

การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

นายชัตตชัย ปัตถานัง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Use of Accounting Information for Management by the Administrative
Committee of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province.**

Mr. Chakrattai Puttanung

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration

School of Management Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่
ชื่อและนามสกุล	นายชคัตตชัย ปัดถานัง
แขนงวิชา	บริหารธุรกิจ (กลุ่มวิชาการจัดการทั่วไป)
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา นายชัคตตรีย์ ปัตตานัง **รหัสนักศึกษา** 2633001314 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชัยยุทธศรี วรรณวัฒน์ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ 26 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 327 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณด้วยวิธีการของฟิชเซอร์

ผลการศึกษา พบว่า (1) สารสนเทศทางการบัญชีที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือน รองลงมา คือ รายงานของผู้สอบบัญชี งบแสดงฐานะการเงิน และผลการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน ในมิติการทำกำไร โดยใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการลงทุน ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ด้านสินเชื่อ และด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ (2) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการที่ต่างกัน ใช้สารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ พนักงานของสหกรณ์ ไม่มีความรู้และทักษะการนำเสนอรายงานทางบัญชี คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์ และการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน และขาดผู้ให้คำปรึกษาในการบันทึกรายการบัญชีให้ถูกต้อง

คำสำคัญ สารสนเทศทางการบัญชี การบริหารงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study Title: Use of Accounting Information for Management by the Administrative Committee of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province.

Author: Mr. Chakrattai Puttanung **ID:** 2633001314 **Degree:** Master of Business Administration

Independent Study advisor: Thanyaras Wasawanawat, Associate Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

This study aimed to 1) study the use of accounting information for management by administration committee of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province; 2) compare the use of accounting information for management classified by personal characteristics of administration committee of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province; and 3) study the problems and obstacles of the use of accounting information for management by administration committee of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province.

This study is a quantitative research. The population was 327 members in 26 administration committees of the Savings Cooperatives in Chiang Mai Province. 180 samples size was determined by the formula of Taro Yamane, using a stratified sampling method. The tools used for data collection were questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Multiple Comparisons with Fisher's method.

The results showed that (1) the accounting information used at most was monthly performance reports, followed by the auditor's report, statement of financial position and earnings sufficiency indicator from analysis of financial stability. The used of accounting information for management was at a high level in all aspects including Investment aspects, followed by Liquid Asset Management, Credit Management and Deposits and Cooperative Capital, respectively. (2) The administration committee with different ages, levels of education, and experience, used accounting information statistically significant difference at .05 level. (3) The problems and obstacles of the use of accounting information for management were overall at a moderate level, in descending orders: the administration committee lacks of knowledge and understanding of the cooperatives' financial stability analysis; Cooperative staff do not have the knowledge and skills to present accounting reports; the administration committee lacks of knowledge and understanding of cooperative accounting and implementing financial statements for management, and the Savings Cooperatives lacks of consultants to advise accurate accounting records.

Keywords: Accounting Information, Management, Savings Cooperatives, Chiang Mai Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์รัชฎญ์ธรรม วศวรรณวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาและรองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ กรรมการในคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตาม ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องการศึกษาอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา บิดา มารดา ตลอดจนบุคคลในครอบครัวทุกคนที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา ซึ่งผู้ศึกษาถือว่ามีความเป็นอย่างยิ่ง

ท้ายสุดนี้ ผู้ศึกษาหวังว่ารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ใด ๆ ที่จะได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอโน้มอุทิศ คุณความดีทั้งหมดแด่ผู้มีพระคุณ และผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ชัตตตรีย์ ปัตถานัง

ตุลาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การศึกษา	5
3. กรอบแนวคิดการศึกษา	5
4. สมมติฐานการศึกษา	6
5. ขอบเขตการศึกษา	6
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	7
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่	10
2. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน	22
3. แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศด้านความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์	30
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์	34
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	47
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	51
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่	57
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่	59
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่	62
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อ การบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ..	94
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
สรุปการศึกษา	97
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	114
ก แบบสอบถาม	115
ประวัติผู้ศึกษา	125

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอำเภอ	19
ตารางที่ 2.2 อัตราส่วนทางการเงินวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS Analysis Ratios)	31
ตารางที่ 3.1 จำนวนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอำเภอ	47
ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกรายอำเภอ	50
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	57
ตารางที่ 4.2 การใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงินเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่	59
ตารางที่ 4.3 การใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อ การบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่	60
ตารางที่ 4.4 การใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่	61
ตารางที่ 4.5 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านสินเชื่อ	62
ตารางที่ 4.6 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการลงทุน	63
ตารางที่ 4.7 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	64
ตารางที่ 4.8 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามเพศ.....	66
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ.....	67
ตารางที่ 4.11	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ.....	68
ตารางที่ 4.12	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามอายุ.....	69
ตารางที่ 4.13	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการ บริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ.....	70
ตารางที่ 4.14	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการ บริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามอายุ.....	71
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	73
ตารางที่ 4.16	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.17	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	75
ตารางที่ 4.18	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	76
ตารางที่ 4.19	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	77
ตารางที่ 4.20	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	78
ตารางที่ 4.21	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	79
ตารางที่ 4.22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตาม ตำแหน่ง.....	81
ตารางที่ 4.23	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง.....	82
ตารางที่ 4.24	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามตำแหน่ง.....	83
ตารางที่ 4.25	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง.....	84

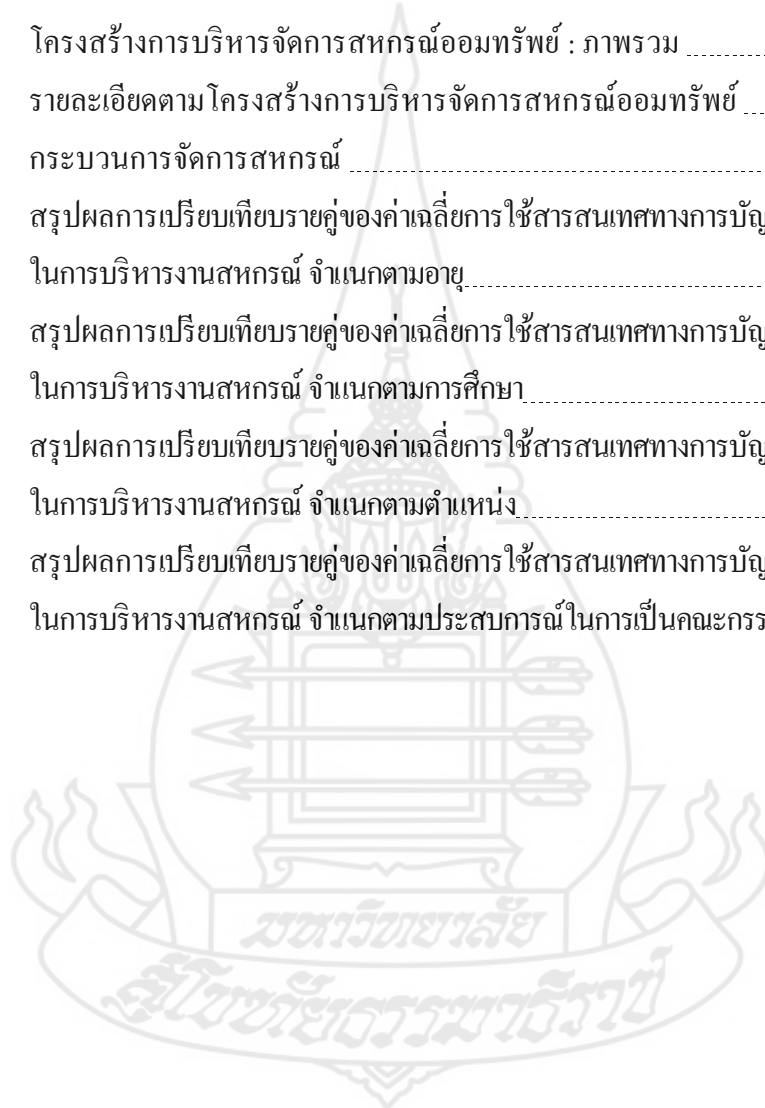
สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	86
ตารางที่ 4.27	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	87
ตารางที่ 4.28	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	88
ตารางที่ 4.29	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	89
ตารางที่ 4.30	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	90
ตารางที่ 4.31	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	91
ตารางที่ 4.32	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	92
ตารางที่ 4.33	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่.....	94

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	5
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ : ภาพรวม	15
ภาพที่ 2.2 รายละเอียดตามโครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์	17
ภาพที่ 2.3 กระบวนการจัดการสหกรณ์	18
ภาพที่ 4.1 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามอายุ.....	72
ภาพที่ 4.2 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามการศึกษา.....	80
ภาพที่ 4.3 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามตำแหน่ง.....	85
ภาพที่ 4.4 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ.....	93

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขบวนการสหกรณ์ เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญของภาครัฐ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านทางเศรษฐกิจที่ช่วยแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การสหกรณ์จึงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต สร้างการจ้างงาน และช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศดังเห็นได้จากปริมาณธุรกิจของระบบสหกรณ์ รวมกัน 2.23 ล้านล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.75 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2564, น. 6) จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงบทบาทที่สำคัญของสหกรณ์ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศนอกเหนือจากนี้ ยังมีความสำคัญต่อระบบสังคม สิ่งแวดล้อม โดยการนำอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ สอนให้สมาชิก รู้จักการช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารองค์กรร่วมกันดูแลช่วยเหลือใส่ใจ ชุมชน รวมทั้งการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน สหกรณ์จึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมของมวลสมาชิก สังคม และประเทศชาติ ได้อย่างแท้จริง และยั่งยืน (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2564) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (2562, น. 28-30) ตามมาตรา 3 ที่ให้ความหมายของ “สหกรณ์” คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา 33/1 ได้แบ่งประเภทของสหกรณ์ได้ 8 ประเภท คือ 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์ประมง 3) สหกรณ์นิคม 4) สหกรณ์ร้านค้า 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ 7) สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และ 8) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สหกรณ์ออมทรัพย์ (Savings Cooperative) เป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่งจากแปดประเภท ตามกฎหมายสหกรณ์ ที่จัดตั้งขึ้น โดยการรวมตัวของบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยมุ่งวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้สมาชิกมีแหล่งออมเงินที่มีผลตอบแทนเป็นการจูงใจและเปิดให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็น ตามหลักการที่สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินในรูปแบบหนึ่งที่มีแหล่งเงินทุนของตนเอง และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2565) จึงเห็นได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ ถือว่าเป็นสถาบันทางการเงิน และแหล่งเงินทุนที่อยู่ภายใต้หลักการพื้นฐานเดียวกันกับสหกรณ์ในรูปแบบอื่น คือ การช่วยเหลือสมาชิก โดยใช้หลักของความเท่าเทียมและ

การมีผลประโยชน์ร่วมกัน นอกจากสหกรณ์ออมทรัพย์จะมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ และประกาศของกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2526 ที่ให้สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถคิดดอกเบี้ยกู้ยืมได้เช่นเดียวกับสถาบันการเงิน (สหกรณ์ออมทรัพย์สาทรนครหลวงจังหวัดชลบุรี จำกัด, 2565) สหกรณ์ออมทรัพย์จึงมีความสำคัญที่นอกจากเป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิกที่ช่วยให้มีสภาพคล่องในการดำเนินชีวิตและยังคงเป็นทางเลือกที่ช่วยแก้ปัญหาทางการเงินให้แก่สมาชิกโดยเฉพาะสถานะที่ประสบปัญหาค่าครองชีพและเป็น การแก้ไขปัญหามาจากการกู้ยืมเงินจากนายทุนหรือกู้ยืมนอกระบบที่มีดอกเบี้ยในอัตราสูง ซึ่งก่อให้เกิดหนี้สินผูกพันและก่อให้เกิดความเดือดร้อนภายในครอบครัว ทั้งนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกที่จัดตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2492 ชื่อว่า สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ ไม่จำกัดสินใช้ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งจัดตั้งในหมู่ข้าราชการและพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ปัจจุบันการดำเนินกิจการทางด้านสหกรณ์ในประเทศไทยได้มีความเจริญก้าวหน้าต่างจากในอดีตทำให้แนวคิดทางด้านสหกรณ์เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น ดังเห็นได้จากจำนวนสหกรณ์ทุกประเภท ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2564 สหกรณ์ในประเทศไทย จำนวน 7,812 แห่ง มีสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวนทั้งสิ้น 1,479 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 18.93 ของจำนวนสหกรณ์ในประเทศไทย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2565, น. 1-2) และจากข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้ดำเนินธุรกิจรับฝากเงิน และธุรกิจสินเชื่อ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2563 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 มีปริมาณธุรกิจ 1,863,823.96 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.21 ของปริมาณธุรกิจทุกประเภท และจากปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ในรอบปี 10 ตั้งแต่ปี 2552-ปี 2564 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.74 สะท้อนถึงแนวโน้มการเติบโตของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี (กรมส่งเสริมสหกรณ์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2565)

การดำเนินธุรกิจภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกันของบุคคลที่รวมกันเป็นคณะที่เรียกว่า “สหกรณ์” แล้วโครงสร้างทางการบริหารงานของสหกรณ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตยที่สมาชิกสหกรณ์ ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยมีผู้แทนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสหกรณ์ที่เรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” เป็นองค์กรคณะที่เป็นผู้ดำเนินการและเป็นเสมือนผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 50 และมาตรา 51 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562, 2562, น. 11) เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการได้อย่างกว้างขวางให้บริการสมาชิกสหกรณ์อย่างทั่วถึง โดยการจัดหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานในฝ่ายจัดการให้แก่สหกรณ์ตามความเหมาะสม และคำนึงถึงปริมาณธุรกิจที่สหกรณ์ทำธุรกิจด้านต่างๆ กับสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์อื่น และบุคคลภายนอก ซึ่งอยู่ในรูปของรายได้หลักของแต่ละสหกรณ์

อย่างไรก็ตามแม้สหกรณ์ออมทรัพย์ จะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นองค์กรที่เข้มแข็งให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง แต่ก็ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานและเกิดข้อบกพร่องในการบริหารงาน สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการของ

สหกรณ์ ที่นอกจากต้องมีความรู้ในเรื่องของการวางแผน ควบคุม และสั่งการ ตลอดจนทักษะและความชำนาญ ในการตัดสินใจ ที่ต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินเป็นหลักในการพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจ หนทางอยู่รอด ของกิจการจึงขึ้นอยู่กับคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปให้ธุรกิจประสบความสำเร็จภายใต้สถานการณ์การปัจจุบัน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2563, น. 1-20-1-24) กล่าวถึง สารสนเทศกับผู้บริหาร เนื่องจากบทบาทของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย ซึ่งเป็นทิศทาง ให้องค์กร และบุคลากรดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ควบคุมการดำเนินงานเพื่อทบทวนทิศทางที่กำหนด และให้ผลตอบแทนตามผลดำเนินการแก่สมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้สารสนเทศ ทางการบัญชี ร่วมกับการตัดสินใจจากทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด หรือเกิดการสูญเสียน้อยที่สุดต่อองค์กร เมื่อเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และดำเนินการตามทางเลือก ต้องประเมินผลการแก้ไขปัญหาตามทางเลือกว่าปัญหา ที่เคยเกิดขึ้นได้ลดน้อยลงหรือไม่

ในส่วนของการนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีในรูปแบบของงบการเงิน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลอื่นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และงบการเงินยังแสดงถึง ผลการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อีกด้วย งบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วย งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2557) นอกจากนี้ยังมี รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน งบทดลองประจำเดือน และรายงานการ สอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 27 แห่ง โดยดำเนินการ 26 แห่ง และ อยู่ระหว่างการชำระบัญชี 1 แห่ง แบ่งเป็น 10 เชนตราสาร ทั้งหมดจาก 7 อำเภอ โดยในปี 2564 มีปริมาณธุรกิจ เป็นจำนวนเงิน 38,951.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.69 ของปริมาณธุรกิจสหกรณ์ทุกประเภทในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการดำเนินงาน มีกำไรสุทธิ 2,460.33 ล้านบาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่, 2564, น. 6, 82) แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์กร ที่เข้มแข็งและให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ อย่างไรก็ตามสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งยังมีข้อสังเกตในรายงานการ สอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ได้แก่ สภาพคล่อง หรือความสามารถในการชำระหนี้ ระยะสั้นค่อนข้างน้อย ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ยังไม่สามารถสร้างกำไรในอัตราที่เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งสหกรณ์ ออมทรัพย์บางแห่งยังมีข้อบกพร่องในการดำเนินงาน เช่น เงินสดขาดบัญชี เป็นต้น ดังนั้น สารสนเทศทางการ บัญชีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพรวมการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะสารสนเทศ ในรูปแบบงบการเงิน สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง และสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ที่ถือว่าเป็นเอกสารแสดงความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานของสหกรณ์ ในเรื่องต่างๆ ได้อย่างชัดเจน สะท้อนถึงความสำคัญในการเป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ในการบริหารงานสหกรณ์

รวมถึงรายงานการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ จะช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี การมีความรู้ และประสบการณ์ในการวิเคราะห์งบการเงินนั้น จึงมีส่วนสำคัญต่อการนำสารสนเทศไปใช้ในการกำหนดประเด็นการวางแผนในการบริหารงานให้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2564, น. 1) ในทางกลับกันหากข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่สหกรณ์นำมาใช้มีความบกพร่อง หรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่นำสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ในการบริหารงาน อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ต้องประสบปัญหาต่างๆ ดังกรณีการทุจริตและชักยอกเงินภายในของสหกรณ์เครดิตยูเนียน คลองจั่น จำกัด ที่เกิดความเสียหายกว่า 2 หมื่นล้านบาท พบข้อบกพร่องหลายประเด็น โดยเฉพาะข้อมูลจากรายงานการตรวจบัญชีของผู้สอบบัญชีเข้าข่ายลักษณะบกพร่อง ได้แก่ การแสดงข้อมูลขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ในการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตราที่ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนด ไม่ได้ตรวจสอบความเพียงพอของการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยวิธีพิจารณาอายุหนี้ค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย การจัดทำกระดาษทำการไม่น่าเชื่อถือ และไม่รายงานการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ (สำนักข่าวอิศรา, 2560) นอกจากนี้ประเด็นดังกล่าว กฎหมายสหกรณ์ได้กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องมาจากการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ การรวบรวมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่รู้จัก มักคุ้นกันจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดจึงมีส่วนสำคัญต่อการชี้วัดผลคะแนนที่ได้รับจากสมาชิกสหกรณ์ และส่งผลให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความหลากหลายทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญตามปัจเจกบุคคล กล่าวคือความหลากหลายทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจมีผลต่อการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ที่แตกต่างกัน เป็นไปตามความรู้ และประสบการณ์ในการวิเคราะห์สารสนเทศทางการบัญชี

จากมูลเหตุของปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอิสระในเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมุ่งศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเปรียบเทียบกับตามลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ โดยนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ใช้ในการบริหารงาน และเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

5.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการ

5.2.2 ตัวแปรตาม

 ได้แก่

1) การใช้สารสนเทศ จำแนกตามแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย (1) งบการเงิน ได้แก่ งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (2) รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และ (3) การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ จี๊ดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่องและผลกระทบต่อธุรกิจ

2) การใช้สารสนเทศ จำแนกตามการบริหารงาน ประกอบด้วย (1) ด้านสินเชื่อ ได้แก่ นโยบายสินเชื่อ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย การวางแผนด้านสินเชื่อ การค้ำประกัน การเก็บหนี้ และการให้สหกรณ์อื่นกู้ (2) ด้านการลงทุน ได้แก่ นโยบายการลงทุน การรักษาลักษณะการลงทุน การจัดทำทะเบียนคุม (3) ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ ได้แก่ เงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น เงินทุนภายนอกและเงินทุนภายใน และ (4) ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่ การบริหารสภาพคล่องและการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมาย

5.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ของจังหวัดเชียงใหม่ 26 แห่ง จำนวน 327 คน (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่, 2565)

5.4 ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

5.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในช่วงเดือน เมษายน – มิถุนายน 2565

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดตั้งเป็นสหกรณ์เป็นสหกรณ์ ประเภทหนึ่งจากแปดประเภทตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับ 3) พ.ศ. 2562 ที่จัดตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยมุ่งวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้สมาชิกมีแหล่งออมเงินที่มีผลตอบแทนเป็นการจูงใจ และเปิดให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็น ตามหลักการที่สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินในรูปแบบหนึ่งที่มีแหล่งเงินทุนของตนเอง และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก

6.2 คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสหกรณ์

6.3 สารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลทางด้านการบัญชีช่วยในการตัดสินใจในด้านการบริหารงานสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย

6.3.1 งบการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่กิจการจัดทำขึ้น เมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งเป็นรายงานที่แสดงองค์ประกอบต่าง ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย เพื่อให้ทราบฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ โดยที่งบการเงินถือเป็นผลผลิตที่ได้จากกระบวนการจัดทำบัญชี หรือวงจรบัญชี ได้แก่ งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

6.3.2 รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง หมายถึง รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ นอกเหนือจากงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นเมื่อครบระยะเวลาบัญชีและรายงานข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์ และติดตาม

สถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์และใช้ในการกำกับดูแลสหกรณ์ตามมาตรา 89/2 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ 2562 ซึ่งสหกรณ์ต้องจัดทำบัญชีตามแบบและรายงานที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องภายใน 30 วัน หลังจากวันสิ้นเดือน รวมถึงการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีผ่านรายงานของผู้สอบบัญชี ตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2562 ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

6.3.3 การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบแผนการตรวจสอบตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ใช้เป็นบรรทัดฐานในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ในรูปแบบของ CAMELS MODEL ทั้ง 6 มิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ จิตความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่อง และผลกระทบต่อธุรกิจ

6.4 การบริหารงานสหกรณ์ หมายถึง การใช้สนนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

6.4.1 ด้านสินเชื่อ หมายถึง การบริหารงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ ซึ่งเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้หลักให้แก่สหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงต้องมีการบริหารจัดการสินเชื่อของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดหนี้ค้างชำระและแก้ไขหนี้ค้างชำระอย่างเป็นระบบ ทำให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนได้ โดยเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจสินเชื่อ ประกอบด้วย ทุนภายในสหกรณ์ ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น ทุนสะสมตามข้อบังคับและเงินรับฝากของสมาชิก เป็นต้น และทุนภายนอกจากการกู้ยืม ได้แก่ การกู้ยืมจากสถาบันการเงินและสหกรณ์อื่น

6.4.2 ด้านการลงทุน หมายถึง การบริหารงานด้านการลงทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์ และผลตอบแทนที่คุ้มค่า ตลอดจนมีความปลอดภัยสูง โดยสหกรณ์สามารถลงทุนได้ในแหล่งลงทุนภายในสหกรณ์ เช่น ให้สมาชิกกู้ยืม เป็นต้น และแหล่งลงทุนภายนอกสหกรณ์ ได้แก่ ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมและลงทุนในตลาดเงิน เป็นต้น ทั้งนี้ สหกรณ์ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ทางราชการกำหนด และไม่ขัดกับหลักการ และปรัชญาของสหกรณ์ ตลอดจนเป็นการลงทุนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พ.ร.บ. เป็นต้น

6.4.3 ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ หมายถึง การบริหารงานด้านเงินรับฝากและการลงทุนของสหกรณ์ ทั้งนี้ การออมทรัพย์ของสหกรณ์จะรับเงินฝากจากสมาชิก 2 ประเภท คือ เงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินรับฝากประจำ แล้วนำเงินจำนวนนี้ ไปช่วยเหลือเพื่อสมาชิกอื่นที่มีความจำเป็นในรูปแบบของสินเชื่อ ซึ่งเป็นการลงทุนของสหกรณ์ที่เป็นธุรกิจหลักที่สร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์ สำหรับทุนของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกชำระให้แก่สหกรณ์ และทุนสะสมตามข้อบังคับสหกรณ์ที่กำหนดไว้เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

6.4.4 ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง หมายถึง การบริหารงานสหกรณ์ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรง

สินทรัพย์สภาพคล่อง เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่การดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ การมีปริมาณเงินหรือสินทรัพย์สำรองในแต่ละเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งแห่งจำนวนเงินรับฝากทั้งสิ้นที่สหกรณ์ฝากไว้ และการดำรงสินทรัพย์ในลักษณะอื่นที่นอกเหนือจากเงินสด เช่น เงินฝาก ณ สถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นต้น

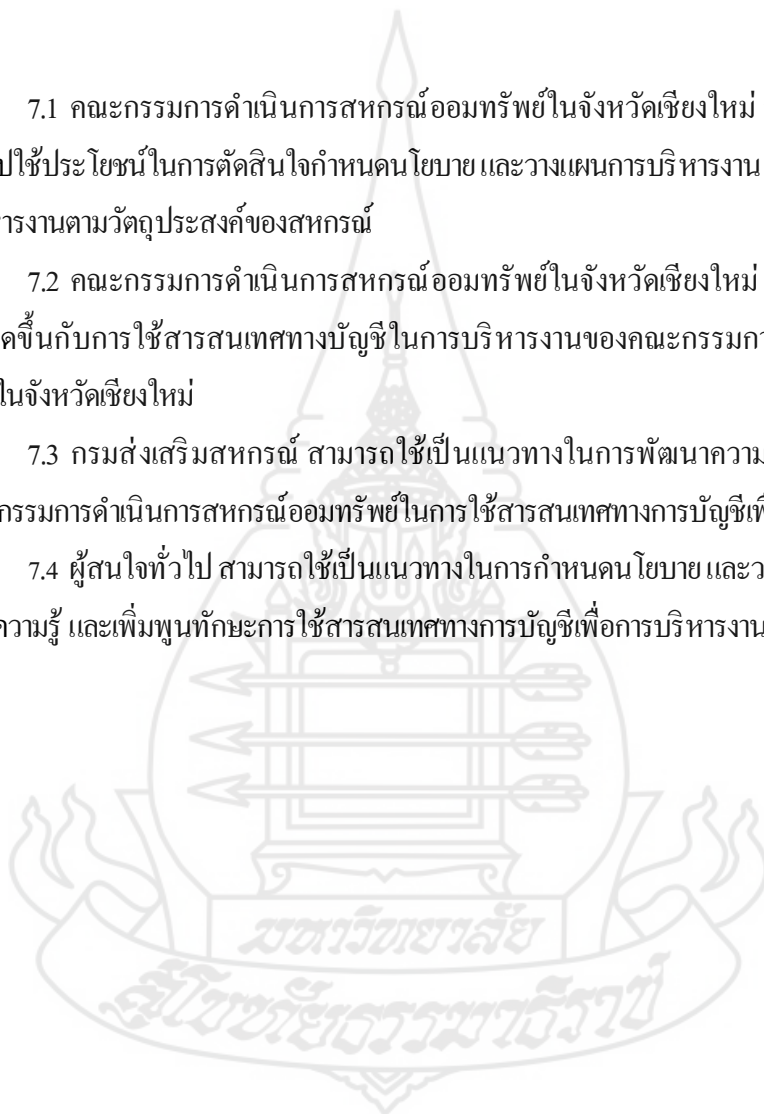
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย และวางแผนการบริหารงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

7.2 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการใช้สารสนเทศทางบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

7.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ และเพิ่มพูนทักษะให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน

7.4 ผู้สนใจทั่วไป สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการบริหารงาน เพื่อพัฒนาความรู้ และเพิ่มพูนทักษะการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดและกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่
2. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศด้านความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.1 ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ (Cooperative หรือ Co-op) คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (2562, น. 30) โดยสหกรณ์ที่สามารถจดทะเบียนได้ประกอบด้วย 8 ประเภท คือ 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์ประมง 3) สหกรณ์นิคม 4) สหกรณ์ร้านค้า 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ 7) สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และ 8) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2545, น. 9) ได้ให้ความหมายว่า สหกรณ์เป็นของสมาชิก มีการบริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก เพื่อสร้างสรรค์ และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติ มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นวิธีการในการดำเนินงาน สอดรับกับ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท, วรเทพ ไทวยาวีโรจน์, และสุรจิตต์ แก้วชิงดวง (2556, น. 3) ได้กล่าวถึงความหมายของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ และกระทรวงการคลังได้ประกาศ มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน หรืออยู่อาศัย ในชุมชนเดียวกัน เป็นเจ้าของและควบคุมโดยสมาชิกสหกรณ์นั้น ๆ

มีจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจ และเข้ามามีส่วนร่วมในองค์การที่ดำเนินการบนหลักการของสิทธิที่เท่าเทียมกัน และใช้หลักประชาธิปไตยในการควบคุมการดำเนินงาน โดยการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์มุ่งวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้สมาชิกผู้จัดการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเงินเมื่อ เกิดความเดือนร้อน

จากความหมายของสหกรณ์ ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สหกรณ์ (Cooperative หรือ Co-op) คือ คณะบุคคลที่มีเป้าหมายภารกิจในการดำเนินกิจกรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมุ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม ตามวิถีประชาธิปไตย โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงเป็นสังคมของกลุ่มอาชีพที่มีการประสานประโยชน์กัน และปกครองตนเองอย่างเสมอภาคภายในกลุ่ม (Co-operative Self Governing Group)

1.2 ความสำคัญของสหกรณ์

การจัดตั้งสหกรณ์ สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตนเองเป็นระบบเศรษฐกิจแบบการค้า จึงเกิดความต้องการเงินทุนมากขยายการผลิต แต่เนื่องจากในขณะนั้น การผลิตของไทยเป็นภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรไทยมีฐานะที่ 6 ทำให้เกษตรกรไทยประสบภาวะยากจนเป็นจำนวนมากทางการ พยายามจะหาทางช่วยเหลือทุกวิถีทาง และได้วางแนวทางไว้ คือ (1) จัดตั้งธนาคารเกษตรเพื่อเกษตรกรกู้เงิน และ (2) จัดตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุน

การดำเนินงานตามแนวทางแรกคิดชัดเจนที่เงินทุนที่จะนำมาดำเนินการ ดังนั้นทางการ จึงได้พิจารณาวิธีที่สองคือ การจัดตั้งประเภทหาทุน โดยได้มีการได้เชิญนายเบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมาทราส ประเทศอินเดียเข้ามาสำรวจข้อมูลเพื่อหาทางช่วยเหลือเกษตรกรที่ ประสบปัญหาหนี้สินล้นพ้นตัว และฮันเตอร์ได้เสนอให้ทางการจัดตั้ง “ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ” ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งให้กู้ยืมเงินแก่เกษตรกร และประชาชน โดยมีที่ดินเป็นหลักประกัน การกู้ยืมแต่ข้อเสนอดังกล่าวทางการเห็นว่ายังไม่ค่อยเหมาะสมเท่าไรนัก และทางการไทยยังไม่ได้ ดำเนินการในเรื่องนี้ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2458 ได้มีการเปลี่ยนแปลงกรมสถิติพยากรณ์เป็น กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ โดยมีส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์ การจัดส่วนราชการ โดยมีส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ก็เพื่อที่จะทำการทดลอง จัดตั้งสหกรณ์ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะทรงเป็นอธิบดีได้ทรงเลือกแบบอย่างสหกรณ์แบบไรฟ์ไฟเซน ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศเยอรมันนี้มาเป็นต้นแบบการจัดตั้ง สหกรณ์ในประเทศ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นสหกรณ์การกู้ยืมขนาดเล็ก สมาชิกจะได้รับความ รับผิดชอบร่วมกันและที่สำคัญคือง่ายต่อการควบคุมและในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 สหกรณ์ หาทุนแห่งแรกก็ได้รับการจัดตั้งขึ้น และใช้ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ตั้งอยู่อำเภอ เมือง จังหวัดพิษณุโลก (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2556, น. 1) และปัจจุบันขบวนการสหกรณ์ได้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น โดยมีการแยกประเภทเป็น 8 ประเภท คือ 1) สหกรณ์ออมทรัพย์ 2) สหกรณ์ การเกษตร 3) สหกรณ์ ร้านค้า 4) สหกรณ์ บริ การ 5) สหกรณ์ นิคม 6) สหกรณ์ ประมง 7) สหกรณ์ เกรดดิคยูเนียน และ 8) สหกรณ์อื่น (พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562,

2562, น. 28, 30) ทั้งนี้การบริหารงานของสหกรณ์ ทั้ง 8 ประเภท ยึดหลักเดียวกัน คือ บริหารงานโดยสมาชิก ซึ่งสมาชิกทุกคน จะเลือกตัวแทนที่เรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่และคณะกรรมการดำเนินการจะมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์, 2552, น. 5-6)

1.3 หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์

ตามหลักการสหกรณ์ที่ยึดถือใช้ในปัจจุบันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระเบียบปฏิบัติของผู้นำแห่งเมืองรอชเดล ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งสหกรณ์ในรูปแบบร้านค้าแห่งแรกของโลกที่ดำเนินงานประสบความสำเร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2387 มีระเบียบปฏิบัติที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข และปรากฏหลักฐานใน พ.ศ. 2403 ดังต่อไปนี้

- เงินทุนควรมาจากผู้ถือหุ้นและจำกัดอัตราเงินปันผล
- การจัดหาสินค้าคุณภาพให้แก่สมาชิก
- ความเที่ยงตรงในการชั่ง ตวง วัด
- ขายสินค้าเงินสดตามราคาตลาด
- ถ้าไรควรจัดสรรตามส่วนซื้อของสมาชิก
- ความเสมอภาคในการเป็นสมาชิกและการออกเสียง
- การจัดการโดยพนักงานและกรรมการที่ได้เลือกตั้งตามระยะเวลา
- ถ้าไรจำนวนแน่นอนควรจัดสรรเพื่อการศึกษา
- รายงานและงบดุลควรนำเสนอสมาชิกให้บ่อยครั้ง

ถึงแม้ว่าระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์รอชเดลจะตั้งขึ้นมานานกว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว และใช้เฉพาะกับสหกรณ์ในรูปแบบร้านค้าก็ตาม แต่หลักการบางข้อสามารถนำมาใช้กับสหกรณ์ทั่วๆ ไปได้ ซึ่งองค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (องค์การ ไอ ซี เอ) ได้มีการประชุม ปรึกษากัน ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2509 โดยนำระเบียบ ปฏิบัติของรอชเดลมาแก้ไขปรับปรุงใหม่ และได้ลงมติกำหนดเป็นหลักการสหกรณ์ 6 ประการ จนถึงวันที่ 23 กันยายน 2538 องค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุม ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เพื่อดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมหลักการสหกรณ์ใหม่อีกครั้งหนึ่งให้หลักการสหกรณ์มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมยิ่งขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงเป็นหลักการสหกรณ์ (Co-operative Principles) เป็น 7 ประการ และมีการประกาศให้สหกรณ์ทุกประเทศถือใช้โดยทั่วกัน โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2552, น. 5-6) ได้กล่าวถึง หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ ดังนี้

1.3.1 หลักการสหกรณ์ (Co-operative Principles)

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ (Voluntary and Open Membership) และเปิดกว้างโดยสมาชิกสหกรณ์ต้อง รับรู้ เข้าใจและยอมรับข้อผูกพันในฐานะที่เป็นสมาชิก รวมถึงคุณสมบัติการเข้าเป็นสมาชิกจะต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) เนื่องจากสหกรณ์เป็น องค์การประชาธิปไตย การจัดการบริหารจึงต้องมาจากสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งตามวิธีที่ สมาชิกได้ตกลงกัน โดยยึดหลักว่าสมาชิกมีสิทธิออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียง โดยไม่คำนึงว่าสมาชิก ผู้นั้นมีทุนเรือนหุ้นมากหรือน้อย

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member Economic Participation) โดยสมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้ และการควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ และสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัดและมวลสมาชิก เป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด เช่น เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ โดยจัดสรรเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลง หรือการเป็นองค์กรอิสระ และพึ่งพาตนเองโดยการควบคุมของสมาชิก ไม่ผูกพันกับองค์กรอื่นใด หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจ ได้ว่าสมาชิกยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามหลักประชาธิปไตย และความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา การฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถพัฒนาสหกรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชนในเรื่องคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Co-operation Among Co-operatives) สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์ พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ตามนโยบายที่สมาชิกเห็นชอบ

1.3.2 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกัน การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือระหว่างกันของสมาชิกตามหลักการสหกรณ์ นำไปสู่การกินดี มีความเป็นธรรมและ

สันติสุขในสังคม โดยนำหลักศีลธรรม และจริยธรรมมาใช้ประกอบการใช้หลักการสากลทั้ง 7 ประการ แบ่งเป็น 2 ประการ คือ เสียสละ และแบ่งปัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2545, น.3)

1.3.3 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices) คือ การนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก โดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจที่ดี

1.4 วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินในรูปแบบหนึ่งที่สมาชิกมีอาชีพอย่างเดียวกัน หรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ของสมาชิก โดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจที่ดี

เงินกระทำได้ เมื่อเกิดความจำเป็นตามหลักการช่วยเหลือกันระหว่างหมู่มวลชนสมาชิก โดยความเป็นมาสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการสหกรณ์ และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ จดทะเบียน เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 คือ สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินใช้ และได้แพร่หลายไปในหน่วยงานของรัฐ และเอกชนทั่วประเทศ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชนแห่งแรกคือ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแม่มูล จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522 โดยหลักการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงิน และให้ผลตอบแทน ในรูป ของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมดเมื่อสิ้นปีทางบัญชีตอบแทนสมาชิกในรูปแบบเงินปันผลค่าหุ้นในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิจิตร, 2565)

ในการศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่งจากเปิดประเภทตามที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดไว้ โดยเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มคนที่ทำงานในหน่วยงานเดียวกัน หรือมีบริบทที่อยู่ในถิ่นฐานใกล้เคียงกัน โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ของกลุ่มข้าราชการ หรือผู้มีเงินเดือน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ตำรวจ สาธารณสุข เป็นต้น วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2565)

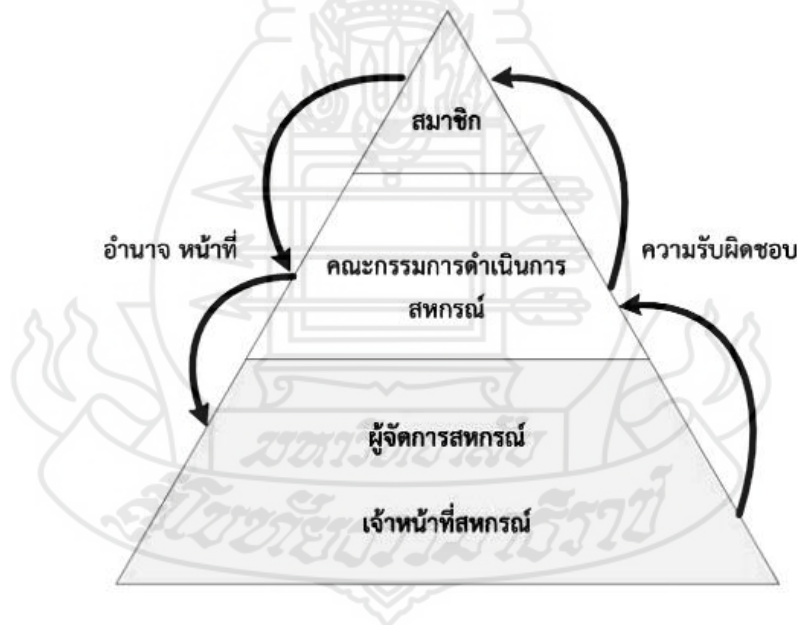
- การส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ แบ่งเป็นการส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการถือหุ้น ซึ่งกำหนดให้สมาชิกส่งชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โดยการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายเงินเดือน และจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่สหกรณ์ ประกาศ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับกฎหมาย ประกาศนายทะเบียน ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ โดยเงินปันผลที่ได้รับไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์ก็สามารถถอนค่าหุ้นคืนได้ และการส่งเสริมสหกรณ์ ออมทรัพย์โดยการรับฝากเงินจากสมาชิก ทั้งประเภทเงินฝากประจำ และเงินฝาก

ออมทรัพย์ ซึ่งให้ผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หรืออาจสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

- การให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยการนำเงินค่าหุ้น และเงินฝากของสมาชิกหมุนเวียนให้แก่สมาชิกที่มีความต้องการ โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สหกรณ์กำหนดไว้ในประกาศและต้องไม่ขัดกับกฎหมาย ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ ซึ่งจำแนก 3 ประเภท คือ เงินกู้สามัญ เงินกู้ฉุกเฉิน และเงินกู้พิเศษ

1.5 โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 3) ได้ดำเนินการศึกษาการจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่าการจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นองค์การของประชาชน (People Centered Organization) ซึ่งยึดมั่นในการจัดการตามหลักประชาธิปไตย โดยสมาชิกใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยในการส่งตัวแทนเข้าทำหน้าที่ตัดสินใจในการจัดการสหกรณ์แทนตน ซึ่งการดำเนินการตามวิถีประชาธิปไตยในสหกรณ์นำมาซึ่งโครงสร้างการบริหารจัดการ ที่แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ : ภาพรวม

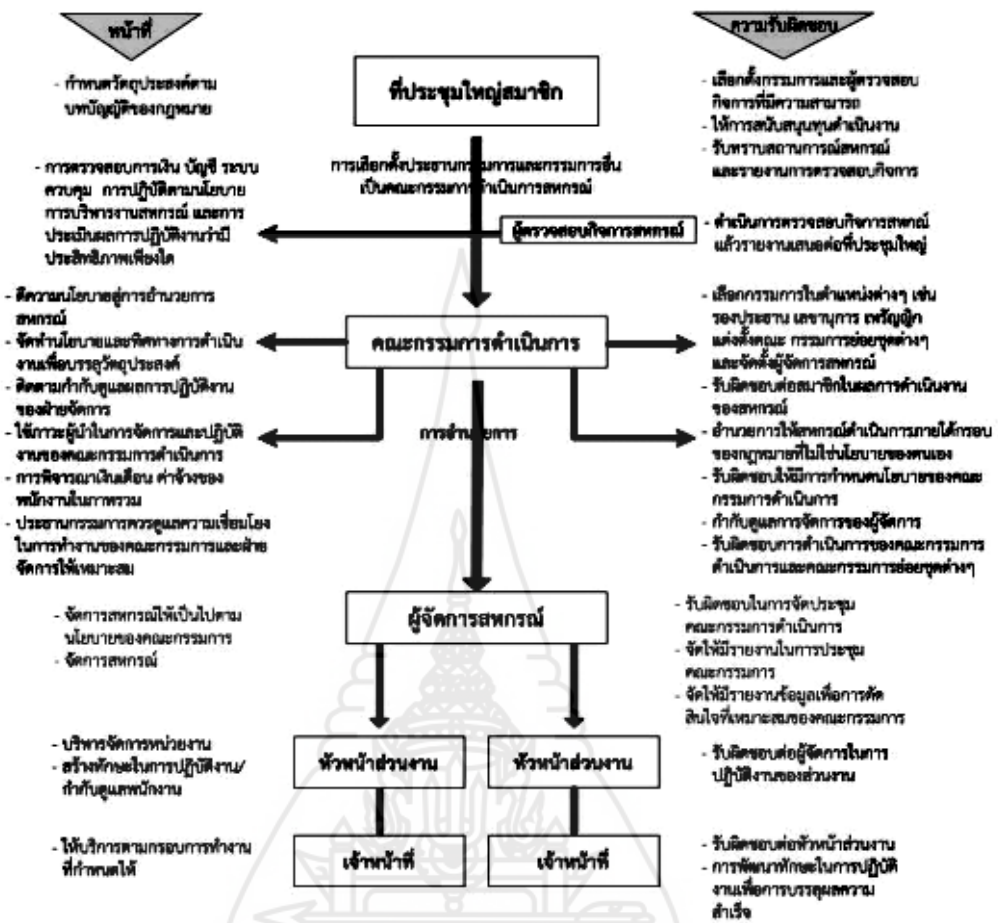
ที่มา: จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 12)

1.5.1 ที่ประชุมใหญ่สมาชิก ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในโครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามบทบัญญัติของกฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์ โดยกำหนดให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (1) รับทราบผลการดำเนินงานในรอบปี โดยพิจารณาจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ (2) เพื่อการจัดสรรส่วนเหลือจากการดำเนินงาน และ (3) เพื่อเลือกตั้งกรรมการไปอำนวยความสะดวกสหกรณ์แทนสมาชิก ทั้งนี้ที่ประชุมใหญ่จะทำหน้าที่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ทำหน้าที่แทนสมาชิกในการอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามนโยบายที่สมาชิกกำหนดในที่ประชุม โดยไม่เกี่ยวข้องกับจัดการสหกรณ์ของฝ่ายจัดการ โดยฝ่ายจัดการมีผู้จัดการสหกรณ์ในฐานะเป็น Chief-Exclusive ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการจัดการตามนโยบายของสหกรณ์ ในส่วนของสมาชิกมีหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสหกรณ์ตามหลักประชาธิปไตย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ การลงมติของสมาชิก การเลือกตั้งกรรมการ การติดตามรายงานสหกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์

1.5.2 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสมาชิก โดยการเป็นเชื่อมต่อระหว่างนโยบายของสมาชิกไปสู่ผู้จัดการ ดังนั้นคณะกรรมการจึงเป็นกลไกที่สำคัญต่อความสำเร็จของสหกรณ์ ได้แก่ (1) การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จของสหกรณ์ โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์ (2) การกำหนดนโยบายและแผนงาน (3) หน้าที่ในการอำนวยความสะดวก (4) การอำนวยความสะดวกให้มีการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างเป็นธรรม และ (5) การดำเนินการให้มีการสร้างความสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกและสาธารณะ

1.5.3 ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นกุญแจสำคัญในโครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีหน้าที่ในการบริหารจัดการเพื่อนำนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้จัดการมีความรับผิดชอบทั้งต่อสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ภาคีพันธมิตรธุรกิจ รัฐบาล และสาธารณะ หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้จัดการสหกรณ์ มีดังนี้ 1) การเปล่งนโยบายสู่การปฏิบัติ (2) จัดจ้างและมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ (3) การจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อการตัดสินใจของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และ (4) ช่วยงาน ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

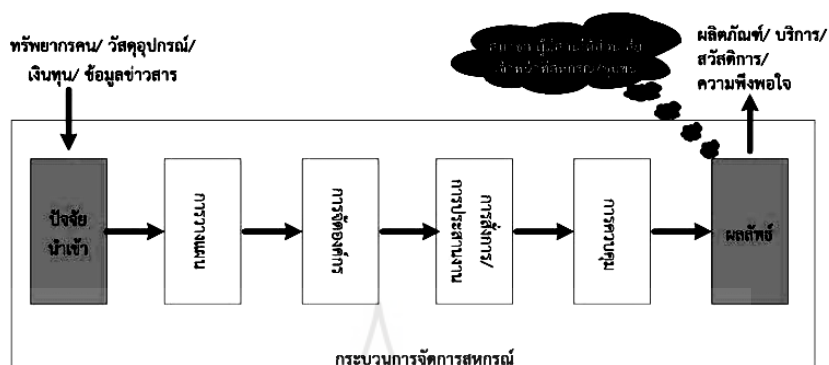
นอกจากนี้ จุฬาทิพย์ ภัทรวาท และคณะ (2556, น. 15) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จในการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้จัดการสหกรณ์ ส่วนที่สำคัญ คือ คณะกรรมการไม่ก้าวล่วงงานในความรับผิดชอบของผู้จัดการสหกรณ์ เว้นแต่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากลักษณะปัจเจกบุคคลที่ได้รับไม่ใช่มอบหมายในนามของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และพึงตระหนักถึงหน้าที่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการไม่ควรเป็นไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือเป็นไปเพื่อการเมืองใดๆ สำหรับผู้จัดการสหกรณ์ควรหลีกเลี่ยงจากกลุ่มของกรรมการ ในกรณีที่จะมีส่วนได้ส่วนเสียในการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ภาพที่ 2.2 รายละเอียดตามโครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์

ที่มา: จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 12)

1.6 กระบวนการจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ ในส่วนของกระบวนการจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ เกี่ยวกับการตัดสินใจในหน้าที่การจัดการในส่วนของวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ/การประสานงาน และการควบคุมสหกรณ์ เพื่อนำปัจจัยนำเข้า คือ ทรัพยากร ประกอบด้วย คน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และ ข้อมูลข่าวสารผ่านกระบวนการจัดการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในรูปของผลิตภัณฑ์ บริการ สวัสดิการ และความพึงพอใจของสมาชิก และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และเ็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กระบวนการจัดการสหกรณ์

ที่มา: จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 18)

1.6.1 การวางแผน เป็นหน้าที่ในการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และกิจกรรมที่จำเป็น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนในหน้าที่การจัดการอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การวางแผน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ (1) การวางแผนระยะสั้น (2) การวางแผนระยะปานกลาง และ (3) การวางแผนระยะยาว ทั้งนี้การวางแผนระยะปานกลาง และการวางแผนระยะยาว มักอยู่ในรูปของการจัดทำแผนกลยุทธ์ ส่วนการวางแผนระยะปานกลาง และการวางแผนระยะสั้น เป็นการกำหนดแผนงาน โครงการ และการจัดทำงบประมาณให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ เป้าหมายของสหกรณ์ ซึ่งในทางปฏิบัติฝ่ายจัดการอาจนำเสนอทางเลือกเป็นแนวทางเพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือที่ประชุมใหญ่

1.6.2 การจัดองค์การ เป็นการวางกรอบการทำงานที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ทั้ง 3 ระดับจากสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ เกิดความสอดคล้องกับระบบงานการมอบหมายงานแก่พนักงาน และทีมงาน แผนงาน โครงการ ที่กำหนดเป็นนโยบายสหกรณ์

1.6.3 การสั่งการ หรือการประสานงาน เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจคน เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ การสื่อสารด้วยการสอนงาน การสื่อสารภายในองค์กร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาบุคลากร จึงมีความสำคัญและสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการสั่งการ หรือการประสานงาน

1.6.4 การควบคุม เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการ ที่สะท้อนถึงผลดำเนินงาน และความสำเร็จจากการบริหารจัดการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างแผนและผลการดำเนินงาน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างแผน และผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และที่ประชุมใหญ่ รับทราบ และนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการต่อไป

1.7 สถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีสถาบันการเกษตรที่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการ ตลอดจนจัดชั้นความเข้มแข็งตามศักยภาพ รวมทั้งสิ้น 467 แห่ง แบ่งเป็น สหกรณ์ 279 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร 188 แห่ง มีสมาชิกสหกรณ์ 450,995 คน สมาชิกกลุ่มเกษตรกร 18,728 คน รวมทั้งสิ้น 469,723 คน ในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 มีปริมาณธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวม 50,213.94 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 27 แห่ง โดยดำเนินการ 26 แห่งและอยู่ระหว่างการชำระบัญชี 1 แห่ง โดยมีที่ตั้งอยู่ใน 7 อำเภอ จาก 10 เขตราชการ จากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีปริมาณธุรกิจ คิดเป็นจำนวนเงิน 38,951.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.69 ของปริมาณธุรกิจสหกรณ์ ทุกประเภทในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ 2,460.33 ล้านบาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่, 2564, น. 6, 82) สรุปรายละเอียดของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอำเภอ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอำเภอ

รายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์	ปีบัญชี	จำนวนคณะกรรมการ(ราย)			สถานการณ์ทางการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ล้านบาท)					
		จำนวนสมาชิก(ราย)	ระดับชั้นสหกรณ์ ปี 2564	ทุนเรือนหุ้น	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุนของสหกรณ์	กำไร/(ขาดทุน)		
1.อำเภอเมือง										
1.สหกรณ์ออมทรัพย์กองบิน 41 จำกัด	ก.ค. 64	14	919	1	244.12	423.98	140.80	283.17	18.28	
2. สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด	ข.ค. 63	15	6,984	1	1,577.68	3,678.48	1,797.41	1,881.06	128.52	
3.สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ จำกัด	ข.ค. 63	15	1,468	1	88.03	132.81	32.66	100.14	5.56	
4.สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ จำกัด	ข.ค. 63	15	34,656	2	10,237.48	24,438.79	12,117.07	12,321.72	846.56	
5.สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด	ก.ข. 63	15	4,102	1	2,145.31	4,889.78	2,358.18	2,531.60	244.33	
6.สหกรณ์ออมทรัพย์ป่าไม้ภาคเหนือ จำกัด	ข.ค. 63	11	288	1	70.39	101.66	20.57	81.08	3.15	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์	ปีบัญชี	จำนวนคณะกรรมการ(ราย)			สถานการณ์ทางการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ล้านบาท)					
		จำนวนคณะกรรมการ(ราย)	จำนวนสมาชิก(ราย)	ระดับชั้นสหกรณ์ ปี 2564	ทุนเรือนหุ้น	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุนของสหกรณ์	กำไร/(ขาดทุน)	
1.อำเภอเมือง										
7.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานใน เครือโรงแรมสุริวงค์เชียงใหม่ จำกัด	ก.ย. 63	10	79	1	4.10	4.66	.079	4.58	.065	
8.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน มูลนิธิโครงการหลวง จำกัด	ธ.ค. 63	15	1,245	1	257.85	495.74	184.01	311.73	24.69	
9.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน ยาสูบเชียงใหม่ จำกัด	ศ.ค. 63	11	149	2	38.62	49.790	.48	49.30	1.93	
10.สหกรณ์ออมทรัพย์พัฒนา ทหารบกที่ 33 จำกัด	ธ.ค. 63	15	1,839	1	406.44	598.70	131.94	466.75	26.38	
11.สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด	ธ.ค. 63	15	12,092	2	3,781.05	11,495.99	6,625.50	4,870.49	283.32	
12.สหกรณ์ออมทรัพย์ โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	มี.ย. 63	15	890	1	60.58	119.66	53.55	66.10	4.26	
13.สหกรณ์ออมทรัพย์ โรงพยาบาลลานนา จำกัด	ก.ค. 63	15	891	1	60.14	100.35	31.99	68.39	5.13	
14.สหกรณ์ออมทรัพย์ โรงพยาบาลสวนปรุง จำกัด	ก.ค. 64	9	919	1	244.12	423.98	140.80	283.17	18.28	
15.สหกรณ์ออมทรัพย์ ศึกษาศาสตร์ จำกัด	ธ.ค. 63	12	6,984	1	1,577.68	3,678.48	1,797.41	1,881.06	128.52	
16.สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ จำกัด	ธ.ค. 63	15	1,468	1	88.03	132.81	32.66	100.14	5.56	
2. อำเภอแม่แตง										
17.สหกรณ์ออมทรัพย์กองกำกับการ 5 กองบังคับการฝึกพิเศษ จำกัด	ก.ย. 63	7	43	2	27.32	34.36	.14	34.22	1.50	
3. อำเภอแม่ริม										
18.สหกรณ์ออมทรัพย์แม่สา เกิดผลพัฒนา จำกัด	ธ.ค. 63	9	342	2	21.41	32.70	6.66	26.03	1.17	
19.สหกรณ์ออมทรัพย์องค์กร สวนพฤกษศาสตร์ จำกัด	ธ.ค. 63	15	356	2	32.48	66.87	31.55	35.31	1.32	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์	ปีบัญชี	จำนวนคณะกรรมการ(ราย)			สถานการณ์ทางการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ล้านบาท)				
		จำนวนคณะกรรมการ	จำนวนสมาชิก(ราย)	ระดับชั้นสหกรณ์ ปี 2564	ทุนเรือนหุ้น	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุนของสหกรณ์	กำไร/(ขาดทุน)
4. อำเภอสันทราย									
20. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ	ก.ย.	15	1,185	2	742.48	1,327.93	435.70	892.23	72.37
ตระเวนชายแดนที่ 33 จำกัด	63								
21. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน	ก.ย.	5	62	2	10.41	13.38	.17	13.20	.58
ยาสูบแม่โจ้ จำกัด	63								
22. สหกรณ์ออมทรัพย์ฟาร์มเลิศ	ช.ค.	9	59	2	.57	0.80	.00	.80	.08
พันธุ์ 2551 จำกัด	63								
4. อำเภอสันทราย									
23. สหกรณ์ออมทรัพย์	ช.ค.	15	1,508	2	547.63	1,817.67	1,142.18	675.48	56.87
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำกัด	63								
5. อำเภอสันกำแพง									
24. สหกรณ์ออมทรัพย์จอร์จเจน	พ.ย.	11	319	2	8.22	8.77	.00	8.77	0.36
เซน (ประเทศไทย) จำกัด	63								
6. อำเภอสารภี									
25. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ	ก.ย.	15	5,933	1	3,714.90	9,554.79	4,913.06	4,641.72	484.46
เชียงใหม่ จำกัด	63								
7. อำเภอสันป่าดอง									
26. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน	ช.ค.	9	50	2	6.28	20.74	13.38	7.35	277.18
สหกรณ์การเกษตรสันป่าดอง	63								
จำกัด									

หมายเหตุ:

ระดับชั้นสหกรณ์ 1 หมายถึง การให้บริการสมาชิกมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70 ดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมาตรฐานขึ้นไป การควบคุมอยู่ในระดับดี - ดีมากและไม่มี หรือได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว

ระดับชั้นสหกรณ์ 2 หมายถึง การให้บริการสมาชิกระหว่างร้อยละ 60-69 ดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานการควบคุมอยู่ในระดับพอใช้ และได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว หรืออยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข

ที่มา: กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ (2564, น. 6, 82)

จากการศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ ถือเป็นสหกรณ์ที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2562 และมีฐานะเป็นสถาบันการเงินตามประกาศของกระทรวงการคลัง โดยมีสมาชิกสหกรณ์เป็นบุคคลที่มีอาชีพหรืออยู่อาศัยในชุมชนเดียวกัน และเป็นเจ้าของและควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ภายใต้กรอบของหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ที่มุ่งประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามหลักประชาธิปไตย เพื่อเป็นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีที่ประชุมใหญ่อยู่บนสุดของโครงสร้างสหกรณ์ ทั้งนี้สมาชิกจะเป็นผู้เลือกกรรมการเป็นผู้แทนสหกรณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่เกิน 15 คน โดยผ่านมติที่ประชุมใหญ่ และมีผู้จัดการเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์บรรลุเป้าหมายการจัดตั้งสหกรณ์ ในส่วนของกระบวนการจัดการสหกรณ์ เป็นการนำเข้าปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสารผ่านกระบวนการจัดการสหกรณ์ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการสั่งการ/การประสานงาน และด้านการควบคุม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในรูปของผลิตภัณฑ์ บริการ สวัสดิการ และความพึงพอใจของสมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จากสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 7 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 26 แห่ง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน

2.1 ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศทางการบัญชี

คำว่า สารสนเทศ ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Information ซึ่งมีความหมายว่า ข้อมูลที่ได้ผ่านการคำนวณ ประมวลผลให้อยู่ในรูปที่เป็นข่าวสารที่มีความสามารถสามารถนำไปใช้งานเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ โดยใช้ระบบงานที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อประมวลผล ซึ่งเรียกว่า ระบบสารสนเทศ (Accounting Information System) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2563, น. 6-5) สำหรับความหมายของ สารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2563, น. 6-7) ได้ให้ความหมายว่าเป็นข้อมูลทางการเงินที่ได้ถูกแปลงหรือประมวลผลให้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้ใช้ภายในองค์กรได้แก่ ผู้บริหารระดับต่างๆ และกลุ่มผู้ใช้นอกองค์กร ได้แก่ เจ้าหนี้ นักลงทุน หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนคู่แข่งกัน เป็นต้น โดยข้อมูลที่แปลงเป็นสารสนเทศ จะมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่มีการทำงานเป็นกระบวนการ จำแนกเป็น สารสนเทศทางการบัญชีการเงิน และสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

ในส่วนของสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial Accounting) เป็นการจัดการเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีให้ผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคคลภายใน ได้แก่ ผู้บริหารระดับต่างๆ

เพื่อประโยชน์ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจดำเนินงาน สำหรับการรายงานทางการเงินเพื่อจัดการจะไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหารที่นำสารสนเทศไปตัดสินใจเรื่องต่างๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2563, น. 6-10) สอดคล้องกับ อนุชดา ประเสริฐศักดิ์ (2558) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System : AIS) เป็นระบบที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อรวบรวมและประมวลผลข้อมูลทางการเงินเพื่อเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งในอดีตข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ได้มาจากการทำบัญชีด้วยมือ (Manual Accounting System) ต่อมาข้อมูลการบัญชีมีปริมาณมากและมีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากการขายตัวทางธุรกิจ ทำให้มีการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี (Electronic data Processing : EDP) โดยเริ่มจากการวิเคราะห์รายการค้าบันทึกการขายในสมุดรายวันทั่วไป หรือสมุดรายวันเฉพาะตามหลักการบัญชีคู่ เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีจะทำการผ่านบัญชีจากสมุดรายวันไปสมุดบัญชีแยกประเภทเพื่อสรุปยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท และจัดทำงบการเงินเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และแสดงฐานะทางการเงินขององค์กร สำหรับการเลือกใช้โปรแกรมทางบัญชีระบบสารสนเทศการบัญชีขึ้นอยู่กับข้อมูลและความต้องการใช้ โดยส่วนใหญ่ขององค์กรขนาดกลาง หรือขนาดเล็กจะใช้เพียงระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างเดียว แต่องค์กรใหญ่จะใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเชื่อมโยงระบบสารสนเทศต่างๆ เข้าด้วยกัน ทั้งนี้ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและประเมินผลข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช้การเงิน โดยเป็นการประมวลผลเชิงปริมาณมากกว่าการแก้ปัญหาเชิงคุณภาพ ดังนั้นหากต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อแก้ปัญหาเชิงคุณภาพต้องนำตัวเลขวิเคราะห์และประยุกต์ให้ตรงกับปัญหาที่ต้องการ

สรุปได้ว่า สารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information) หมายถึง ข้อมูลทางการเงินที่ถูกแปลง หรือประมวลผลจากข้อมูลดิบให้เป็นสารสนเทศ มุ่งประโยชน์ต่อการสนองความต้องการของผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ครอบคลุมไปถึงการวางแผน ควบคุม ตัดสินใจ เมื่อจัดทำรายงานทางการบัญชีให้แก่ผู้บริหารไปใช้ในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ กล่าวคือ สารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ในการบริหารงานในรูปแบบของการรายงาน เพื่อมุ่งใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยการวิเคราะห์และประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาเชิงคุณภาพ เรียกว่า สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อบริหารงาน

2.2 แนวคิดการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2552, น. 68-72) อ้างถึงใน วรเทพ ไวกยวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550, น. 80-85) ได้กำหนดแนวคิดและแนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ จำเป็นต้องมีความรู้ในด้านการจัดการงานของสหกรณ์ เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพื่อให้สหกรณ์ สามารถพัฒนางานให้มีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ โดยจำแนกการบริหารสหกรณ์ 6 ประการ

2.2.1 การบริหารงาน เป็นการกำกับ ควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานของสหกรณ์ ให้เจริญก้าวหน้าเจริญเติบโตตามเจตนารมณ์ ของสมาชิกผู้เป็นเจ้าของ โดยคณะกรรมการดำเนินงานต้องดูแลงานของสหกรณ์ ได้แก่ การจัดการ การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร และการจัดระบบภายในของสหกรณ์

2.2.2 การบริหารงานบุคลากร เป็นการบริหารกลไกหลักที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการต้องมีความละเอียดรอบคอบ ในการบริหารงานบุคลากร โดยคำนึงถึงการกำหนดจำนวนบุคลากร การสรรหาคูบุคลากร การจัดวางตำแหน่งตามความถนัด การสร้างแรงจูงใจในการทำงานสร้างขวัญ กำลังใจ และการมีนโยบายการพัฒนาบุคลากรอย่างมีขั้นบันได

2.2.3 การบริหารเงิน ด้วยคณะกรรมการดำเนิน มีความจำเป็นต้องบริหารเงินของสหกรณ์ ภายใต้อำนาจหน้าที่ของการทำงานในฐานะตัวแทนของสมาชิก แสดงว่าการบริหารงานการเงินของสหกรณ์ ซึ่งมี ใช้เงินของตนเองแต่เป็นเงินของสมาชิก จึงต้องมีแนวทางการบริหารการเงินด้วยความสุจริตใจใส คิดตามผล ตลอดจนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้ตัดสินใจดำเนินการไปแล้ว โดยพื้นฐานคณะกรรมการดำเนินการต้องมีการรับรู้ในด้านการบริหารเงิน ดังนี้ (1) องค์ประกอบของตะกร้าเงินในสหกรณ์ (Money Basket) คือ ต้องทราบการไหลเข้ามาของเงิน เช่น เงินค่าหุ้น ดอกเบี้ยรับ เงินฝากจากสมาชิก เป็นต้น เพื่อสามารถนำไปจัดสรรการบริหาร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (2) คณะกรรมการต้องมีความรู้ หรือปรึกษาผู้รู้ เพื่อให้เกิดแนวความคิดในการจัดระบบ การเงิน 3 ประการ การรู้ล่วงหน้าหรือคาดคะเน การแสวงหาแหล่งเงิน ได้เพื่อป้อนเข้าสู่ระบบ และการบริหารเงิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากเอกสารทางการเงินในเรื่องต้นได้ หรืออาจปรึกษากับผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อให้ทราบถึงสถานะทางการเงิน โดยพิจารณาข้อมูลจากกระแสเงินสด งบดุล หรืองบทดลอง เป็นต้น

2.2.4 การกำหนดงบประมาณของสหกรณ์ คณะกรรมการควรประมาณการรายได้ที่เหมาะสม ตามฐานะ หรือบริบทของสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารงบประมาณของสหกรณ์ เนื่องจากการกำหนดรายได้ ที่มากเกินไป เพื่อทำให้เกิดรายจ่ายที่สูง ทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดสรรกำไรของสหกรณ์ และอาจทำให้ขาดทุน ได้ ในด้านรายจ่าย ต้องกำหนดรายจ่ายในทิศทางที่ประหยัด และตามความจำเป็นเหมาะสมฐานะ และควรกำหนด รายจ่ายเฉพาะหมวด ไม่สมควรกำหนดรายจ่ายให้กว้างทุกหมวด ซึ่งไม่เกิดความเป็นธรรมต่อการบริหารงาน และยังเป็นภาระอุปสรรคที่สะท้อนถึงการซ่อนเร้นค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรเกิดขึ้น

2.2.5 การลงทุนของสหกรณ์ คณะกรรมการควรตระหนักถึงความเสี่ยงภัย (Risk) ในการลงทุน ดังนั้นควรเลือกทางเสี่ยงที่น้อยที่สุด และต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความปลอดภัยเป็นสำคัญ โดยหลักแล้วการที่จะ พิจารณาการลงทุน นอกจากต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายสหกรณ์แล้ว ยังมีข้อกำหนด การลงทุนของคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์ แห่งชาติ และการให้ความเห็นชอบของนายทะเบียน ซึ่งคณะกรรมการควรดำเนินงานใน 2 ขั้นตอน คือ ขออนุมัติในหลักการลงทุนจากที่ประชุมใหญ่ไว้ล่วงหน้าและ

ควรของความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหลักการล่วงหน้าเกี่ยวกับการลงทุนกับตราสารการเงิน หรือ สถาบันการเงิน หรือตลาดตราสารหนี้ หรือตลาดตราสารทุน หรือในตลาดทุน

2.2.6 การกำหนดวงเงินอายุที่ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ ควรกำหนดวงเงิน อายุที่ยืมหรือค้ำประกันประจำปีไม่เกินขีดความสามารถของการบริหารเงินทุนของสหกรณ์

23 แนวคิดสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารสหกรณ์

ด้วยสหกรณ์เป็นหน่วยงานอิสระ มีการบริหารแบบเอกชน มีแนวคิดไม่มุ่งผลกำไร แต่เน้นการ บริการและช่วยเหลือสมาชิก มีกรรมส่งเสริมสหกรณ์ดูแลด้านนโยบายการบริหารงาน และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดูแลด้านมาตรฐานการบัญชี การเงิน และการตรวจสอบ ทั้งนี้ระบบรายงานข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของ สหกรณ์ มีดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2552, น. 77)

1) รายงานฐานะเงินสดประจำวัน แสดงยอดคงเหลือของเงินสด เงินฝากธนาคาร ครีฟ การโอนรับจ่ายเงินสด และอื่น ๆ ซึ่งยังรอเรียกเก็บอยู่ รายงานนี้เป็นเสมือนการสรุปการดำเนินงานที่มีผลต่อ ยอดเงินสดคงเหลือของกิจการ และเป็นแนวทางในการกำหนดและควบคุมการจ่ายเงิน รวมถึงการวางแผนสำหรับการ จัดหาเงินสดประจำวัน

2) งบทดลองประจำเดือน แสดงสรุปยอดรายการต่าง ๆ ในบัญชีแยกประเภท

3) งบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่งเปรียบเทียบกับฐานะการเงิน ณ วันเดียวกันของงวดที่แล้ว โดยแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์

4) งบกำไรขาดทุนแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาบัญชี หรือระยะเวลา หนึ่งของสหกรณ์ และยอดสะสม ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันเปรียบเทียบกับงบประมาณ โดยแสดงรายรับ รายจ่าย และผลกำไรหรือขาดทุนของสหกรณ์ในรอบระยะเวลานั้น ๆ แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของผู้จัดการว่ามี ประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

5) งบกำไรขาดทุนประจำแผนกแสดงผลการดำเนินงานของแผนกในรอบระยะเวลาบัญชี หรือ รอบระยะเวลานึ่งของสหกรณ์ และยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยการเปรียบเทียบตามจริงกับ งบประมาณ เพื่อแสดงถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของแต่ละแผนก

6) รายงานวิเคราะห์รายละเอียดลูกหนี้ แสดงส่วนประกอบของยอดลูกหนี้การค้าที่ปรากฏ ในงบดุล รายงานดังกล่าวแสดงรายชื่อลูกหนี้ ยอดคงค้าง รวมถึงการวิเคราะห์เวลายอดค้างชำระ

7) รายงานยอดเจ้าหนี้เงินกู้ แสดงยอดค้างจ่ายให้แก่เจ้าหนี้เงินกู้ ณ วันใดวันหนึ่ง รวมถึง การวิเคราะห์ยอดชำระภายในระยะเวลา 3 เดือนในอนาคต ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการจัดหาเงินสดประจำเดือน

วินัย จันทรทงทับ (2558, น. 15-18 อ้างถึงใน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558) ได้กล่าวว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ เป็นไปตามกรอบของนโยบายแผนงาน หรือเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี และงบการเงิน ซึ่งทำให้ทราบถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของ

สหกรณ์ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการบริหารงานสหกรณ์ภายใต้สถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเสมอ ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทางบัญชี และงบการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานสหกรณ์ ดังนี้

1) งบการเงิน เป็นข้อมูลทางบัญชีที่กรมบัญชีสหกรณ์เป็นผู้กำหนดรูปแบบของงบการเงิน เพื่อให้งบการเงินของสหกรณ์แสดงให้เห็นถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ข้อมูลทางบัญชีที่จัดทำในรูปแบบของงบการเงิน สหกรณ์ ต้องจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ.2542 นายทะเบียนสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำเสนอข้อมูลทางการเงินการบัญชี เกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน รวมทั้งข้อมูลอื่น ซึ่งเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้กำหนดรูปแบบงบการเงินสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ งบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ สามารถจัดทำได้ 2 ระยะเวลา คือ งบการเงินรายไตรมาส และงบการเงินประจำปี งบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วย

(1) งบแสดงฐานะการเงิน เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่งว่า สหกรณ์มีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์อย่างไร โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์กับหนี้สิน และทุนของสหกรณ์

(2) งบกำไรขาดทุน เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยนำรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายแล้วมีกำไร หรือขาดทุนเพียงใด

(3) งบกระแสเงินสด เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงเงินสดของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อให้ทราบวาในปัจจุบันเงินสดเพิ่มขึ้น หรือลดลงจากปีเพียงใด

(4) หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นรายงานที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำรายละเอียดและข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยเปิดเผยถึงนโยบายการบัญชีที่สหกรณ์นำมาใช้ในการบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงินว่าได้จัดทำเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และได้เปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยการเปิดเผยข้อมูล ประกอบด้วย นโยบายการบัญชีที่สำคัญ คือ หลักการบัญชี หรือวิธีการบัญชี ซึ่งสหกรณ์ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชี และงบการเงินของสหกรณ์ นโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย ได้แก่ วิธีการรับรู้รายได้ วิธีการประมาณค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ การบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เสื่อมราคาเป็นต้น และข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการขยายความรายการในงบการเงิน เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า เหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงิน เป็นต้น

2) รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนของสหกรณ์ เป็นข้อมูลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นเสมือนเครื่องมือสื่อสารที่ทำให้ฝ่ายบริหารทราบถึงการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการอย่างถ่องแท้ ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน จึงเป็นข้อมูลที่นำมาใช้ในการบริหารงานภายในของสหกรณ์ ข้อมูลจึงค่อนข้างละเอียดและถูกต้องเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการปฏิบัติงานให้ได้ผล และสามารถใช้อ้างอิงได้ทันต่อการตัดสินใจ

(2) งบทดลองประจำเดือน คณะกรรมการดำเนินการสามารถใช้ข้อมูลจากงบทดลองประจำเดือนมาใช้ประโยชน์ในการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการโดยแสดงตามแบบงบทดลอง 6 ช่อง

(3) รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และแสดงความเห็นในงบการเงินประจำปีของสหกรณ์แล้ว นายทะเบียนสหกรณ์ยังได้กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานการสอบบัญชีแบบยาวเพื่อให้ผู้สำรวจสถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยเป็นการให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบ ดังนี้

ก. ผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน แสดงถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เปรียบเทียบกับกัน 2 ปี ของผลกำไรขาดทุน สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ ในลักษณะของการเปรียบเทียบอัตราร้อยละ

ข. ธุรกิจของสหกรณ์ แสดงถึงปริมาณธุรกิจด้านต่างๆ ของสหกรณ์ในระหว่างปี โดยแสดงเปรียบเทียบกัน 2 ปี

ค. การควบคุมภายใน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่และการแบ่งส่วนงานรับผิดชอบของ การจัดทำบัญชี การกำหนดระเบียบปฏิบัติงานด้านต่างๆ ขึ้นถือใช้ และรวมถึงการตรวจสอบภายในและการตรวจสอบกิจการสหกรณ์

ง. การบริหารการเงิน แสดงถึงการจัดการด้านเงินทุน และผลการวิเคราะห์งบการเงินที่แสดงถึงสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการก่อหนี้ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และความสามารถในการหากำไรของสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่อผลการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์ และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนี้ ผู้สอบบัญชีจัดทำขึ้นในรูปแบบของรายงานการสอบบัญชีแบบยาว ซึ่งเป็นการเสนอข้อมูลในลักษณะของข้อสังเกต และข้อเสนอแนะจากผลการตรวจบัญชีของผู้สอบบัญชี ณ วันสิ้นปี ของสหกรณ์ รายงานของผู้สอบบัญชีนี้ จัดทำเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และสำเนาให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูลจากรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในฐานะผู้บริหาร และผู้ควบคุมดูแลการบริหารงานของสหกรณ์

การปฏิบัติทางด้านการบัญชีการเงินในข้างต้น ได้มีการพัฒนาทางด้านรายงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ โดยมีการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาสาเหตุ ปรับปรุงและกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานสหกรณ์ให้ขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทันสมัยในการปฏิบัติงานสหกรณ์ โดยมีพัฒนาการการจัดทำรายงานในเชิงบริหาร ได้แก่ 1) รายงานเชิงวิเคราะห์ โดยสหกรณ์บางแห่งนำข้อมูลจากรายงานเพื่อทำการวิเคราะห์เสนอฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการ เช่น ความเสี่ยง เงินทุน สภาพคล่อง การทำกำไร ผลกระทบต่อธุรกิจและความสามารถในการบริหาร เป็นต้น 2) การประเมินผลตนเอง โดยการประเมินผลการบริหารทางการเงินด้วยตนเองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการบริหารทางการเงิน ได้แก่ การประเมินขนาดของสหกรณ์ การประเมินอัตราส่วนทางการเงิน เปรียบเทียบกับมาตรฐานของสหกรณ์ และ 3) การกำกับดูแลที่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลในภาคธุรกิจ ซึ่งเน้นความโปร่งใส การมีระบบการควบคุมภายในที่ดี กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางการควบคุมภายใน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งนี้หากไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำจนเกิดข้อบกพร่อง หรือความเสียหายแก่สหกรณ์คณะกรรมการต้องร่วมหาใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น

อนุ ธดา ประเสริฐศักดิ์ (2558) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารองค์กรสามารถนำสารสนเทศทางการบัญชีทั้งทางด้านการบัญชีการเงิน และการบัญชีบริหารมาใช้ในการบริหารองค์กร และเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรได้ เช่น นำข้อมูลวิเคราะห์หาสาเหตุปัญหาเกิดจากยอดขายที่ลดลงหรือต้นทุนที่สูงขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ คือ การลดต้นทุน เป็นต้น โดยสามารถจำแนกการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารองค์กร ออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับแรก การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของผู้บริหารระดับปฏิบัติการ เพื่อการควบคุมด้านการปฏิบัติงาน (Operation Control) เพื่อตรวจสอบ และควบคุมว่ากิจกรรมที่ได้ดำเนินงานไปมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จากการใช้วิธีการที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ทั้งนี้ในขั้นตอนการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะไม่มีเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจและผลลัพธ์จะครอบคลุมในช่วงเวลาในแต่ละรายการที่สำคัญและแสดงสรุปของทุกๆ รายการ ตลอดจนสามารถสรุปผลของการปฏิบัติงานประจำวันได้ การนำข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตในการปฏิบัติงานประจำวันได้

ระดับที่สอง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของผู้บริหารระดับกลาง สำหรับการควบคุมด้านการบริหาร และจัดการ (Management Control) เพื่อวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Performance) ซึ่งช่วยในการตัดสินใจให้ทันเวลา และได้ผลลัพธ์อย่างมีประสิทธิภาพ สารสนเทศที่ใช้ในระดับนี้ คือ สารสนเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Planned Performance) เช่น มาตรฐาน (Standard) ความคาดหวัง (Expected) งบประมาณ (Budget) และอื่นๆ ซึ่งแสดงถึงความแตกต่าง (Variance) ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน หรือเป้าหมาย รวมถึงบ่งบอกถึงสาเหตุ หรือเหตุผลของความแตกต่างเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการตัดสินใจ หรือแนวทางการปฏิบัติต่อไป

ระดับสุดท้าย การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของผู้บริหารระดับสูง สำหรับการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายเป็นแผนที่ครอบคลุมช่วงระยะเวลายาวนาน กิจกรรมต่างๆ จัดอยู่ในการวางแผนประจำปี หรือรอบปี โดยข้อมูลที่นำมาใช้จำเป็นต้องเป็นข้อมูลที่สรุปมาจากหลายๆ ส่วนงาน และนำมาพิจารณาพร้อมกับข้อมูลภายนอกในการวางแผนกลยุทธ์จะนำสารสนเทศไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายเป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติงานในหน่วยงาน โดยสารสนเทศเหล่านี้ จะถูกเก็บรวบรวมโดยฝ่ายบัญชีในการบันทึก วิเคราะห์ และจัดทำเป็นรายงานทางการเงินเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจร่วมกับการประมวลผลจากภายนอกเพื่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับองค์กรภายนอก หรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาตลอดจนนำเสนอทิศทางหรือแนวโน้มบางอย่างให้แก่ผู้บริหารได้เห็นภาพอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การบริหารองค์การในสมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศมากขึ้น เพราะช่วยให้สามารถมีข้อมูลในการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำมากกว่า ส่งผลให้องค์กรสามารถอยู่รอดได้ภายใต้สภาวะการแข่งขันที่รุนแรง ซึ่งระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System: AIS) เป็นระบบที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อรวบรวม และประมวลผลข้อมูลทางการเงิน (Financial Data) ให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้สารสนเทศทางการบัญชี และเป็นแหล่งข้อมูลเชิงปริมาณที่สนับสนุนการบริหารงานขององค์กร ดังนั้นระบบสารสนเทศทางการบัญชี จึงเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในกระบวนการตัดสินใจวางแผนการดำเนินงาน และควบคุมทางธุรกิจ ทั้งนี้ สารสนเทศทางการบัญชีมีความแตกต่างกันกับความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารแต่ละระดับ โดยสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรได้ในประเด็นการเพิ่มคุณภาพ ลดขั้นตอนในการจัดทำบัญชี ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนช่วยสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ในส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่เป็นเสมือนผู้แทนในการบริหารงานสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานสหกรณ์ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการให้สินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ และด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบของนโยบาย แผนงาน หรือเป้าหมาย โดยการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจในการบริหารงานสหกรณ์ อันประกอบด้วย (1) งบแสดงฐานะทางการเงิน (2) งบกำไรขาดทุน (3) งบกระแสเงินสด (4) หมายเหตุประกอบงบการเงิน และ (5) รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นได้ว่าการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3. แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศด้านความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ที่ 4 (2563, น. 1-5) ได้กล่าวว่า กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ CAMELS Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการเงินที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินอย่างเป็นระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจัดทำคู่มือการใช้งานในการวิเคราะห์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร (Financial Standard Ratios of Cooperatives and Groups) ซึ่ง CAMELS Analysis เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วยมุมมอง 6 มิติ (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2556, น. 68) ดังนี้

มิติ 1 : C-Capital strength : พิจารณาความเพียงพอของทุนในการบริหาร และดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งพิจารณาทั้งในแง่ทุนภายในของสหกรณ์ และทุนภายนอกที่สหกรณ์ สรรหาสนับสนุน การดำเนินงาน

มิติ 2 : A-Asset quality : พิจารณาถึงคุณภาพของสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่ว่าอยู่ในเกณฑ์อย่างไร มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด มีสินทรัพย์สภาพคล่องเพียงพอต่อการประกันความมั่นคงอย่างไร

มิติ 3 : M-Management capability : พิจารณาขีดความสามารถในการบริหาร ซึ่งจะดูแลในมิติของการปฏิบัติ คือ มีวิธีการบริหารงานอย่างไร ความสามารถของบุคลากร การตัดสินใจ โครงสร้างองค์กร และพิจารณาในแง่ของหลักการ คือ มีแผนงาน แผนกลยุทธ์ หรือโครงการที่เหมาะสมเป็นประโยชน์แก่ผู้ถือต่อการดำเนินงานของสหกรณ์มาเพียงใด

มิติ 4 : E-Earning sufficiency : การพิจารณาขีดความสามารถในการนำเงินของสหกรณ์ไปบริหาร ให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนกลับมากอย่างคุ้มค่า และมีความปลอดภัยมากที่สุด ทั้งนี้ ให้ยึดมั่นอยู่ในผลประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก และตัวสหกรณ์เป็นหลักสำคัญ

มิติ 5 : L-Liquidity : พิจารณาถึงการสำรองสภาพคล่อง หรือการจัดให้มีสภาพคล่องที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกรรมของสหกรณ์ สภาพคล่องในที่นี้ ยังเน้นถึง Current Ratio คือ มีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้มากพอต่อการคุ้มครองหนี้ระยะสั้นได้ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงสภาพการณ์ของกระแสเงินสด กล่าวคือ อัตราการชำระหนี้คืนตามกำหนด การไม่ผิคนัดชำระหนี้ที่สหกรณ์ไม่ทำผิดหลัก Matching Fund เป็นต้น

ทั้งนี้ สาเหตุหลักของการขาดสภาพคล่องนั้นมาจากการบริหารสินทรัพย์ และหนี้สินไม่ดีพอ รวมถึงปัญหาจากผลการดำเนินงาน เช่น มีภาระหนี้สินระยะสั้นมาก การถอนเงินฝากมากกว่าปกติ การนำเงินกู้ยืมระยะสั้นไปให้กู้ระยะยาว เป็นต้น

มิติ 6 : S-Sensitivity : พิจารณาปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจมีอิทธิพลกระทบต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุนของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากผลการลงทุนภายในและ การลงทุนภายนอกสหกรณ์

ตารางที่ 2.2 อัตราส่วนทางการเงินวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS Analysis Ratios)

โน้มนามมองแต่ละมิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติ 1 ความเพียงพอ ของเงินทุน ต่อความเสี่ยง (C : Capital Strength)	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
	อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
	อัตรากาเรืบโตทุนของสหกรณ์ (%)	$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}} \times 100$
	อัตรากาเรืบโตของหนี้ (%)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$
	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$
มิติ 2 คุณภาพ สินทรัพย์ (A : Asset Quality)	อัตรากาเรืบค้างชำระ (%)	$\frac{\text{หนี้ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด}}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}} \times 100$
	อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	$\frac{\text{ขาย/บริหาร(รายได้ธุรกิจหลัก)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$
	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$
	อัตรากาเรืบโตของหนี้ (%)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$
	อัตรากาเรืบโตของสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$
มิติ 3 การบริหาร จัดการ (M : Management Ability)	อัตรากาเรืบโตของธุรกิจ (%) ธุรกิจสหกรณ์ : ยอดเพิ่มระหว่าง ปีแต่ละธุรกิจ (รับฝากเงิน ให้ เงินกู้ จัดหาสินค้า รวบรวม ให้บริการ อื่น)	$\frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}} \times 100$
	แนวโน้มปีหน้า (สมาชิก ทุน ธุรกิจ กำไร)	เป็นการพยากรณ์หรือการคาดการณ์จากข้อมูลอดีต (ข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 5 ปี มาทำการพยากรณ์ โดยใช้โปรแกรม SPSS หรือโปรแกรมใช้ Excel)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ในมุมมองแต่ละมิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	
มิติ 4 การทำกำไร (E: Earning sufficiency)	อัตรากำไรต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	
	อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท) (เงินออม=เงินฝากสิ้นปีของสมาชิก + เงินหุ้นสมาชิก)	$\frac{\text{เงินรับฝากสมาชิก} + \text{ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	
	อัตราเงินออมต่อสมาชิก (รอบ) (หนี้สิ้นปีสมาชิกก่อนหักหนี้สงสัยจะสูญ + ลูกหนี้เงินกู้ + ลูกหนี้การค้า + ลูกหนี้บริการอื่น ๆ)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	
	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$	
	อัตรการเติบโตของทุนสำรอง (%)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}}$	
	อัตรการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)	$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}$	
	อัตรการเติบโตของกำไร (%)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}$	
	อัตรากำไรสุทธิ (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย} / \text{บริการ (รายได้ธุรกิจหลัก)}}$	
	มิติ 5 สภาพคล่อง (L: Liquidity)	อัตรการเติบโตของธุรกิจ (เท่า)	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
		อัตรหมุนของสินค้า (ครั้ง) (เฉพาะธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย)	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$
อายุเฉลี่ยสินค้า (วัน)		$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตรหมุนของสินค้า}}$	
อัตรลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ ตามกำหนด (%)		$\frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$	

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2565)

เมื่อได้อัตราส่วนทางการเงินมาแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนการประเมินสถานะทางการเงิน เพื่อการเฝ้าระวังทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งช่วยให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนงานทุกระดับเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2565) กล่าวว่า ระบบเฝ้าระวัง และเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือ CF SAWS : ss เป็นเครื่องมือเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์เฝ้าระวัง และเตือนภัยทางการเงินให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้การบริหารทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การวัดผลทางการเงินและการเทียบเคียงทางการเงิน โดยจะต้องระบุเป้าหมายที่จะไปให้ถึงและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงอย่างชัดเจน ขั้นตอนการเทียบเคียงเพื่อการจัดการทางการเงิน ในการเทียบเคียงอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ผู้วิเคราะห์สามารถเทียบเคียงโดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) คำนวณอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยใช้ CAMELS Analysis
- 2) เทียบเคียงอัตราส่วนที่คำนวณได้ในขั้นตอนที่ 1 กับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นจุดสนใจเบื้องต้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศด้านความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ สรุปได้ว่าเป็นเครื่องมือทางการเงิน ที่เป็นการนำแนวคิดเกี่ยวกับ CAMELS Analysis เข้ามาประยุกต์ เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินอย่างเป็นระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้ใช้ในการวิเคราะห์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วยมุมมอง 6 มิติ คือ (1) Capital strength เป็นมุมมองที่พิจารณาความเพียงพอของทุนในการบริหาร และดำเนินงานของสหกรณ์ (2) Asset quality เป็นมุมมองที่พิจารณาถึงคุณภาพของสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่ (3) Management capability เป็นมุมมองที่พิจารณาขีดความสามารถในการบริหาร (4) Earning sufficiency เป็นมุมมองที่พิจารณาขีดความสามารถในการสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่า (5) Liquidity เป็นมุมมองที่พิจารณาถึงการจัดให้มีสภาพคล่องที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกรรมของสหกรณ์ และ (6) Sensitivity เป็นมุมมองที่พิจารณาปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจมีอิทธิพลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และเมื่อได้อัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวมาแล้ว จะเป็นการประเมินสถานะทางการเงิน โดยผ่านระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือ CF SAWS : ss ซึ่งช่วยให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนงานทุกระดับเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม โดยการวัดผลทางการเงิน และการเทียบเคียงทางการเงิน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์

การศึกษาในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วย ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ผู้ศึกษาได้ทบทวนทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปแนวคิดการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้ดังนี้

4.1 การบริหารงานสหกรณ์ด้านสินเชื่อ

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ถือว่าเป็นธุรกิจหนึ่ง ในการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 80) กล่าวว่าเจตนาของสหกรณ์เกี่ยวกับให้เงินกู้ นั้น ไม่ประสงค์ให้สมาชิกถือการกู้เงินเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเป็นสมาชิก แต่ที่สหกรณ์กำหนดระเบียบการให้เงินกู้แก่สมาชิก หรือสหกรณ์อื่น ๆ นั้น มีเจตนาในการบรรเทา หรือคลี่คลายปัญหาทางการเงิน หรือเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในขบวนการสหกรณ์ โดยข้อสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ การอนุญาตให้กู้เงินต่อเนื่อง หรือการให้กู้ซ้ำซ้อนในกรณีชำระหนี้เดิมไม่หมดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกว่าสมาชิก หรือสหกรณ์ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ จึงมีการเปลี่ยนสถานการณ์เป็นหนี้ โดยการ Roll Over หรือ Refinance ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ เพื่อให้การพิจารณาสินเชื่อ และการใช้สินเชื่อให้เกิดประโยชน์ และคุณค่าแก่ทุกฝ่าย โดยทั่วไปการให้สินเชื่อแก่สมาชิกพิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ การกำหนดเงื่อนไข ผลตอบแทน และการพิจารณาถึงความเสี่ยง และการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งสามารถนำหลักการบริหารทั่วไป มาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ประกอบด้วย (วรรณมา วงศ์สายทอง, 2565, น. 1-3)

4.1.1 การวางแผน (Planning) คือ การให้ผูู้้ขู้ได้รับเงินกู้ แล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้เต็มที่ มีความคุ้มค่างับดอกเบี้ยสมาชิกต้องจ่ายให้กับสหกรณ์ ตลอดจนความสามารถชำระหนี้ทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่ผิดนัด ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ดังนั้น การวางแผนต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวิธีการที่ชัดเจน เพื่อให้ดำเนินการบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รวมทั้งต้องคำนึงถึงการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

4.1.2 การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดองค์การให้เหมาะสมกับรูปแบบ การบริหารสินเชื่อตามที่ ได้กำหนดไว้ในเป้าหมาย และวัตถุประสงค์การจัดประเภทงาน และให้เกิดความสอดคล้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภารกิจ วัตถุประสงค์ และสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.3 การจัดกำลังคนให้เหมาะสมกับงาน (Staffing) การจัดคนให้เหมาะสมกับงาน มีความสำคัญ จึงควรเลือกคนที่มีความเหมาะสมกับงาน เนื่องจากงานแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบไม่เหมือนกัน และหลายตำแหน่งต้องใช้ประสบการณ์ เพื่อมาทำงานนั้นให้ดี

4.1.4 การกำหนดสายการบังคับบัญชา (Directing) เป็นการกำหนดความรับผิดชอบของ คนในองค์กรว่าใครขึ้นตรงต่อใคร เพื่อให้มีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

4.1.5 การควบคุม (Controlling) เป็นการกำหนดหน้าที่ในการควบคุมประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ หากมีข้อบกพร่อง หรือปัญหาในขั้นตอนใดก็สามารถนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขได้ถูกต้อง โดยหลักการบริหารเฉพาะการควบคุมสินเชื่อ ได้แก่

1) การควบคุมลูกหนี้ให้ใช้เงินถูกต้องตามวัตถุประสงค์ เป็นวิธีการเริ่มต้นในการควบคุมให้ลูกหนี้ใช้เงินให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากการใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต้องเสียดอกเบี้ยที่สูงกว่า

2) การควบคุมให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลง เป็นการติดตามให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามสัญญาผูกพันอย่างเคร่งครัด เป็นการป้องกันเหตุให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ในที่สุด เช่น การจ่ายเงินกู้เป็นรายงวดตามความก้าวหน้าของโครงการ เป็นต้น

3) การช่วยเหลือดูแลการดำเนินงานของลูกหนี้ โดยการติดตามผลการประกอบการของลูกหนี้เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ทราบสถานะของลูกหนี้ว่าเป็นอย่างไร รวมถึงความเคลื่อนไหวของลูกหนี้ และคุณภาพหนี้ว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใด

4) การดูแลหลักประกันไม่ให้เสื่อมค่า โดยการติดตามตรวจสอบหลักทรัพย์ หรือสิ่ง ที่นำมาเป็นหลักประกันเงินกู้ เพื่อมิให้เกิดการกระทำที่มีผลต่อการเสื่อมค่าของหลักประกัน ในกรณีที่เป็น ที่ดิน ควรมีการติดตามดูแล และการใช้ประโยชน์ของที่ดินในทางที่ไม่ทำให้ที่ดินนั้นเสื่อมค่า เช่น การบุกรุกที่ดินการขุดหน้าดินขาย กรณีเป็นทรัพย์สินอื่นก็ต้องจัดให้มีการประกันภัยตามสมควร มิฉะนั้นเวลาที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา ผู้ให้กู้สามารถที่จะบังคับชำระหนี้เอาจากหลักประกันได้ แต่หากหลักประกันเสื่อมค่าจะมีผลเสียหายต่อผู้ให้กู้ เพราะทำให้ผู้ให้กู้มี โอกาสได้รับชำระหนี้ น้อยลง หรือได้รับชำระคืนไม่เต็มตามจำนวน

5) การดูแลอายุความ และความสมบูรณ์ของเอกสารสัญญา หรือข้อตกลงต่าง ๆ ถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับการให้สินเชื่อ หากเอกสารไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือเกิดการชำรุดสูญหายจะมี ผลต่อการบังคับชำระหนี้ได้ ดังนั้น การจัดเก็บเอกสารการกู้ต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ และต้องดูแลให้มีความปลอดภัย นอกจากนี้ การดูแลในด้านอายุความของสัญญาเป็นอีกเรื่องสำคัญที่ต้องจัดให้มีระบบ การควบคุมที่ถูกต้อง หากปล่อยให้สัญญาขาดอายุความจะมีผลกระทบต่อ การบังคับชำระหนี้ตามกฎหมาย

6) การเตรียมมาตรการแก้ไขปัญหาย่างถูกวิธี หากมีปัญหาเกิดขึ้นกับลูกหนี้ สามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง และทันต่อเวลา มีผลให้ลูกหนี้มีคุณภาพดีขึ้น และมีโอกาสที่ลูกหนี้จะชำระหนี้ได้ตามกำหนด หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ควรมีมาตรการอื่นรองรับ เช่น การยืดเวลาในการชำระหนี้ การผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ การให้เงินกู้เพิ่ม หรือการลดดอกเบี้ยบางส่วนให้แก่ลูกหนี้ เป็นต้น และสหกรณ์ควรนำหลักการวิเคราะห์เครดิต (Credit Analysis) ตามหลัก 5C's มาใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของสมาชิก เพื่อตรวจสอบความสามารถในการหารายได้ และการชำระหนี้ รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการให้เครดิตสินเชื่อ หรือขยายสินเชื่อแก่สมาชิก โดยหลักการวิเคราะห์เครดิต (Credit Analysis) ประกอบด้วย

(1) นิสัยของสมาชิก (Character) คือ คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นการวิเคราะห์ถึงอุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่ามีความรับผิดชอบ และความเต็มใจในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใดโดยพิจารณาได้เป็น 2 ประเภท คือ คุณสมบัติและประวัติส่วนตัวอุปนิสัย และคุณสมบัติเฉพาะด้าน

(2) ความสามารถชำระคืน (Capacity) คือ ทุนของธุรกิจเป็นการวิเคราะห์ถึงฐานะการเงินซึ่ง ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของธุรกิจนั้น ๆ โดยดูจากอัตราส่วนกำไรต่อทุน และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

(3) เงินทุนของสมาชิก (Capital) คือ ความสามารถในการชำระหนี้สิน เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพในการหารายได้ หากเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อในรูปค่าจ้างเงินเดือนรายได้อื่น ๆ โดยหลักหากเป็นนิติบุคคลพิจารณาจากความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ โดยวิเคราะห์จากรายได้รายจ่าย และกำไรของธุรกิจ

(4) หลักประกัน (Collateral) คือ หลักประกันในการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับเครดิตหลักประกันเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะตัดสินใจต้องพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นด้วย หลักประกันจึงเป็นเพียงกลไกหนึ่งที่ช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน โดยหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน ได้แก่ ที่ดิน โรงเรือน สิทธิการเช่าพื้นที่ของผู้อื่น ประกันบุคคล เป็นต้น

(5) เงื่อนไขต่าง ๆ (Conditions) คือ สภาพการณ์ทั่วไป เช่น ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล การเมือง กฎหมาย ภาษี ดินฟ้าอากาศ ราคาของน้ำมัน ปัญหาวัตถุดิบ ปัญหาแรงงาน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ภาวะเงินเฟ้อ เทคโนโลยี และเทคนิคการผลิต เป็นต้น อาจมีผลกระทบต่อชำระหนี้ได้ และจำเป็นจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูลเพื่อการประกอบการตัดสินใจ

4.2 การบริหารงานสหกรณ์ด้านการลงทุน

กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า กลุ่มพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์ (2565, น. 6-49) ได้กล่าวถึง การบริหารงานการเงินเป็นการจัดหาเงินทุน และการนำเงินทุนไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ โดยมีหลักการหาเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ คือ การมีเงินทุนที่เพียงพอ รวมทั้งมีต้นทุน และระยะเวลาที่เหมาะสมกับการใช้เงินทุน โดยที่มาของเงินทุนสหกรณ์ ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น เงินสำรอง เงินรับฝาก เงินกู้ยืม และอื่น ๆ เช่น เงินสำรอง และทุนสะสมต่าง ๆ ในส่วนของการใช้เงินทุนที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้เงินทุนเพื่อดำเนินธุรกิจ และสร้างรายได้ให้เหมาะสมควบคู่กันกับการมีสภาพคล่องที่ดี ซึ่งทางใช้ไปของเงิน ได้แก่ เงินสด และเงินฝากธนาคาร เงินให้กู้แก่สมาชิก เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น เงินฝากสหกรณ์อื่น เงินลงทุน และสินทรัพย์อื่น ๆ ทั้งนี้ การนำเงินให้สมาชิกกู้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม คือ วงเงินกู้ไม่สูงเกินกว่ารายรับคงเหลือของสมาชิก ระยะเวลาที่เหมาะสม คุณภาพของหลักประกัน สิทธิการกู้เงินของสมาชิก การอนุญาตให้กู้ใหม่ตามเงื่อนไขและความเหมาะสม การป้องกันสมาชิกก่อหนี้ซ้ำซ้อน และเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอในการขยายวงเงินกู้ (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2556, น. 75)

นอกจากการให้กู้เงินแก่สมาชิกที่ถือเป็นการลงทุนภายในสหกรณ์แล้ว สหกรณ์สามารถลงทุนจากภายนอกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 62 กำหนดให้สหกรณ์อาจฝาก หรือลงทุนได้ ดังนี้

4.2.1 ฝากในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์อื่น เช่น ลงทุนในบัตรเงินฝาก ตั๋วสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์ตามระเบียบของสหกรณ์เพื่อรับฝากเงิน เป็นการลงทุนตาม มาตรา 62(1) ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/28 ลว. 13 มิ.ย. 54

4.2.2 ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เช่น ลงทุนในบัตรเงินฝาก สลากออมสิน สลากออมทรัพย์ทวีสิน ซึ่งเข้าข่ายการนำเงินฝากธนาคาร เป็นการลงทุนตาม มาตรา 62(2) ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/28 ลว. 13 มิ.ย. 54 และแสดงรายการในงบการเงินเป็นเงินฝากธนาคาร ตามหนังสือ กตส. ที่ กษ 0402/ว. 43 ลว. 4 ต.ค. 49

4.2.3 ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล หรือวิสาหกิจ หมายถึง ตั๋วเงินคลัง พันธบัตร ตั๋วเงินหุ้น หุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หรือหุ้นกู้ เช่น ลงทุนในหุ้นสามัญ/หุ้นกู้ บมจ.ธนาคารกรุงไทย บมจ.ปตท. เป็นต้น เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา 62(3)

4.2.4 ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เช่น ลงทุนในหุ้น ธกส. เป็นการลงทุนตาม มาตรา 62(4) ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กษ 1108/5389 ลว. 9 พ.ค. 48 (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0328 ลว. 11 มี.ค. 2548)

4.2.5 **ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์อื่น และซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจ**
อันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก
นายทะเบียนสหกรณ์ เช่น ลงทุนในหุ้นธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นการลงทุนตามมาตรา 62(6)
ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/4883 ลว. 25 เม.ย. 48

4.2.6 **ฝาก หรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด**
ทั้งนี้ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่น
ของสหกรณ์ พ.ศ. 2558 ในข้อ 2 และข้อ 3 กำหนด ดังนี้

ข้อ 2 ธนาคาร คือ ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งประกอบ
กิจการขายในราชอาณาจักร

ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ คือ ตัวแลกเปลี่ยน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ที่มีหลักประกันและ
หุ้นกู้ไม่ค้ำยสิทธิ

ข้อ 3 เงินของสหกรณ์อาจฝาก หรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- บัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออก
- ตัวแลกเปลี่ยนที่ธนาคารเป็นผู้รับรองสลักหลัง หรือรับอาวัล หรือตัวสัญญาใช้เงิน ที่
ธนาคารเป็นผู้สลักหลัง หรือรับอาวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ

- ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคาร ซึ่งมีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก
- บัตรเงินฝาก หรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์
ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันการชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ย

- ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจ เป็นผู้ออกภายใต้ โครงการ
แปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์
เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้ นั้น ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ตั้งแต่ระดับ A-
ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และ
ตลาดหลักทรัพย์

- หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หรือหุ้นกู้ไม่ค้ำยสิทธิ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ
ตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

- หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้น โดยความเห็นชอบของ
คณะรัฐมนตรี และอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

สำหรับประเด็นการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ สามารถนำเสนอใน 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง การบริหารสหกรณ์ในกรณีที่เงินขาด ต้องอาศัยแหล่งเงินจากสถาบันการเงิน หรือสหกรณ์อื่น ซึ่งสหกรณ์ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้ โดยการบริหารลูกหนี้ที่มีคุณภาพ มีการควบคุมภายในที่ดี การรักษาสภาพคล่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นที่สอง การบริหารของสหกรณ์ในกรณีที่มีเงินเหลือ โดยการนำเงินไปฝากสถาบันการเงิน สหกรณ์อื่น หรือนำเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม หรือนำเงินไปลงทุน ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึง การนำเงินไปฝาก หรือลงทุน จากปริมาณเงินที่เหลือ ระยะเวลาการหมุนเวียนของเงินทุน และความเสี่ยง ในการลงทุน ซึ่งพิจารณาการลงทุนในกรณีดังกล่าว ดังนี้

- การให้กู้ หรือฝากเงินกับสหกรณ์อื่น ปัจจัยที่พิจารณาประกอบการตัดสินใจ คือ ความเสี่ยงตามเกณฑ์การกู้ หรือการรับฝากเงิน อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร อัตราส่วนลูกหนี้ที่ชำระได้ตามกำหนด อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ เกณฑ์มาตรฐาน ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ประมาณการเงินสหรับจ่าย หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

- การลงทุนในตราสารของสหกรณ์ ปัจจัยที่พิจารณาประกอบการตัดสินใจ คือ วัตถุประสงค์ของการลงทุน ระยะเวลาการลงทุน ผลตอบแทน และความเสี่ยงจากดอกเบี้ยรับบวกกำไรขาดทุนจากการขายเงินลงทุน ความเสี่ยงกับผลตอบแทน ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับระดับความเสี่ยงเป็นสำคัญ การจัดอันดับความเสี่ยงของสถาบันจัดอันดับเครดิต โดยเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ Rating A- สภาพคล่อง ตลาดรอง/อายุของตราสารกับระยะเวลาการลงทุน การกระจายความเสี่ยงของการลงทุน และการลงทุนต้องเป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ และอยู่ภายใต้กรอบที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม การลงทุนของสหกรณ์ ออมทรัพย์ ต้องดำเนินการภายใต้เป้าหมายการบริหารการเงิน คือ ต้องมีทุนของตัวเองในจำนวนที่เพียงพอ ต้องมีทรัพย์สินที่มีคุณภาพ ต้องสร้างรายได้ ต้องมีสภาพคล่อง ต้องมีการบริหารความเสี่ยง และมีอัตราการเติบโตที่เหมาะสม อีกทั้งทั้งการพิจารณาการลงทุนสามารถใช้ทฤษฎีการลงทุนของสถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน มาใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาเพื่อเติมได้ ประกอบด้วย (1) ความปลอดภัยของเงินทุน (Security of Principal) การเก็บรักษาเงินลงทุนเริ่มแรก และการลงทุนหลักทรัพย์ที่มีเวลากำหนดคืนเงินต้นที่แน่นอน ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิของบริษัทที่มั่นคง (2) เสถียรภาพของรายได้ (Stability of Income) การลงทุนในหลักทรัพย์ให้รายได้สม่ำเสมอ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผลที่ได้รับประจำ (3) ความงอกเงยของเงินทุน (Capital Growth) ต้องการให้เงินทุนเพิ่มพูนขึ้น เช่น ลงทุนในหุ้นของบริษัทที่กำลังขยายตัวและนำรายได้ไปลงทุนใหม่ (4) ความคล่องตัวในการซื้อขาย (Marketability) หลักทรัพย์ที่สามารถซื้อ หรือขายได้ง่าย และรวดเร็ว (5) ความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที (Liquidity) การลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง หรือหลักทรัพย์ที่ใกล้เคียงกับเงินสด (6) การกระจายเงินลงทุน (Diversification) เพื่อกระจายความเสี่ยงลงทุน

ในหลักทรัพย์ เช่น การลงทุนผสม การลงทุนในหลักทรัพย์หลาย ๆ อย่างปนกัน การลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจที่แตกต่างตามภูมิศาสตร์ และการลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจที่มีลักษณะการผลิตที่ต่างกัน

4.3 การบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์

การดำเนินการของสหกรณ์ที่เป็นองค์การที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร แต่ไม่ได้หมายความว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องไม่ทำกำไร แต่หมายถึง เมื่อมีกำไรแล้วควรคืนกำไรให้แก่สมาชิกของตนตามหลักการสหกรณ์ นอกจากหน้าที่ของผู้บริหารสหกรณ์ในเรื่องการจัดการคน เงิน และทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์ยังเป็นสถาบันที่มุ่งด้านการส่งเสริมการออม และให้เงินกู้ยืมด้วย ปัจจุบันการให้บริหารด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้พัฒนาไปในเชิงรุกมากขึ้น โดยเห็นได้จากการขยายขอบเขตการบริหารจัดการเงิน โดยการประยุกต์การจัดการสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ในด้านการบริหารเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีหน้าที่ต้องวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน และนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนทางการเงินอย่างเหมาะสม และสิ่งสำคัญทางการเงิน ได้แก่ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) การจัดทำงบการเงินล่วงหน้า (Pro-forma Financial Statements) ได้แก่ ประมาณการเงินสดล่วงหน้า งบกำไรขาดทุนล่วงหน้า งบแสดงฐานะทางการเงินล่วงหน้า การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุน (Cost of Fund Analysis) และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Evan Analysis)

ในส่วนของทุนของสหกรณ์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 74-75) ได้ให้ความหมายว่าเป็นทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งสหกรณ์สามารถนำไปลงทุน เพื่อหาประโยชน์ตอบแทนได้ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสม กำไรสุทธิ ตลอดจนการมีทรัพย์สินของตนเองที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับธุรกรรมก็อาจจัดหาเงินทุนในรูปแบบของการกู้ยืมได้ เช่น การออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือการรับเงินฝากประเภทต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์ นอกจากนี้ยังสามารถกู้เงินจากภายนอก เช่น สหกรณ์อื่นหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อรองรับธุรกรรมทางการเงินขององค์การ ซึ่งต้องคำนึงถึงความเหมาะสมแห่งฐานะทางการเงิน เนื่องจากการก่อหนี้มาก หรือก่อหนี้เร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นอกจากจึงต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ และการวางแผนทางการเงินแล้ว การจัดหาเงินทุนที่เหมาะสม และเพียงพอให้แก่สหกรณ์ก็มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ของสหกรณ์ โดยกิจกรรมอันเกี่ยวกับทุนของสหกรณ์ มีดังนี้

4.3.1 การจัดหาเงินทุน และการจัดสรรเงินปันผล เป็นหน้าที่ของผู้บริหารการเงินที่ต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสรรหาเงินทุนอย่างเหมาะสม เนื่องจากนโยบายการสรรหาเงินทุนส่งผลโดยตรงต่อเงินทุนของสหกรณ์ ในทางปฏิบัติก่อนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการสรรหาเงิน ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของโครงสร้างการเงิน (Financial Structure) หรือแหล่งที่มาของเงินทุน

ประกอบด้วย ทุนของสหกรณ์ เงินรับฝาก และเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก การเลือกแหล่งเงินทุน ระหว่างการระดมหุ้น ซึ่งต้องจ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูงกว่าการกู้เงินจากสถาบันการเงินที่เสียดอกเบี้ยจ่ายต่ำกว่า การตัดสินใจดังกล่าวหากเป็นองค์การทั่วไปควรเลือกแหล่งทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุด แต่สหกรณ์ ออมทรัพย์ควรเลือกการระดมหุ้น เนื่องจากมีประโยชน์ในทางสังคมมากกว่า ซึ่งทำให้ได้รับความสนใจ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสมาชิกมากขึ้น เนื่องจากสมาชิกยอมสนใจในหุ้นที่ตนถืออยู่ และที่สำคัญหุ้นนับเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาว ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถวางแผน การดำเนินงานได้สะดวกขึ้น ในส่วนของนโยบายการจัดสรรเงินปันผลของสหกรณ์ เป็นอีกแนวทางที่ช่วย เพิ่ม หรือลดปริมาณความต้องการเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกได้ กล่าวคือ การลดอัตราเงินปันผลลง ร้อยละ 1 ก็ทำให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องแสวงหาแหล่งเงินทุนอื่น ดังนั้น การพิจารณาความต้องการเงินทุนของสหกรณ์ ควรพิจารณาจากแหล่งเงินทุนระยะสั้น ปานกลาง หรือระยะ ยาว ซึ่งช่วยในการวางแผนสรรหาเงินทุนอย่างเหมาะสม ตามกฎแห่งความสอดคล้องระหว่างการวางแผน สรรหาเงินทุนกับการจัดสรรเงินทุน โดยเป็นการยึดหลักการที่ว่า “การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะ สั้น และระยะยาวต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้เงินทุน” กล่าวคือ สหกรณ์ต้องใช้เงินทุนใน สินทรัพย์ระยะยาวเป็นแหล่งเงินกู้ระยะยาวให้แก่สมาชิก และลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนการลงทุน ในสินทรัพย์หมุนเวียนที่มากควรจัดหาเงินทุนจากแหล่งทุนระยะสั้น เพื่อป้องกันการขาดสภาพคล่อง

4.3.2 การจัดสรรเงินทุน หรือการจัดการสินทรัพย์ เมื่อสหกรณ์มีเงินทุนที่เป็นไปตาม แผนที่ได้วางไว้ หน้าที่ต่อไปสำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คือ การจัดสรรเงินทุนอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยการจัดสรรเงินทุนในสหกรณ์ออมทรัพย์ เมื่อจำแนกตามระยะเวลาของเงินทุน แบ่งเป็น การบริหารเงินทุนหมุนเวียนสำหรับเงินทุนระยะสั้น และการจัดทำงบประมาณการเงินสำหรับเงินทุน ระยะยาว

4.4 การบริหารงานสหกรณ์ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 86-87) ได้กล่าวว่า การดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่อง ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่อง เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่การดำเนินงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ที่มีเงินรับ ฝากเป็นจำนวนมาก การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องนี้ นอกจากเป็นเครื่องค้ำชู ความมีเสถียรภาพทางการเงิน ของสหกรณ์แล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการฝากเงินกับสหกรณ์ของสมาชิกด้วย สำหรับ สินทรัพย์สภาพคล่องที่สหกรณ์พึงดำรงอยู่นั้น ต้องอยู่ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่

4.4.1 ต้องมีปริมาณเงิน หรือสินทรัพย์สำรองในแต่ละเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่ง แห่งจำนวนเงินรับฝากทั้งสิ้นที่สหกรณ์รับฝากไว้

4.4.2 นอกจากเงินสด สหกรณ์อาจดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในลักษณะอื่นได้อีก ดังนี้

- 1) เงินฝาก ณ สถาบันการเงินต่าง ๆ
- 2) เงินฝากในสหกรณ์อื่น หรือชุมนุมสหกรณ์
- 3) บัตรเงินฝากที่ธนาคารออกให้
- 4) หลักทรัพย์รัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน
- 5) พันธบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทย
- 6) ตัวสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ต่าง ๆ หรือชุมนุมสหกรณ์
- 7) ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกให้ หรือธนาคารรับอาวัล
- 8) หุ้นกู้ของบริษัท ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่ากึ่งหนึ่ง หรือเป็นหุ้นกู้ที่มี Rating

จากบริษัทจัดอันดับเครดิตให้ในระดับไม่ต่ำกว่า A

- 9) หุ้นกู้ของสถาบันที่มีฐานะเป็นองค์กรแห่งรัฐตามความหมายในการจัดตั้งองค์กรนั้น ๆ

อนึ่ง ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นอกจากต้องดูแลให้สหกรณ์มีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องแล้ว ยังควรให้มีการรายงานผลการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่สหกรณ์กระทำอยู่แล้วนั้น ให้แก่ราชการได้ทราบเป็นประจำทุกเดือนด้วย

แสดงให้เห็นว่า การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ ได้สะท้อนถึง การมีเงินทุนที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องวางแผนการจัดหาเงินทุนในระยะสั้น ปานกลาง และระยะยาวอย่างเพียงพอให้เป็นที่ไปในทิศทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการใช้ทุน ในทางปฏิบัติของนักสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับการระดมทุนจากแหล่งเงินทุนภายในก่อน เนื่องจากสมาชิกจะให้ความสนใจติดตามการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งที่สร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่สหกรณ์

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์ อออมทรัพย์ สรุปได้ว่าการบริหารงานสหกรณ์อออมทรัพย์ ประกอบด้วย (1) การบริหารงานด้านสินเชื่อ ต้องคำนึงถึงความสำคัญที่มุ่งบรรเทา หรือคลี่คลายปัญหาทางการเงิน หรือช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องพิจารณาการให้สินเชื่อแก่สมาชิกจากความสามารถในการชำระหนี้ การกำหนดเงื่อนไขผลตอบแทน และความเสี่ยง เพื่อให้การเงินกู้ของสมาชิกเกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยหลักการบริหารทั่วไป ตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร การจัดกำลังคนให้เหมาะสมกับงาน การกำหนดสายการบังคับบัญชาและการควบคุมสินเชื่อ (2) การบริหารงานด้านการลงทุน เป็นการจัดหาเงินทุน และการนำเงินทุนไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยหลักแล้วเป็นการบริหารเงินทุนให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการมีต้นทุน และระยะเวลาที่เหมาะสมกับการใช้เงินทุน โดยการลงทุนของสหกรณ์

ออมทรัพย์ นอกจากการให้เงินกู้แก่สมาชิกที่เป็นการลงทุนภายในสหกรณ์แล้ว ยังสามารถลงทุนตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 62 ได้อีกด้วย ทั้งนี้การลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องคำนึงถึงการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการมีทุนที่เพียงพอ ทรัพย์สินที่มีคุณภาพ สร้างรายได้ มีสภาพคล่อง และต้องมีการบริหารความเสี่ยงในการลงทุน (3) การบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์ เนื่องจากเป็นสถาบันที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการออม โดยการรับฝากเงิน และให้ผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยในอัตราเดียวกัน หรืออาจให้ดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้เงินรับฝากจากสมาชิก จะนำไปช่วยเหลือสมาชิกที่มีความเดือดร้อนในรูปแบบของสินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์จะนำดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อไปใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ตลอดจนเป็นผลตอบแทนคืนให้แก่สมาชิกในรูปแบบของเงินปันผล และเฉลี่ยคืน นอกจากนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ยังสามารถจัดหาเงินทุนในรูปแบบของการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกได้ แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมแห่งฐานะทางการเงิน และการก่อหนี้ที่เกิดความคุ้มค่าให้กับการลงทุน และ (4) การบริหารงานสหกรณ์ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ที่ต้องดำเนินตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้กับการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยต้องมีปริมาณเงิน หรือสินทรัพย์สำรองในแต่ละเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งแห่งจำนวนเงินรับฝากทั้งสิ้นที่สหกรณ์รับฝากไว้ และนอกจากเงินสด สหกรณ์อาจดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ในลักษณะอื่น เช่น เงินฝาก ณ สถาบันการเงินต่าง ๆ เงินฝากในสหกรณ์อื่น หรือชุมนุม หลักทรัพย์ รัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังกำกับประกัน เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษานำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

- แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน เกี่ยวกับงบการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดรูปแบบของงบการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนของสหกรณ์ งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นข้อมูลที่ทำให้ฝ่ายบริหารทราบถึงการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมการปฏิบัติงาน (วินัย จันทร์ทองทับ, 2558, น. 15-18 อ้างถึงใน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

- แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศด้านความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้นำแนวคิด CAMELS Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานจากอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ทั้ง 6 มิติ ได้แก่ (1) ความเพียงพอของเงินทุน (Capital strength) (2) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) (3) จิตความสามารถในการบริหาร (Management capability) (4) การทำกำไร (Earning sufficiency) (5) สภาพคล่อง (Liquidity) และ (6) ผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity) (จุฑาทิพย์ ภัทธราวัต และคณะ, 2556, น. 68)

- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ การบริหารงานสหกรณ์ด้านสินเชื่อ ของวรรณมา วงศ์สายทอง (2565, น. 1-3) การบริหารงานด้านการลงทุน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 62 การบริหารงานด้านเงินฝากและทุนของสหกรณ์ของ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 74-75) และการบริหารงานด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ของจุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 86-87)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุตรา ทองหาร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษา (1) ข้อมูลทางบัญชีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์ใช้ในการบริหารงาน (2) เปรียบเทียบการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน และการบริหารธุรกิจด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (3) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 71 แห่ง และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น แบบเจาะจง ซึ่งคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอของจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 9 อำเภอ อำเภอละ 1 แห่ง รวมตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 119 คน ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยทำการทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ Least Significant Difference: LSD ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์มีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยใช้รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในการบริหารงานมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน และการบริหารธุรกิจด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่ามีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และ (3) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์มากที่สุด ได้แก่ การไม่เข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีไม่มีความรู้ในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน รายการและข้อมูลทางบัญชีที่ปรากฏยังไม่ชัดเจน และไม่สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานได้

อัจฉรา สุรินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา (1) ข้อมูลทางบัญชีของสหกรณ์การเกษตร

ในจังหวัดลำพูน (2) การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน และ (3) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้แทนสหกรณ์ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน ซึ่งมีสถานภาพดำเนินธุรกิจ พ.ศ. 2565 จำนวน 40 แห่ง สหกรณ์แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 40 คน ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า (1) สหกรณ์มีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจ โดยสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการนำรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน รายงานงบทดลองประจำเดือนงบการเงินรายไตรมาส งบการเงินประจำปี และรายงานผู้สอบบัญชีไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ ผลการดำเนินงานมีกำไร (2) สหกรณ์มีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารงานทั่วไป โดยมีการนำข้อมูลยอดขาย/บริการของแต่ละธุรกิจของสหกรณ์ไปใช้ในการกำหนดแผนประจำปี มีการนำงบการเงินของสหกรณ์ไปเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้เปรียบเทียบแผนงานที่กำหนดไว้ และปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพทุกสหกรณ์ และสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการนำข้อมูลอัตรากำไร หรืออัตรากำไร หรืออัตรากำไรของสหกรณ์ ข้อมูลโครงสร้างเงินทุนจากการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ข้อมูลต้นทุนขาย ยอดขาย/บริการของแต่ละธุรกิจไปใช้ในการกำหนดแผนประจำปี มีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ประเมินประสิทธิภาพ และวัดผลการปฏิบัติงานของ ฝ่ายจัดการ มีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการจัดหาสินทรัพย์ถาวร อนุมัติจัดหาเงินทุนและวงเงินกู้ยืมประจำปี แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการนำงบการเงินของสหกรณ์ไปเปรียบเทียบกับสหกรณ์อื่น และสหกรณ์มีปัญหาในเรื่องความรู้ และความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์ในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

วินัย จันทรทัตทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการ (2) การใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงาน และ (3) ปัญหาอุปสรรคในการใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงาน โดยศึกษาจากประชากรที่เป็น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 9 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า (1) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51-60 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จบการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับบัญชีและการบริหารธุรกิจ ดำรงตำแหน่งกรรมการ และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในระหว่าง 1-4 ปี (2) มีการใช้ข้อมูลทางการเงินในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยใช้รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ตามลำดับ ส่วนการใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินในการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ งบกระแสเงินสด รองลงมา คือ หมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงิน และงบกำไรขาดทุน ตามลำดับ ส่วนการใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงิน
เพื่อการบริหารงานในแต่ละด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการวางแผน ตามลำดับ และ (3) ปัญหาอุปสรรคในการใช้ข้อมูล
ทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงาน ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีความรู้ทางด้านบัญชีการเงินไม่เพียงพอ
นอกจากนั้น เป็นปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ได้แก่ มีความรู้ในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน
ไม่เพียงพอ รองลงมา คือ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้จัดทำงบการเงิน หรือรายงานทางบัญชี
ไม่ทันสมัย ส่วนรายการ และข้อมูลทางบัญชีมีการแก้ไขความผิดพลาดบ่อย มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้น
น้อยที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ของจังหวัดเชียงใหม่ 26 แห่ง จำนวน 327 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่, 2565) โดยมีรายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์แสดงตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	รายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์	ขนาดสหกรณ์	จำนวนคณะกรรมการ
1.เมือง	1.สหกรณ์ออมทรัพย์กอบปิน 41 จำกัด	เล็ก	14
	2. สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด	เล็ก	15
	3.สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ จำกัด	เล็ก	15
	4.สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ จำกัด	ใหญ่	15
	5.สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด	เล็ก	15
	6.สหกรณ์ออมทรัพย์ป่าไม้ภาคเหนือ จำกัด	เล็ก	11
	7.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานในเครือโรงแรมสุริวงค์เชียงใหม่ จำกัด	เล็ก	10
	8.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานมูลนิธิโครงการหลวง จำกัด	เล็ก	15
	9.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบเชียงใหม่ จำกัด	เล็ก	11
	10.สหกรณ์ออมทรัพย์มณฑลทหารบกที่ 33 จำกัด	เล็ก	15
	11.สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด	ใหญ่	15
	12.สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	เล็ก	15
	13.สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลลานนา จำกัด	เล็ก	15

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ	รายชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์	ขนาด สหกรณ์	จำนวน คณะกรรมการ
1.เมือง	14.สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลสวนปรุง จำกัด	เล็ก	9
	15.สหกรณ์ออมทรัพย์ศึกษาศาสตร์ จำกัด	เล็ก	12
	16.สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงใหม่ จำกัด	ใหญ่	15
	รวม		217
2.แม่แตง	1. สหกรณ์ออมทรัพย์กองกำกับการ 5 กองบังคับการฝึกพิเศษ จำกัด	เล็ก	7
	รวม		7
3.แม่ริม	1.สหกรณ์ออมทรัพย์แม่สาเกิดผลพัฒนา จำกัด	เล็ก	9
	2.สหกรณ์ออมทรัพย์องค์การสวนพฤกษศาสตร์ จำกัด	เล็ก	15
	รวม		24
4.สันทราย	1. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 จำกัด	เล็ก	15
	2.สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบแม่โจ้ จำกัด	เล็ก	5
	3.สหกรณ์ออมทรัพย์ฟาร์มเลิศพันธุ์ 2551 จำกัด	เล็ก	9
	4. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำกัด	เล็ก	15
	รวม		44
5.สันกำแพง	1. สหกรณ์ออมทรัพย์จอร์จเจนเซน (ประเทศไทย) จำกัด	เล็ก	11
	รวม		11
6.สารภี	1. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจเชียงใหม่ จำกัด	ใหญ่	15
	รวม		15
7.สันป่าตอง	1. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด	เล็ก	9
	รวม		9
	รวมทั้งสิ้น		327

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973, p. 3) ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับร้อยละ 5 ได้ขนาดคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 180 คน แสดงดังการคำนวณต่อไปนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้ $n =$ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$N =$ จำนวนประชากร 327 คน

$e =$ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

$$\text{การแทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{327}{1 + [327 \times (.05^2)]}$$

$$n = \frac{327}{1 + [327 \times .0025]}$$

$$n = \frac{327}{1 + [.8175]}$$

$$n = \frac{327}{1.8175}$$

$$n = 179.9174$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ 180 คน

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์จากทุกอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ และสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อกระจายตามน้ำหนักที่มีคณะกรรมการดำเนินการในแต่ละอำเภอ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการ ด้วยการจับสลากตามสัดส่วนที่คำนวณได้ในแต่ละอำเภอ ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิ โดยการคำนวณสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

$$n_i = \frac{180 \times N_i}{N}$$

โดยกำหนดให้ n_i = ขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ
 N_i = ขนาดประชากรในแต่ละอำเภอ
 N = ขนาดประชากรที่ศึกษา

การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ในที่นี้ผู้ศึกษาขอแสดงการคำนวณหาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง ดังนี้

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n_1 = \frac{180 \times 217}{327}$$

$$n_1 = 120 \text{ คน}$$

จากการคำนวณตามสูตรข้างต้นครบทุกอำเภอแล้ว จะได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. เมือง	217	120
2. แม่แตง	7	4
3. แมริม	24	13
4. สันทราย	44	24
5. สันกำแพง	11	6
6. สารภี	15	8
7. สันป่าตอง	9	5
รวม	327	180

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

2.1.2 นำข้อมูล และแนวทางที่ได้จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถาม

2.1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระเพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นผู้ศึกษานำแบบสอบถามกลับมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .949 ซึ่งแบบสอบถามต้องมีค่ามากกว่า .65 จึงถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ (สุวิมล ติรกันันท์, 2548, น. 138)

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) งบการเงิน 2) รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง และ 3) การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	การใช้สารสนเทศทางการบัญชีน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าของช่วงคะแนนที่กำหนดในการแปลผลค่าคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีมากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีมาก
2.61 – 3.40	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีน้อย
1.00 – 1.80	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการบริหารงานสหกรณ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสินเชื่อด้านการลงทุน ด้านการรับเงินฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าของช่วงคะแนนที่กำหนดในการแปลผลค่าคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานมากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารมาก
2.61 – 3.40	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารน้อย
1.00 – 1.80	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นคำถามสำหรับประเมิน การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ว่ามีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ปัญหาและอุปสรรคมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ปัญหาและอุปสรรคน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าของช่วงคะแนนที่กำหนดในการแปลผลค่าคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	ระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับปัญหาและอุปสรรคมาก
2.61 – 3.40	ระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย
1.00 – 1.80	ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยใช้แบบสอบถามการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม 2 ขั้นตอน คือ

3.1 ส่งหนังสือเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองจดหมายตอบกลับ ถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน เพื่อขอความร่วมมือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนกับผู้ศึกษา

3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่จัดส่งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน และตรวจสอบ พบว่าเป็นฉบับที่มีการตอบสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.66

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ข้อมูลการบริหารงานสหกรณ์ และข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและสังคมศาสตร์ SPSS และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย โดยข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาใช้สถิติ ดังนี้

4.1 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร ดังนี้

4.2.1 ประชากรมี 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้สถิติทดสอบที (t) แบบ Independent Samples t-test

4.2.2 ประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างในเชิงสถิติ และเมื่อพบว่าอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกันจึงทดสอบต่อไป เพื่อหาข้อสรุปว่าคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Least Significant Difference: LSD)

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 180 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 327 คน ผลปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวนทั้งสิ้น 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.66 ของจำนวนตัวอย่าง ซึ่งผู้ศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 156 คน จากสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 แห่ง เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ ปรากฏผลการศึกษา ดังตาราง 4.1

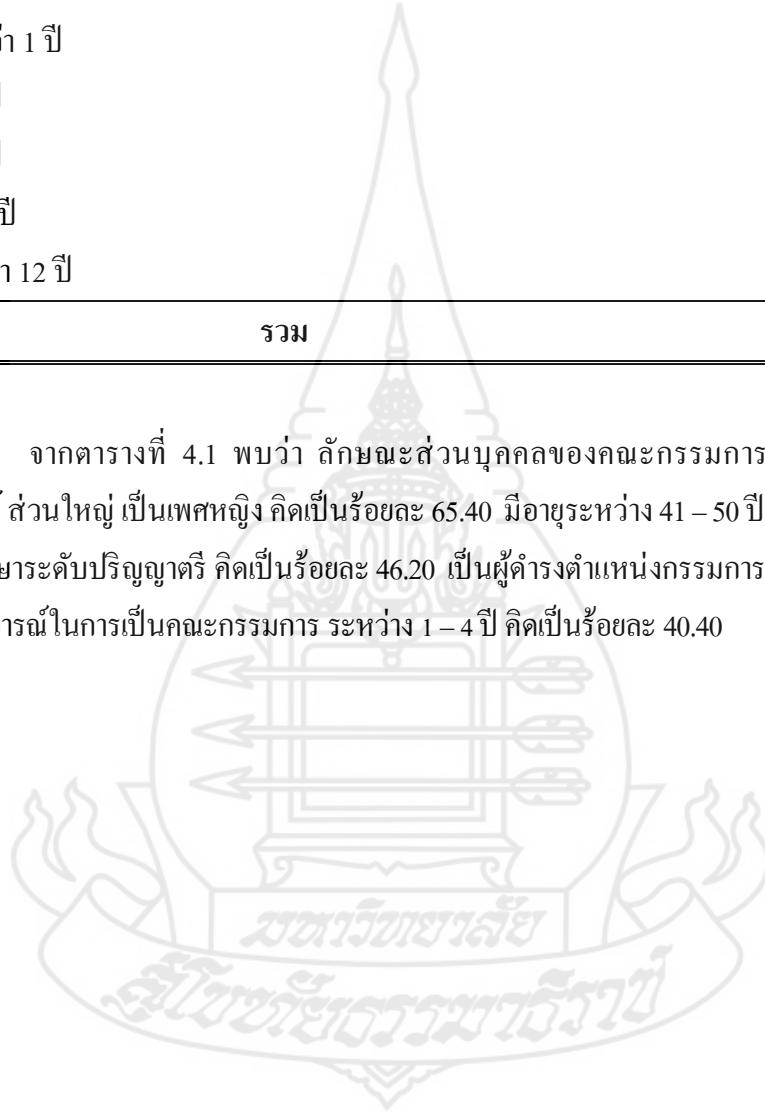
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	34.60
หญิง	102	65.40
รวม	156	100
อายุ		
30 ปี และต่ำกว่า	12	7.70
31 – 40 ปี	33	21.20
41 – 50 ปี	78	50.00
51 – 60 ปี	27	17.30
61 ปีขึ้นไป	6	3.80
รวม	156	100
ระดับการศึกษา		
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	12	7.70
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	9	5.80
ระดับปริญญาตรี	72	46.20
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	63	40.40
รวม	156	100
ตำแหน่ง		
ประธานกรรมการ	15	9.60
เลขานุการ	48	30.80
กรรมการ	93	59.60
รวม	156	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ		
น้อยกว่า 1 ปี	9	5.80
1 – 4 ปี	63	40.40
5 – 8 ปี	48	30.80
9 – 12 ปี	21	13.50
มากกว่า 12 ปี	15	9.60
รวม	156	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.40 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.20 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 59.60 มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ ระหว่าง 1 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1) งบการเงิน ได้แก่ งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน 2) รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และ 3) การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ใน 6 มิติ ได้แก่ มิติ 1 ความเพียงพอของเงินทุน มิติ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ มิติ 3 ซีดความสามารถในการบริหาร มิติ 4 การทำกำไร มิติ 5 สภาพคล่อง และมิติ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2 – 4.4

ตารางที่ 4.2 การใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงินเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

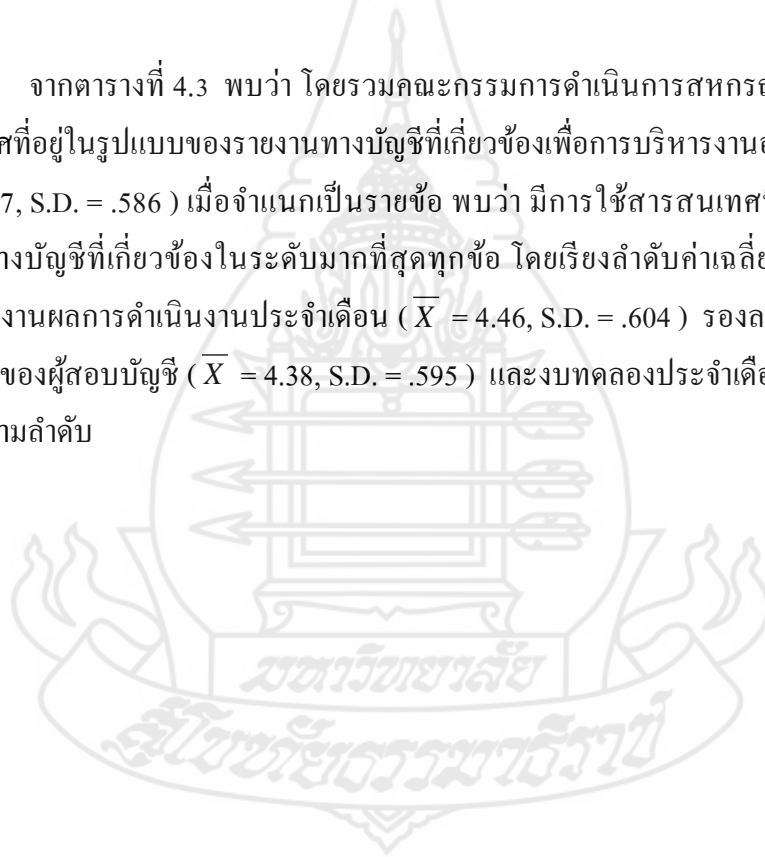
ที่	สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบงบการเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ
1	งบแสดงฐานะทางการเงิน	4.35	.649	มากที่สุด
2	งบกำไรขาดทุน	4.33	.701	มากที่สุด
3	งบกระแสเงินสด	4.23	.611	มากที่สุด
4	หมายเหตุประกอบงบการเงิน	4.31	.668	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.30	.657	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงินเพื่อการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .657) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้งบแสดงฐานะทางการเงินมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .649) รองลงมา คือ งบกำไรขาดทุน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .701) หมายเหตุประกอบงบการเงิน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .668) และงบกระแสเงินสด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .611) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 การใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อการบริหารงาน
ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ
1	รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน	4.46	.604	มากที่สุด
2	งบทดลองประจำเดือน	4.27	.561	มากที่สุด
3	รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี	4.38	.595	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.37	.586	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .586) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .604) รองลงมา คือ รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .595) และงบทดลองประจำเดือน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .561) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 การใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อการบริหารงาน
ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคง ทางการเงินของสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ
1	มิตិความเพียงพอของเงินทุน	4.19	.654	มาก
2	มิตินคุณภาพของสินทรัพย์	4.14	.624	มาก
3	มิติจัดความสามารถในการบริหาร	4.31	.575	มากที่สุด
4	มิตินการทำกำไร	4.33	.701	มากที่สุด
5	มิตินสภาพคล่อง	3.87	.857	มาก
6	มิตินผลกระทบต่อธุรกิจ	4.05	.818	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	.704	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .704)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 มิติ ได้แก่ มิตินการทำกำไร ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .701) รองลงมา คือ มิติจัดความสามารถในการบริหาร ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .575) ส่วนอีก 4 มิติ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิตินความเพียงพอของเงินทุน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .654) มิตินคุณภาพของสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .624) และมิตินผลกระทบต่อธุรกิจ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .818) โดยมิตินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มิตินสภาพคล่อง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .857)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาการบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านสินเชื่อ ได้แก่ นโยบายสินเชื่อ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย การวางแผนด้านสินเชื่อ การค้าประกัน การเก็บหนี้ และการให้สหกรณ์อื่นกู้ 2) ด้านการลงทุน ได้แก่ นโยบายการลงทุน การรักษาหลักทรัพย์การลงทุน การจัดทำทะเบียนคุม 3) ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ ได้แก่ เงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น เงินทุนภายนอก และเงินทุนภายใน และ 4) ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่ การบริหารสภาพคล่อง และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามกฎกระทรวง รายละเอียดดังตารางที่ 4.5–4.8

สำหรับผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ รายละเอียดดังตารางที่ 4.9– 4.32

ตารางที่ 4.5 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่
ด้านสินเชื่อ

ข้อ	ด้านสินเชื่อ	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหารงาน
1	นโยบายสินเชื่อ	4.19	.654	มาก
2	การกำหนดอัตราดอกเบี้ย	4.21	.601	มากที่สุด
3	การวางแผนด้านสินเชื่อ	4.29	.455	มากที่สุด
4	การค้าประกัน	3.91	.689	มาก
5	การเก็บหนี้	4.10	.660	มาก
6	การให้สหกรณ์อื่นกู้	4.06	.747	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.13	.634	มาก

จากตารางที่ 4.5 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านสินเชื่อ พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .634)

เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนด้านสินเชื่อ ($\bar{X} = 4.29, S.D. = .455$) รองลงมา คือ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ($\bar{X} = 4.21, S.D. = .601$) ส่วนการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายสินเชื่อ ($\bar{X} = 4.19, S.D. = .654$) รองลงมา คือ การเก็บหนี้ ($\bar{X} = 4.10, S.D. = .660$) และการให้สหกรณ์อื่นกู้ ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .747$) โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การค้าประกัน ($\bar{X} = 3.91, S.D. = .689$)

ตารางที่ 4.6 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการลงทุน

ที่	ด้านการลงทุน	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหาร
1	นโยบายการลงทุน	4.06	.693	มาก
2	การรักษาหลักทรัพย์การลงทุน	4.17	.547	มาก
3	การจัดทำทะเบียนคุม	4.19	.522	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	.587	มาก

จากตารางที่ 4.6 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการลงทุน พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .587$)

เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารที่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดทำทะเบียนคุม ($\bar{X} = 4.19, S.D. = .522$) รองลงมา คือ การรักษาหลักทรัพย์การลงทุน ($\bar{X} = 4.17, S.D. = .547$) และนโยบายการลงทุน ($\bar{X} = 4.06, S.D. = .693$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์

ที่	ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหาร
1	เงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น	4.10	.599	มาก
2	เงินทุนภายนอก	4.15	.692	มาก
3	เงินทุนภายใน	4.13	.623	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.13	.638	มาก

จากตารางที่ 4.7 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .638)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารเงินทุนภายนอก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .692) รองลงมา คือ เงินทุนภายใน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .623) และเงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .599) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

ที่	ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหาร
1	การบริหารสภาพคล่อง	4.12	.672	มาก
2	การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายกระทรวง	4.15	.634	มาก
	รวม	4.14	.653	มาก

จากตารางที่ 4.8 การบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .653)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายกระทรวงมากที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .634) รองลงมา คือ การบริหารสภาพคล่อง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .672) ตามลำดับ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) ตำแหน่ง และ 5) ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test) แบบ Independent Samples t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรมี 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4.9 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) แบบ One-way ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป รายละเอียดดังตารางที่ 4.10 – 4.32

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามเพศ

การบริหารงานสหกรณ์	ชาย		หญิง		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านสินเชื่อ	4.30	.418	4.20	.462	1.327	.186
ด้านการลงทุน	4.13	.140	4.23	.530	-1.640	.104
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	4.00	.372	4.37	.549	-4.949*	.000
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	4.22	.504	4.27	.563	-.545	.587
รวม	4.17	.305	4.27	.498	-1.585	.115

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์เพศชายและเพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

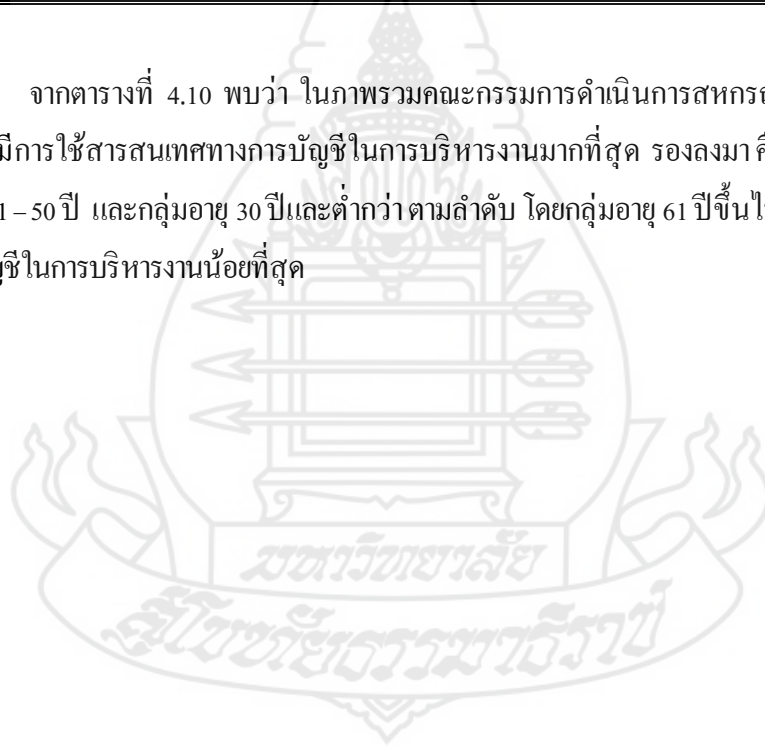
เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์เพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์มากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .549) ในขณะที่เพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .372) จึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ

การบริหารงานสหกรณ์	30 ปี และต่ำกว่า		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 – 60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ด้านสินเชื่อ	4.00	.000	4.21	.504	4.26	.434	4.39	.443	3.66	.000
ด้านการลงทุน	4.00	.000	4.16	.540	4.23	.444	4.27	.400	4.00	.000
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	4.33	.000	4.33	.649	4.19	.548	4.29	.406	3.83	.000
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	4.00	.000	4.36	.615	4.18	.524	4.55	.506	3.75	.000
รวม	4.08	.000	4.27	.567	4.21	.432	4.38	.374	3.81	.000

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มอายุ 51 – 60 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี และกลุ่มอายุ 30 ปีและต่ำกว่าตามลำดับ โดยกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	3.402	4	.851	4.621*	.002
	ภายในกลุ่ม	27.795	151	.184		
	รวม	31.197	155			
ด้านการลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	.994	4	.248	1.308	.270
	ภายในกลุ่ม	28.679	151	.190		
	รวม	29.673	155			
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.603	4	.401	1.477	.212
	ภายในกลุ่ม	40.966	151	.271		
	รวม	42.569	155			
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	ระหว่างกลุ่ม	5.547	4	1.387	5.233*	.001
	ภายในกลุ่ม	40.012	151	.265		
	รวม	45.559	155			
การบริหารงานสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.990	4	.497	2.645*	.036
	ภายในกลุ่ม	28.396	151	.188		
	รวม	30.386	155			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ในภาพรวมการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า มีค่าความแปรปรวนอย่างน้อย 2 คู่ ที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบต่อไป โดยการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12 – 4.14

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน สหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	30 ปี และต่ำกว่า	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		4.00	4.21	4.26	4.39	3.66
30 ปี และต่ำกว่า	4.00	-	.131	.047*	.008*	.122
31 – 40 ปี	4.21		-	.604	.111	.004*
41 – 50 ปี	4.26			-	.170	.001*
51 – 60 ปี	4.39				-	.000*
61 ปีขึ้นไป	3.66					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ที่มีอายุ 41 – 50 ปี และ 51 – 60 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ที่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี และ 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	30 ปี และต่ำกว่า	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		4.00	4.36	4.18	4.55	3.75
30 ปี และต่ำกว่า	4.00	-	.038*	.258	.002*	.333
31 – 40 ปี	4.36		-	.093	.153	.008*
41 – 50 ปี	4.18			-	.001*	.049*
51 – 60 ปี	4.55				-	.001*
61 ปีขึ้นไป	3.75					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 51 – 60 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า และ 41 – 50 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี และ 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	30 ปี และต่ำกว่า	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		4.08	4.27	4.21	4.38	3.81
30 ปี และต่ำกว่า	4.08	-	.202	.313	.049*	.214
31 – 40 ปี	4.27		-	.570	.325	.018*
41 – 50 ปี	4.21			-	.096	.028*
51 – 60 ปี	4.38				-	.004*
61 ปีขึ้นไป	3.81					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 51 – 60 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์มากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี และ 51 – 60 ปี

สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามอายุ ดังภาพที่ 4.1

สรุปผลการศึกษา

การทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตามอายุ

คณะกรรมการดำเนินการที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

อายุ	ด้านสินเชื่อ F = 4.621 Sig. .002 LSD = 5 คู่				ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง F = 5.233 Sig. .001 LSD = 6 คู่				การบริหารงานสหกรณ์ F = 2.645 Sig. .036 LSD = 4 คู่			
	30 ปี และต่ำกว่า	31-40 ปี	41-50 ปี	51 - 60 ปี	30 ปี และต่ำกว่า	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	30 ปี และต่ำกว่า	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
31 - 40 ปี	-	-	-	-	มากกว่า	-	-	-	-	-	-	-
41 - 50 ปี	มากกว่า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51 - 60 ปี	มากกว่า	-	-	-	มากกว่า	-	มากกว่า	-	มากกว่า	-	-	-
61 ปีขึ้นไป	-	น้อยกว่า			-	น้อยกว่า			-	น้อยกว่า		

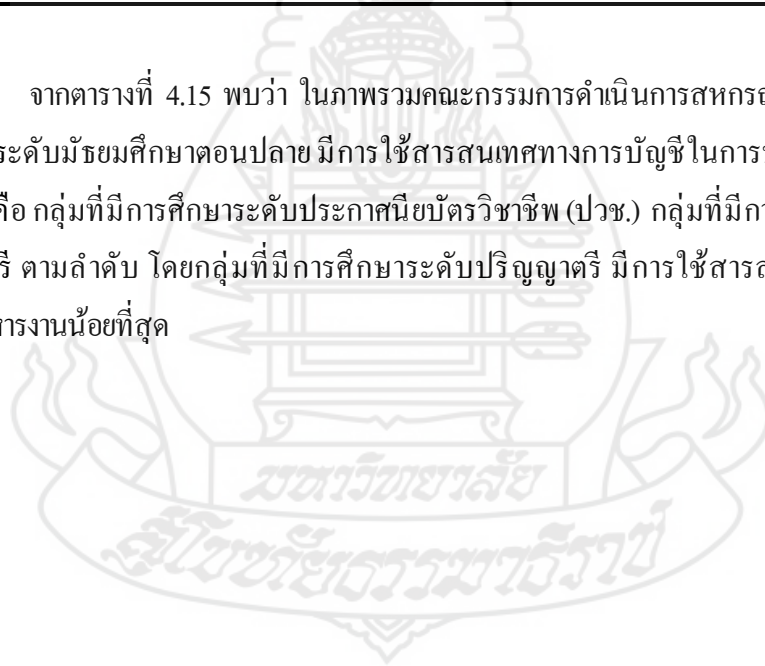
การบริหารงานในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 4.1 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานสหกรณ์	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย		ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)		ระดับ ปริญญาตรี		สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ด้านสินเชื่อ	4.75	.150	4.47	.333	4.19	.433	4.15
ด้านการลงทุน	4.65	.226	4.44	.083	4.00	.326	4.30	.498
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	4.75	.150	4.77	.333	4.11	.432	4.21	.584
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	4.81	.113	4.75	.375	4.20	.542	4.13	.513
รวม	4.73	.160	4.61	.114	4.12	.387	4.20	.478

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ตามลำดับ โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4.234	3	1.411	7.957*	.000
	ภายในกลุ่ม	26.962	152	.177		
	รวม	31.197	155			
ด้านการลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	6.039	3	2.013	12.945*	.000
	ภายในกลุ่ม	23.634	152	.155		
	รวม	29.673	155			
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	6.962	3	2.321	9.906*	.000
	ภายในกลุ่ม	35.607	152	.234		
	รวม	42.569	155			
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	ระหว่างกลุ่ม	7.061	3	2.354	9.293*	.000
	ภายในกลุ่ม	38.498	152	.253		
	รวม	45.559	155			
การบริหารงานสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	5.144	3	1.715	10.325*	.000
	ภายในกลุ่ม	25.243	152	.166		
	รวม	30.386	155			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ในภาพรวมการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า มีค่าความแปรปรวนอย่างน้อย 2 คู่ ที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบต่อไป โดยการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.17-4.21

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน สหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)	ระดับปริญญา ตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		4.75	4.47	4.19	4.15
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.75	-	.137	.000*	.000*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.47		-	.061	.036
ระดับปริญญาตรี	4.19			-	.619
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4.15				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับ	ระดับ	ระดับปริญญา ตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)		
		4.62	4.44	4.00	4.30
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.62	-	.301	.000*	.010*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.44		-	.002*	.311
ระดับปริญญาตรี	4.00			-	.000*
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4.30				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน
ด้านการลงทุน จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่
ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุนน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุนน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุนมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)	ระดับปริญญา ตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		4.75	4.77	4.11	4.21
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.75	-	.897	.000*	.001*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.77		-	.000*	.001*
ระดับปริญญาตรี	4.11			-	.218
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4.21				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่า
ปริญญาตรี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของ
สหกรณ์น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)	ระดับปริญญา ตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		4.81	4.75	4.20	4.13
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.81	-	.779	.000*	.000*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.75		-	.003*	.001*
ระดับปริญญาตรี	4.20			-	.374
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4.13				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่า
ปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์
สภาพคล่องน้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)	ระดับปริญญา ตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		4.73	4.61	4.12	4.20
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.73	-	.494	.000*	.000*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.61		-	.001*	.005*
ระดับปริญญาตรี	4.12			-	.314
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4.20				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่าการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตาม
ระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มี
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มี
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามการศึกษา ดังภาพที่ 4.2

สรุปผลการศึกษา

การทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตามระดับ
การศึกษา

คณะกรรมการดำเนินการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษา	ด้านสินเชื่อ F = 7.957 Sig. .000 LSD = 2 คู่				ด้านการลงทุน F = 12.945 Sig. .000 LSD = 4 คู่				ด้านเงินรับฝากและทุนของ สหกรณ์ F = 9.906 Sig. .000 LSD = 4 คู่			
	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่
ปริญญาตรี	น้อยกว่า	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	น้อยกว่า	-	-	-	น้อยกว่า	-	มากกว่า	น้อยกว่า	-	-	-	-

การบริหารงานในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษา	ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง F = 9.293 Sig. .000 LSD = 4 คู่				การบริหารงานสหกรณ์ F = 10.325 Sig. .000 LSD = 4 คู่			
	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่	เฉลี่ย ทดสอบเฉลี่ยต่อคู่
ปริญญาตรี	น้อยกว่า	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	น้อยกว่า	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-

ภาพที่ 4.2 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามการศึกษา

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานสหกรณ์	ประธาน		เลขานุการ		กรรมการ	
	กรรมการ					
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ด้านสินเชื่อ	4.26	.669	4.08	.329	4.30	.446
ด้านการลงทุน	4.23	.720	4.13	.348	4.22	.422
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	4.23	.720	4.20	.418	4.25	.541
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	4.25	.694	4.09	.445	4.33	.547
รวม	4.24	.700	4.13	.373	4.28	.420

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่มีตำแหน่งประธานกรรมการ โดยกลุ่มที่มีตำแหน่งเลขานุการ มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	1.519	2	.760	3.917*	.022
	ภายในกลุ่ม	29.677	153	.194		
	รวม	31.197	155			
ด้านการลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	.279	2	.139	.725	.486
	ภายในกลุ่ม	29.395	153	.192		
	รวม	29.673	155			
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	.079	2	.040	.142	.867
	ภายในกลุ่ม	42.490	153	.278		
	รวม	42.569	155			
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	ระหว่างกลุ่ม	1.900	2	.950	3.329*	.038
	ภายในกลุ่ม	43.659	153	.285		
	รวม	45.559	155			
การบริหารงานสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	.722	2	.361	1.863	.159
	ภายในกลุ่ม	29.664	153	.194		
	รวม	30.386	155			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ในภาพรวมการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

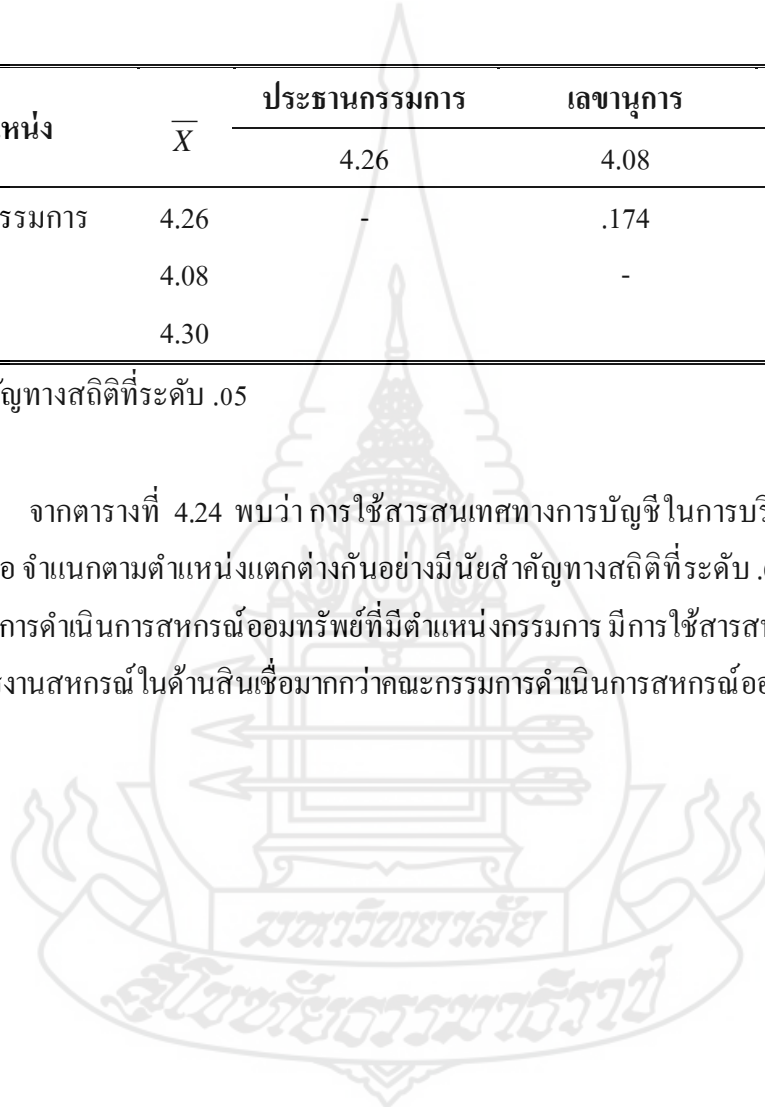
เมื่อพบว่า มีค่าความแปรปรวนอย่างน้อย 2 คู่ ที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบต่อไป โดยการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.24–4.25

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน สหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	ประธานกรรมการ	เลขานุการ	กรรมการ
		4.26	4.08	4.30
ประธานกรรมการ	4.26	-	.174	.746
เลขานุการ	4.08	-	-	.006*
กรรมการ	4.30	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน ด้านสินเชื่อ จำแนกตามตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีตำแหน่ง เลขานุการ

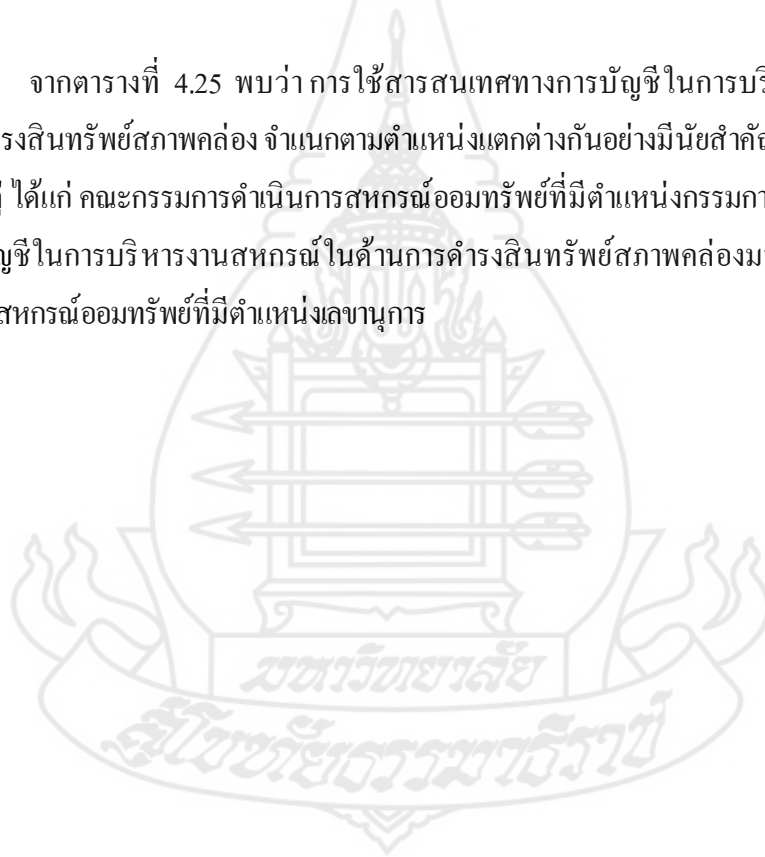

ตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	ประธานกรรมการ	เลขานุการ	กรรมการ
		4.25	4.09	4.33
ประธานกรรมการ	4.25	-	.324	.551
เลขานุการ	4.09		-	.011*
กรรมการ	4.33			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีตำแหน่งเลขานุการ

สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามตำแหน่ง ดังภาพที่ 4.3

สรุปผลการศึกษา

การทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตาม
ตำแหน่ง

คณะกรรมการดำเนินการที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีการ
ใช้สารสนเทศทางการบัญชีไม่แตกต่างกัน

ตำแหน่ง	ด้านสินเชื่อ F = 3.917 Sig. .022 LSD = 1 คู่			ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง F = 3.329 Sig. .038 LSD = 1 คู่		
	กรรมการ	เจ้าหน้าที่	ประธานกรรมการ	กรรมการ	เจ้าหน้าที่	ประธานกรรมการ
กรรมการ	-	มากกว่า	-	-	มากกว่า	-

การบริหารงานในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

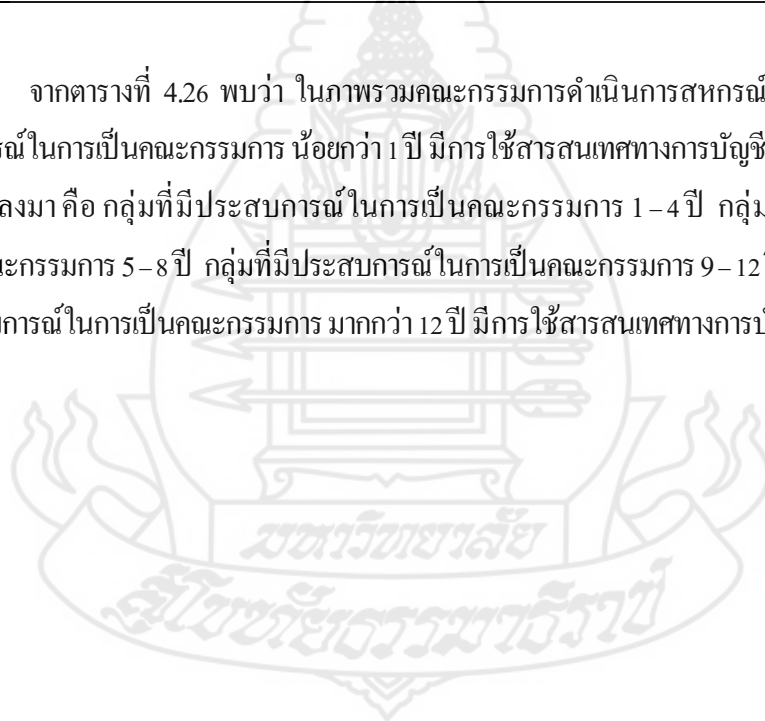
ภาพที่ 4.3 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้าน-
การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

การบริหารงานสหกรณ์	น้อยกว่า 1 ปี		1-4 ปี		5-8 ปี		9-12 ปี		มากกว่า 12 ปี	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ด้านสินเชื่อ	4.36	.083	4.37	.408	4.25	.341	4.07	.629	3.73	.338
ด้านการลงทุน	4.38	.083	4.28	.355	4.27	.325	4.07	.657	3.66	.422
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	4.88	.083	4.36	.365	4.18	.538	4.11	.630	3.66	.422
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	4.83	.125	4.29	.470	4.32	.533	4.10	.625	3.70	.542
รวม	4.61	.052	4.33	.367	4.26	.332	4.09	.627	3.69	.390

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มที่มี
ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานมาก
ที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ใน
การเป็นคณะกรรมการ 5-8 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี ตามลำดับ โดยกลุ่ม
ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประเภทการเป็นคณะกรรมการ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	5.770	4	1.442	8.566*	.000
	ภายในกลุ่ม	25.427	151	.168		
	รวม	31.197	155			
ด้านการลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	5.638	4	1.410	8.856*	.000
	ภายในกลุ่ม	24.035	151	.159		
	รวม	29.673	155			
ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	10.145	4	2.536	11.812*	.000
	ภายในกลุ่ม	32.424	151	.215		
	รวม	42.569	155			
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง	ระหว่างกลุ่ม	8.461	4	2.115	8.609*	.000
	ภายในกลุ่ม	37.098	151	.246		
	รวม	45.559	155			
การบริหารงานสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	5.770	4	1.442	8.566*	.000
	ภายในกลุ่ม	25.427	151	.168		
	รวม	31.197	155			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ในภาพรวมการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามประเภทการเป็นคณะกรรมการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประเภทการเป็นคณะกรรมการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า มีค่าความแปรปรวนอย่างน้อย 2 คู่ ที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบต่อไป โดยการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.28 - 4.32

ตารางที่ 4.28 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านสินเชื่อ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

ประสบการณ์ในการ เป็นคณะกรรมการ	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
น้อยกว่า 1 ปี	4.36	-	.914	.479	.078	.000*
1-4 ปี	4.37		-	.123	.004*	.000*
5-8 ปี	4.25			-	.089	.000*
9-12 ปี	4.07				-	.016*
มากกว่า 12 ปี	3.73					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน
ด้านสินเชื่อ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อต่ำกว่าคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อต่ำกว่า
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี 1-4
ปี 5-8 ปี และ 9-12 ปี

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

ประสบการณ์ในการ เป็นคณะกรรมการ	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 4 ปี	5 – 8 ปี	9 – 12 ปี	มากกว่า 12 ปี
น้อยกว่า 1 ปี	4.38	-	.469	.417	.048*	.000*
1 – 4 ปี	4.28		-	.846	.035*	.000*
5 – 8 ปี	4.27			-	.058	.000*
9 – 12 ปี	4.07				-	.003*
มากกว่า 12 ปี	3.66					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9 – 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุนน้อยกว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1 – 4 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการลงทุนน้อยกว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี 1 – 4 ปี 5 – 8 ปี และ 9 – 12 ปี

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

ประสบการณ์ในการ เป็นคณะกรรมการ	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
น้อยกว่า 1 ปี	4.88	-	.002*	.000*	.000*	.000*
1-4 ปี	4.36		-	.047*	.037*	.000*
5-8 ปี	4.18			-	.573	.000*
9-12 ปี	4.11				-	.004*
มากกว่า 12 ปี	3.66					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่าการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 5-8 ปี และ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี 1-4 ปี 5-8 ปี และ 9-12 ปี

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็น
คณะกรรมการ

ประสบการณ์ในการ เป็นคณะกรรมการ	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
		4.83	4.29	4.32	4.10	3.70
น้อยกว่า 1 ปี	4.83	-	.003*	.006*	.000*	.000*
1-4 ปี	4.29		-	.748	.129*	.000*
5-8 ปี	4.32			-	.090	.000*
9-12 ปี	4.10				-	.016*
มากกว่า 12 ปี	3.70					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ใน
ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
1-4 ปี และ 5-8 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์
สภาพคล่อง น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
น้อยกว่า 1 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
น้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ในด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพ
คล่อง น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
น้อยกว่า 1 ปี 1-4 ปี 5-8 ปี และ 9-12 ปี

ตารางที่ 4.32 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

ประสบการณ์ในการ เป็นคณะกรรมการ	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 4 ปี	5 – 8 ปี	9 – 12 ปี	มากกว่า 12 ปี
น้อยกว่า 1 ปี	4.61	-	.044*	.014*	.001*	.000*
1 – 4 ปี	4.33		-	.350	.018*	.000*
5 – 8 ปี	4.26			-	.106	.000*
9 – 12 ปี	4.09				-	.003*
มากกว่า 12 ปี	3.69					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
1 – 4 ปี และ 5 – 8 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
9 – 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1 – 4 ปี

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ
มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ น้อยกว่าคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี 1 – 4 ปี 5 – 8 ปี และ 9 – 12 ปี

สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ ดังภาพที่ 4.4

สรุปผลการศึกษา

การทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

คณะกรรมการดำเนินการที่มีประสบการณ์ในการเป็น
คณะกรรมการแตกต่างกันมีการใช้สารสนเทศทางการ
บัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสบการณ์ ในการเป็น คณะกรรมการ	ด้านสินเชื่อ F = 8.566 Sig. .000 LSD = 5 คู่					ด้านการลงทุน F = 8.856 Sig. .000 LSD = 6 คู่					ด้านเงินรับฝากและทุนของ สหกรณ์ F = 11.812 Sig. .000 LSD = 9 คู่				
	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
1-4 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
5-8 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
9-12 ปี	-	น้อยกว่า	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
มากกว่า 12 ปี	น้อยกว่า					น้อยกว่า					น้อยกว่า				

การบริหารงานในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสบการณ์ ในการเป็นคณะ กรรมการ	ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง F = 8.609 Sig. .000 LSD = 8 คู่					การบริหารงานสหกรณ์ F = 8.566 Sig. .000 LSD = 8 คู่				
	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
1-4 ปี	น้อยกว่า	-	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
5-8 ปี	น้อยกว่า	-	-	-	-	น้อยกว่า	-	-	-	-
9-12 ปี	น้อยกว่า					น้อยกว่า				
มากกว่า 12 ปี	น้อยกว่า					น้อยกว่า				

ภาพที่ 4.4 สรุปผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน
สหกรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชี
เพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ใน
จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.33 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ
คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ที่	ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา และอุปสรรค
1	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์	3.15	.991	ปานกลาง
2	บริหารสหกรณ์โดยไม่ให้ความสำคัญของประโยชน์จาก สารสนเทศทางบัญชี	3.04	.786	ปานกลาง
3	ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำงบการเงินไปใช้ในการ บริหารงาน	3.12	.827	ปานกลาง
4	ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน ของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์	3.25	.961	ปานกลาง
5	พนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ไม่มีความรู้และทักษะนำเสนอ รายงานทางบัญชี	3.23	.976	ปานกลาง
6	ระบบการจัดการเอกสารหลักฐานทางบัญชีไม่เรียบร้อย และ ไม่เป็นปัจจุบัน	2.73	.966	ปานกลาง
7	ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีมีรายละเอียดไม่เพียงพอต่อการนำมา บริหารงานได้	2.88	.872	ปานกลาง
8	รายงานทางบัญชีมีการแก้ไขความผิดพลาดบ่อยครั้ง	2.75	.961	ปานกลาง
9	ไม่สามารถนำงบการเงินมาเปรียบเทียบในระยะเวลาต่างๆ ได้	2.77	1.106	ปานกลาง
10	งบการเงินและรายงานข้อมูลทางบัญชื่อนำเสนอไม่ตรงต่อความ ต้องการนำไปใช้ในการบริหารงาน	2.71	1.010	ปานกลาง
11	ค้นหาข้อมูลงบการเงิน และรายงานจากระบบบัญชีของสหกรณ์ ค่อนข้างยาก	2.81	.924	ปานกลาง
12	ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือแก้ไขการบันทึกรายการบัญชีให้ ถูกต้อง	3.12	1.239	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		2.96	.968	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ในภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชี เพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96, S.D. = .968$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.25, S.D. = .961$) ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีลำดับค่าเฉลี่ยรองลงมา 5 ลำดับ ได้แก่ 1) พนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ไม่มีความรู้และทักษะนำเสนอรายงานทางบัญชี ($\bar{X} = 3.23, S.D. = .976$) 2) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.15, S.D. = .991$) 3) ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.12, S.D. = .827$) 4) ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ หรือแก้ไขการบันทึกรายการบัญชีให้ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.12, S.D. = 1.239$) และ 5) บริหารสหกรณ์โดยไม่ให้ความสำคัญของประโยชน์จากสารสนเทศทางบัญชี ($\bar{X} = 3.04, S.D. = .786$) ตามลำดับ โดยปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ งบการเงินและรายงานข้อมูลทางบัญชिनำเสนอไม่ตรงต่อความต้องการนำไปใช้ในการบริหารงาน ($\bar{X} = 2.71, S.D. = 1.010$)

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ 26 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 180 คน และสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อกระจายตามน้ำหนักที่มีคณะกรรมการดำเนินการทั้ง 7 อำเภอ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลากตามสัดส่วนที่คำนวณได้ในแต่ละอำเภอ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวนทั้งสิ้น 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.66 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติทดสอบที (t) แบบ Independent Samples t-test และสถิติทดสอบเอฟ (F) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีอย่างน้อย 2 คู่ที่แตกต่างกัน จึงทดสอบเพื่อหาข้อสรุป โดยการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Least Significant Difference: LSD) ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 156 คน จากสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 26 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการในสหกรณ์ และจำนวนมากที่สุดเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ ระหว่าง 1 – 4 ปี ผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ ดังนี้

1.1 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พบว่า มีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชี เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน รองลงมา คือ รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และงบทดลองประจำเดือน ตามลำดับ (2) สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงิน เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ งบแสดงฐานะทางการเงิน รองลงมา คือ งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบกระแสเงินสด ตามลำดับ ส่วนการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก ได้แก่ (1) สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินเพื่อการบริหารงาน เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 มิติ ได้แก่ มิติการทำกำไร รองลงมา คือ มิติขีดความสามารถในการบริหาร ส่วนอีก 4 มิติ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติความเพียงพอของเงินทุน มิติคุณภาพของสินทรัพย์ และมิติผลกระทบต่อธุรกิจโดยมิติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มิติสภาพคล่อง

สำหรับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดด้าน ได้แก่ (1) ด้านการลงทุน มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารที่อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การจัดทำทะเบียนคุม รองลงมา คือ การรักษาหลักทรัพย์การลงทุน และนโยบายการลงทุน ตามลำดับ (2) ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎกระทรวงมากที่สุด รองลงมา คือ การบริหารสภาพคล่อง ตามลำดับ (3) ด้านสินเชื่อ มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนด้านสินเชื่อ รองลงมา คือ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ส่วนการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายสินเชื่อ รองลงมา คือ การเก็บหนี้ และการให้สหกรณ์อื่นกู้ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การค้ำประกัน และ (4) ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การบริหารเงินทุนภายนอก รองลงมา คือ เงินทุนภายใน และเงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นตามลำดับ

1.2 การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.2.1 เพศ พบว่า โดยภาพรวมคณะกรรมการดำเนินการที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า เพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์มากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ไม่พบว่าแตกต่างกัน

1.2.2 อายุ พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า และ (2) ผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี, 41-50 ปี และ 51-60 ปี เมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พบว่า

1) **ด้านสินเชื่อ** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี และ 51-60 ปี มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า และ (2) ผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ 30-40 ปี, 41-50 ปี และ 51-60 ปี

2) **ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า (2) ผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า และ 41-50 ปี และ (3) ผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า 31-40 ปี, 41-50 ปี และ 51-60 ปี

1.2.3 ระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พบว่า

1) **ด้านสินเชื่อ** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) **ด้านการลงทุน** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ (2) ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

3) *ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.)

4) *ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.)

1.24 ต้นทุน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ แต่เมื่อจำแนกในรายละเอียด มีความแตกต่างกันในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งเลขานุการ

1.25 ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี และ 5-8 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี (3) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี, 1-4 ปี, 5-8 ปี และ 9-12 ปี เมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พบว่า

1) *ด้านสินเชื่อ* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี และ (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี, 1-4 ปี, 5-8 ปี และ 9-12 ปี

2) *ด้านการลงทุน* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี และ (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี, 1-4 ปี, 5-8 ปี และ 9-12 ปี

3) *ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี มีการใช้สารสนเทศ

น้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 5-8 ปี และ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี (3) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี, 1-4 ปี, 5-8 ปี และ 9-12 ปี

4) ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี และ 5-8 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี (3) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการน้อยกว่า 1 ปี, 1-4 ปี, 5-8 ปี และ 9-12 ปี

1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุดคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ส่วนปัญหาและอุปสรรครองลงมา 5 ลำดับ ได้แก่ 1) พนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ไม่มีความรู้และทักษะนำเสนอรายงานทางบัญชี 2) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์ 3) ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน 4) ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ หรือแก้ไขการบันทึกรายการบัญชีให้ถูกต้อง และ 5) บริหารสหกรณ์โดยไม่ให้ความสำคัญของประโยชน์จากสารสนเทศทางบัญชี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ได้แก่ งบการเงินและรายงานข้อมูลทางบัญชีนำเสนอไม่ตรงต่อความต้องการนำไปใช้ในการบริหารงาน

2. อภิปรายผล

การศึกษาในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัด

เชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชี โดยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน รองลงมา คือ รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และงบทดลองประจำเดือน ตามลำดับ และ (2) สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงิน โดยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ งบแสดงฐานะทางการเงิน รองลงมา คือ งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบกระแสเงินสด ตามลำดับ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีการนำสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชี และสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงิน เข้ามาใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ เนื่องจากฝ่ายจัดการต้องนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีให้คณะกรรมการดำเนินการรับทราบผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นประจำทุกเดือน สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2563, น. 6-10) ที่กล่าวว่า สารสนเทศทางการบัญชีมุ่งประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคคลภายใน ได้แก่ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการควบคุม และการตัดสินใจดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่า สารสนเทศในรูปแบบรายงานทางบัญชี และงบการเงินมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ปฏิบัติตามกรอบของนโยบาย แผนงาน ตลอดจนเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการศึกษาที่พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ใช้สารสนเทศทางการบัญชี อันได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนในระดับมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับ วินัย จันทรทองทับ (2558) ที่ศึกษาเรื่องการใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ใช้รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนในระดับมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกันในเรื่องการใช้ข้อมูลจากงบการเงิน ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ใช้กระแสเงินสดอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้งบแสดงฐานะทางการเงินอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนการใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินเพื่อการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยมีมิติการทำกำไร และมีขีดความสามารถในการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนมิติความเพียงพอของเงินทุน มิติคุณภาพของสินทรัพย์ และมีผลกระทบต่อธุรกิจ และมีสภาพคล่องอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอต่อการนำสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน ทั้ง 6 มิติ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทางบัญชี

และงบการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานสหกรณ์ (วินัย จันทรทนต์, 2558, น. 15-18 อ้างถึงในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

สำหรับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ อรุณา ประเสริฐศักดิ์ (2558) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารองค์กรสามารถนำสารสนเทศทางการบัญชีทั้งทางด้านบัญชีการเงิน และการบัญชีบริหารมาใช้ในการบริหารองค์กร และเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรได้ และสะท้อนถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญในการนำสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานมาก เนื่องจาก การบริหารงานองค์กรในสมัยใหม่ จำเป็นต้องมีข้อมูลในการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ อันจะส่งผลดีต่อองค์กรให้สามารถอยู่รอดได้ภายใต้สภาวะการแข่งขัน รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในกระบวนการตัดสินใจวางแผนการดำเนินงาน และควบคุมในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น การบริหารงานสหกรณ์ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเป็นพลวัต จึงจำเป็นต้องใช้สารสนเทศที่มีความละเอียด ครอบคลุม และมีความถูกต้องสูง ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีจึงมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนสหกรณ์ออมทรัพย์ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในรายละเอียดสามารถอภิปรายผลตามลำดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ได้ ดังนี้

ลำดับแรก ด้านการลงทุนอยู่ในระดับมาก โดยใช้ในการจัดทำทะเบียนคุม การรักษา หลักทรัพย์การลงทุน และการกำหนดนโยบายการลงทุน เพื่อลดความเสี่ยง และมีความปลอดภัยในการลงทุนมากขึ้น ในส่วนการบริหารงานการเงินอันเกี่ยวเนื่องกับด้านการลงทุนของสหกรณ์ เป็นการจัดหาเงินทุน และการนำเงินทุนไปใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักสำคัญ คือ ความเพียงพอของเงินทุน รวมทั้งต้นทุน และระยะเวลาที่เหมาะสมกับการใช้เงินกู้ ซึ่งแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น เงินสำรอง เงินรับฝาก เงินกู้ยืม เป็นต้น (กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า กลุ่มพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์, 2565, น. 6-49) ดังนั้น การใช้เงินทุนที่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องมีการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงินที่ดี ให้เหมาะสมกับรายรับ และรายจ่ายของสหกรณ์ สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 75) ได้กล่าวถึง ประเด็น การลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในกรณี ที่เงินขาด ซึ่งต้องอาศัยแหล่งเงินจากสถาบันการเงิน หรือสหกรณ์ โดยต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหน้าที่สำหรับประเด็นการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในกรณีที่มีเงินเหลือ โดยนำเงินไปฝากกับสถาบันการเงิน สหกรณ์อื่น หรือนำเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม ที่ต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบการตัดสินใจ เช่น ความเสี่ยง ตามเกณฑ์การกู้ หรือการรับฝากเงิน อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร อัตราส่วนลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ เป็นต้น หรืออาจนำเงินไปลงทุนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 62 ที่ต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นประกอบการตัดสินใจ เช่น วัตถุประสงค์ ระยะเวลาการลงทุน ผลตอบแทน และความเสี่ยง เป็นต้น รวมถึงข้อมูลการจัดอันดับความเสี่ยงของสถาบัน จัดอันดับเครดิต จึงเห็นได้ว่า สารสนเทศทางการบัญชี มีความสำคัญต่อการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นอย่างมาก โดยเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่มีคุณภาพ นอกเหนือจากสารสนเทศอื่น เช่น ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ เป็นต้น

ลำดับที่สอง ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง อยู่ในระดับมาก โดยใช้ในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายที่กำหนดไว้ และใช้ในการบริหารสภาพคล่อง เพื่อให้สหกรณ์มีหลักประกันความมั่นคง และควบคุมปริมาณเงินทุนอย่างเหมาะสมกับการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 86-87) ที่กล่าวว่า การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ต้องดำเนินตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่การดำเนินงานสหกรณ์ ซึ่งต้องควบคุมปริมาณเงิน หรือสินทรัพย์สำรองในแต่ละเดือนที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของจำนวนเงินรับฝากทั้งสิ้นที่สหกรณ์รับฝากไว้ และอาจดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในลักษณะอื่นนอกเหนือจากเงินสด ได้แก่ เงินฝาก ณ สถาบันการเงินต่าง ๆ เงินฝากในสหกรณ์อื่น หรือชุมนุมสหกรณ์ บัตรเงินฝากที่ธนาคารออกให้ หลักทรัพย์รัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังกำกับ เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องมีความสำคัญ และจำเป็นที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องมีความเข้าใจในการนำสารสนเทศทางการบัญชี ไปใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ นอกจากนี้ต้องควบคุมระดับของกระแสเงินภายในสหกรณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามข้อกฎหมาย ซึ่งช่วยทำให้สหกรณ์มีเสถียรภาพทางการเงิน และช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกในการฝากเงินกับสหกรณ์อีกด้วย

ลำดับที่สาม ด้านสินเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในการวางแผนด้านสินเชื่อ และการกำหนดอัตราดอกเบี้ย สะท้อนให้เห็นถึง การบริหารสินเชื่อของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ที่พิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ผลตอบแทน และความเสี่ยง รวมถึง การป้องกันความเสี่ยงจากการให้สมาชิกกู้ยืมเงินไป นอกจากนี้ยังสามารถนำหลักการวิเคราะห์เครดิต (Credit Analysis) หรือหลัก 5C's ได้แก่ นิสัยของสมาชิก ความสามารถชำระคืน เงินทุนของสมาชิก หลักประกัน และเงื่อนไขต่างๆ เพื่อใช้ในการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่สมาชิก และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการขายสินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์

ลำดับสุดท้าย ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกที่มีต้นทุนต่ำ และมีความสอดคล้องกับความต้องการเงินทุน รวมทั้งใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยวิเคราะห์ และวางแผนจัดหาเงินทุนจากภายในด้วยบริการรับฝากเงิน และรับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก ตลอดจนการจัดสรรเงินปันผล

ให้แก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงต้องทราบถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนของสหกรณ์ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การประมาณการเงินสดล่วงหน้า การวิเคราะห์ต้นทุน และจุดคุ้มทุน เป็นต้น ในส่วนของทุนของสหกรณ์ ถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สหกรณ์สามารถนำไปลงทุนเพื่อหาประโยชน์ตอบแทนได้ หากสหกรณ์มีเงินทุนไม่เพียงพอ สหกรณ์ยังสามารถจัดหาเงินทุนจากแหล่งทุนภายนอกได้ เช่น การกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวสหกรณ์ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมแห่งฐานะทางการเงินของสหกรณ์ (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2556, น. 74-75) ดังนั้น สารสนเทศทางการบัญชีจึงมีความสำคัญกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการบริหารงานด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ ซึ่งนอกจากการวิเคราะห์ และวางแผนทางการเงินแล้ว การจัดหาเงินทุนที่เพียงพอและเหมาะสมกับระยะเวลาในการลงทุนแล้ว ยังมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ กล่าวคือ การพิจารณาความต้องการเงินทุนจากแหล่งเงินทุนทั้งระยะสั้น และระยะยาวต้องสอดคล้องกับความต้องการในการใช้เงินทุน

2.2 การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการที่ต่างกันมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกฎหมายสหกรณ์กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ผู้ที่สามารถรวบรวมสมาชิกสหกรณ์ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมได้มาก จึงได้รับเลือกให้เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ส่งผลให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความหลากหลายทั้งในระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยสามารถอภิปรายผลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ดังนี้

2.2.1 เพศ พบว่า โดยรวมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพศชาย และเพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกในรายละเอียด พบว่า เพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์มากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพศชาย และเพศหญิงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในกระบวนการบริหารงานสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินรับฝาก และทุนของสหกรณ์ที่ไม่เหมือนกัน เนื่องจากเพศหญิงมีความละเอียดอ่อนมากกว่าเพศชาย ซึ่งทำให้มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์แตกต่างกัน

2.2.2 อายุ พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ (1) ผู้ที่มีอายุ 51- 60 ปี มีการ

ใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า และ (2) ผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีอายุ 51-60 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยกลางคน นั้นอายุเหมาะสมกับการทำงานในด้านการบริหารงาน สามารถใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการตัดสินใจเพื่อบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ในส่วนของผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ที่มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่อยู่ในวัยเกษียณอายุ หรือมีอายุ 61 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานอย่างยาวนาน และอาจส่งผลให้มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง จึงมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์น้อยกว่าผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรองลงมา กล่าวคือ การมีอายุที่มากขึ้นทำให้เกิดการบ่มเพาะความรู้จนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญสามารถบริหารงานได้จากทัศนคติ และประสบการณ์ที่เคยประสบ จากการบริหารงานมาเป็นระยะเวลานาน สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี ใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการที่น้อยกว่า

2.2.3 ระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นมัธยมศึกษา (ปวช.) อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาสูงนั้น มีความรู้ และเข้าใจในการบริหารงานสหกรณ์ ทั้งในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง และด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับรองลงมา ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีสามารถใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานสหกรณ์ร่วมกับการพิจารณาจากองค์ประกอบอื่นเพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีกว่า สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ (2556, น. 18) ที่กล่าวว่า การบริหารงานที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจในส่วนของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการหรือการประสานงาน และการควบคุมสหกรณ์ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

2.2.4 ตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ แต่เมื่อจำแนกในรายละเอียด มีแตกต่างกันในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งเลขานุการ แสดงให้เห็นว่า บทบาทในตำแหน่งของคณะกรรมการไม่ทำให้มีความแตกต่างในการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงาน โดยรวม เนื่องจาก

การบริหารงานของคณะกรรมการอยู่ในรูปแบบของคณะที่ถือเสียงข้างมากเป็นสำคัญในการตัดสินใจ ทำให้การบริหารงานเป็นไปในแบบการช่วยคิดช่วยทำ เช่น การใช้สารสนเทศเพื่อวิเคราะห์เครดิต ตามหลัก 5C's เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของสมาชิก เพื่อตรวจสอบความสามารถในการหารายได้ และการชำระหนี้ รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการให้สินเชื่อ หรือขยายสินเชื่อแก่สมาชิก โดยคณะกรรมการดำเนินการจะแต่งตั้งคณะทำงานจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีบทบาทในการกลั่นกรองสมาชิกที่ยื่นความประสงค์ขอกู้เงิน ภายใต้อัตราการวิเคราะห์เครดิตตามหลักการ 5C's ซึ่งช่วยเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้แก่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตัดสินใจให้สินเชื่อกับสมาชิกรายนั้นๆ ผลการจำแนกรายด้าน ตามการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงาน แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีตำแหน่งกรรมการ มีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งเลขานุการ เนื่องจากผู้ที่มีตำแหน่งกรรมการมักได้รับมอบหมายให้เป็นคณะอนุกรรมการที่มีส่วนในการทำงานด้านต่าง ๆ ที่ต้องใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงาน ในด้านสินเชื่อ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง เนื่องจาก โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีตำแหน่งคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในคณะอนุกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ติดตามผลเกี่ยวกับการชำระหนี้จากสมาชิก ตลอดจนติดตามหนี้ค้างชำระจากสมาชิก เพื่อนำเงินในส่วนดังกล่าวเข้ามาใช้หมุนเวียนให้กระแสเงินมีสภาพคล่องที่เพียงพอต่อการให้บริการสมาชิก

2.2.5 ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ พบว่า มีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 1-4 ปี และ 5-8 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ 9-12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ มากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ น้อยกว่า 1 ปี และ 1-4 ปี 5-8 ปี และ 9-12 ปี โดยเฉพาะด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากกว่า 12 ปี มีการใช้สารสนเทศน้อยที่สุด เนื่องจาก ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการมากมักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงาน รวมถึงมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล โดยเป็นผลจากการผ่านประสบการณ์การทำงานมาอย่างยาวนาน ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดอนาคตของสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2552, น. 68-72) อ้างถึงใน วรเทพ ไวกยวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550, น. 80-85) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องมีความรู้ หรือปรีชาผู้รู้เพื่อให้เกิดแนวความคิดในการจัดระบบการเงิน ได้แก่ การรู้ล่วงหน้า หรือคาดคะเน การแสวงหาแหล่งเงินได้เพื่อป้อนเข้าสู่ระบบ และการบริหารเงินให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด เนื่องจากบทบาทของคณะกรรมการสหกรณ์ เป็นการทำให้สหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้าเติบโตตามเจตนารมณ์ของสมาชิกผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้น คณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพในการเป็นคณะกรรมการเป็นเวลานานจึงเป็นเสมือนพี่เลี้ยง หรือปรึกษาสอนทักษะการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพในการเป็นคณะกรรมการรองลงมา โดยให้เสริมสร้างความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างกันภายในสหกรณ์

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วินัย จันทรทองทับ (2558) ที่ศึกษาเรื่องการใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรธานี มีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลางแต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกัน กล่าวคือในการศึกษาของวินัย จันทรทองทับ (2558) มุ่งเน้นข้อมูลทางบัญชีการเงิน โดยพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรธานี มีความรู้ทางด้านบัญชีการเงินไม่เพียงพอ ส่วนในการศึกษาลบนี้ ได้ศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ และผลการศึกษาค้นคว้านี้พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบต่อความสามารถในการพิจารณาเพื่อตัดสินใจในการบริหารงานสหกรณ์ โดยใช้อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ในการชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งอาจส่งผลทำให้การตัดสินใจในกระบวนการลงทุนของสหกรณ์เกิดความผิดพลาดได้ในอนาคต สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2552, น. 68-72 อ้างถึงใน วรเทพ ไวกยวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550, น. 80-85) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการดำเนินการจำเป็นต้องมีความรู้ในการคาดคะเน และสามารถแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อป้อนเข้าสู่ระบบ และบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากเอกสารเบื้องต้นได้ เพื่อให้ทราบถึงสถานะทางการเงินของสหกรณ์

ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคต่ำที่สุดคือ งบการเงินและรายงานข้อมูลทางบัญชียังนำเสนอไม่ตรงต่อความต้องการนำไปใช้ในการบริหารงาน ในขณะที่เดียวกันพบว่า พนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ไม่มีความรู้และทักษะในการนำเสนอรายงานทางบัญชีสะท้อนให้เห็นถึง การทำงานของฝ่ายจัดการที่มีหน้าที่ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน รวมถึงข้อมูลและรายงานทางบัญชีต่าง ๆ ที่ยังไม่ตรงต่อความต้องการนำไปใช้ในการบริหารงานสหกรณ์

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 การศึกษาการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการที่มีอายุระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการที่ต่างกันมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์ โดยให้คณะกรรมการดำเนินการที่มีอายุระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการที่น้อยได้รับพัฒนาและส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจโดยให้กรรมการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นที่เลี้ยงเพื่อสอนงานเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางบัญชี ได้แก่ งบประมาณ รายงานบัญชีที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี รวมถึงคณะกรรมการดำเนินการที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือมีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการน้อย เพื่อให้สามารถบริหารงานสหกรณ์ในด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์ และด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันสหกรณ์สามารถสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยรวบรวมความรู้ และประสบการณ์จากคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานในการถ่ายทอดและเรียนรู้ระหว่างกันภายในสหกรณ์ ตลอดจนใช้ข้อผิดพลาด หรือความสำเร็จจากการดำเนินงานในอดีตของสหกรณ์นำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการบริหารงานสหกรณ์

3.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ จึงควรกำหนดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือ CAMELS Analysis และการใช้วินโดวกรรมทางการเงิน หรือ CF SAWS :ss เพื่อใช้ในการประเมินสถานะทางการเงิน เพื่อช่วยให้คณะกรรมการดำเนินการสามารถตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานในทุกระดับอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง และมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายทางการเงินของสหกรณ์ เช่น การกำหนดเป้าหมายกำไร การลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การปรับปรุงโครงสร้าง

เงินทุน การป้องกันปัญหาการขาดสภาพคล่อง การวางแผนการจ่ายเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืนตามสัดส่วน การพัฒนาการดำเนินงานธุรกิจ เป็นต้น

3.1.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ และเพิ่มพูนทักษะให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ ในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน จากผลการศึกษาที่พบว่า คณะกรรมการดำเนินการมีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์แตกต่างกันเนื่องจากความหลากหลายตามลักษณะส่วนบุคคล จึงนำมาสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมงานสหกรณ์ โดยการบูรณาการองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปสู่การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีผ่านกระบวนการส่งเสริม แนะนำสหกรณ์จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และดำเนินการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อจัดอบรม ประชุม เสนา ให้กับคณะกรรมการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ และการวิเคราะห์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

3.1.4 ผู้สนใจทั่วไป ที่จะนำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ ควรคำนึงถึงขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาเฉพาะการใช้สารสนเทศทางการบัญชีที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงินสารสนเทศทางการบัญชีที่อยู่ในรูปแบบของรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน งบทดลองประจำเดือน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี รวมถึงสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ เท่านั้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษานี้ ได้ศึกษาเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น สำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป อาจขยายขอบเขตของกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมสหกรณ์ทุกประเภททั้งสหกรณ์ภาคการเกษตร และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร รวมทั้งอาจขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังจังหวัดอื่น เพื่อจะได้รับทราบข้อมูลที่ครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น และให้ผู้สนใจได้ทราบเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ในประเภทต่าง ๆ

3.2.2 การศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยมีการบันทึกข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ก่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามประเด็นหัวข้อที่ผู้ศึกษากำหนด

บรรณานุกรม

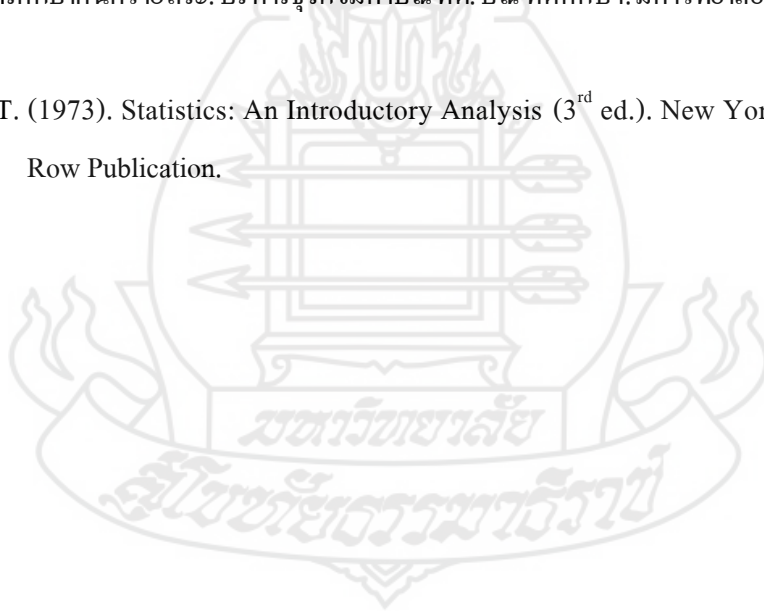

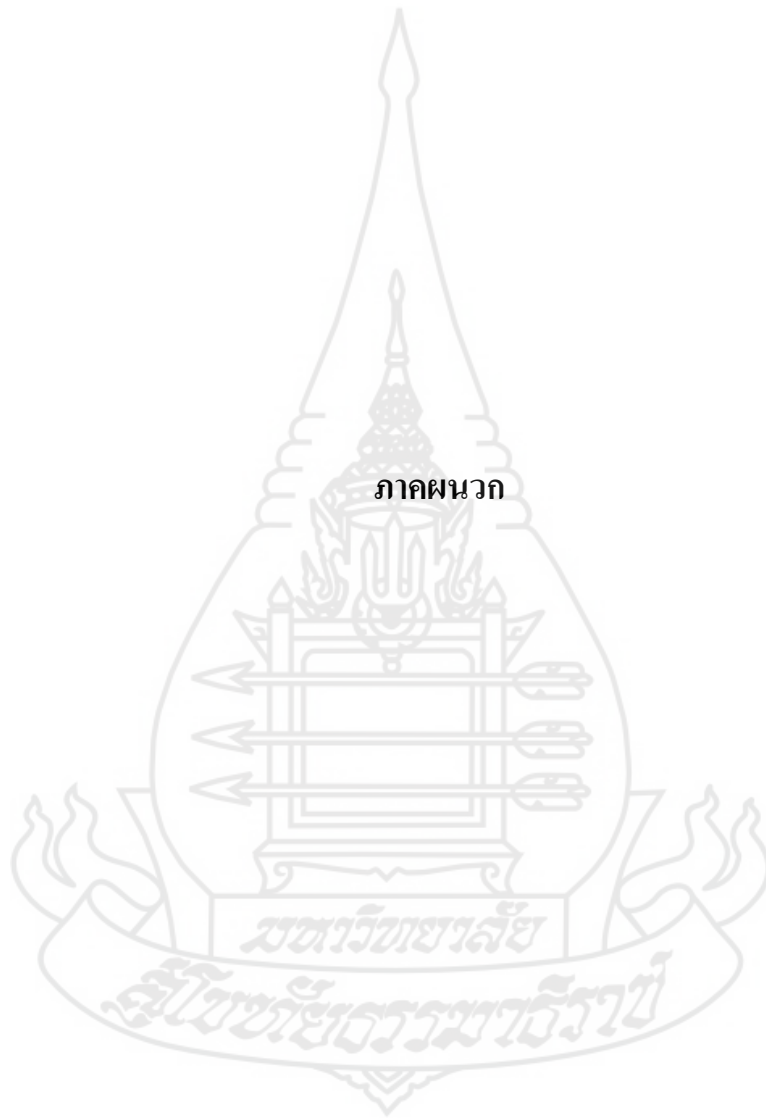
บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2548). *การประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร*. กรุงเทพมหานคร: ส่วนวิจัยและพัฒนา.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2557). *คู่มือจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์* กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2565). *CF SAWS : ss นวัตกรรมใหม่เพียงปลายนิ้วสัมผัส*. สืบค้นจาก https://cad.go.th/ewt_news.php?nid=3363&filename=index1
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2545). *สหกรณ์ออมทรัพย์*. สืบค้นจาก <http://www.cpd.go.th/rlo/saving.html>
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2565). *สารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย 31 ธันวาคม 2564*. สืบค้นจาก <https://app1.cpd.go.th/e-book-coop311264/#p=1>
- กรมส่งเสริมสหกรณ์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2565). *ปริมาณธุรกิจสหกรณ์*. สืบค้นจาก <http://office.cpd.go.th/itc/index.php/infocpd/info-coop/business-coop#year2564>.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์, สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์. (2552). *คู่มือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์*. นนทบุรี: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า, กลุ่มพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์. (2561). *คำแนะนำการวิเคราะห์ความเสี่ยงสหกรณ์ออมทรัพย์*. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า, กลุ่มพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์. (2565). *การบริหารเงินลงทุนของสหกรณ์อย่างมั่นคง*. เอกสารประกอบการบรรยายกลุ่มพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์ กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงิน และร้านค้า ณ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ น่าน จำกัด.
- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2565). *ระบบสหกรณ์ ทางเลือกที่สาม*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/997253>
- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท, วรเทพ ไทวยาวีโรจน์, และสุรจิตต์ แก้วชิงดวง. (2556). *การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์*. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). *สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นพื้นฐานของการพัฒนาคนในการเรียนรู้เรื่อง*. สืบค้นจาก http://www.fsct.com/fsct_main.php?f1=fsct_menu1.1.html
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542. (2562, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอน 34ก, หน้า 28.

- พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับ 3) พ.ศ. 2562. (2562, 20 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอน 34ก, หน้า 28-30.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2563) ประมวลสารชุดวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการและการจัดการทางการเงิน หน่วยที่ 1-4. (พิมพ์ครั้งที่ 3). บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2563) ประมวลสารชุดวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการและการจัดการทางการเงิน หน่วยที่ 5-8. (พิมพ์ครั้งที่ 3). บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณ วาศัยทอง. (2565) การบริหารธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์. ลำปาง: กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง.
- วินัย จันทร์ทัตทอง. (2558). การใช้ข้อมูลทางบัญชีการเงินเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี จำกัด. (2565). ความหมายสหกรณ์ออมทรัพย์. สืบค้นจาก <https://www.clt.or.th/news.php?nid=1552>
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. (2564). อุดมการณ์และความเชื่อมั่นในสหกรณ์. สืบค้นจาก <https://www.clt.or.th/news.php?nid=1552>
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2548). การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักข่าวอิสรา. (2560). แฉแม่พิมพ์สอบบัญชี คลองจั่น เปลือยปัญหาทุจริตสหกรณ์ทั่ว ปท. ทำไมที่ผ่านมามีไม่ได้?. สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/content-page/item/60208-isranews-60208.html>
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2564). การใช้ข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิจิตร. (2565). ประเภทสหกรณ์. สืบค้นจาก <https://web.cpd.go.th/phichit/index.php/work-system-28/work-system-33>
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่. (2565). สารสนเทศสหกรณ์. สืบค้นจาก <https://web.cpd.go.th/chiangmai/index.php/maindata/infor-coop>

- สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 4. (2563). การจัดการความรู้ Knowledge Management (KM): เรื่องแนวทางการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานภาพของสหกรณ์. สืบค้นจาก <http://www.udru.ac.th/oldsite/attachments/elearning/01/09.pdf>
- สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 4. (2563). แนวทางการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานภาพของสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- อนุตรา ทองหาร. (2558). การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุดรดิตถ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ.บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อนุตรา ประเสริฐศักดิ์. (2558). การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานองค์กร. วารสาร มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 21(3).
- อัจฉรา สุรินทร์. (2556). การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: NY: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
เรื่อง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน
ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระของ นายชคัตตชัย ปัตตานัง รหัสนักศึกษา 2633001314 นักศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาค้นคว้าอิสระเท่านั้น

จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ ตามความคิดเห็นของท่าน อย่างเป็นจริง และขอความกรุณาพบใส่ซองจดหมาย เพื่อส่งกลับคืนตามที่อยู่ปรากฏ ในซองจดหมายที่แนบมา ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทำอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการตอบ แบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
2. ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี
3. ข้อมูลการบริหารงานสหกรณ์
4. ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ชื่อ นายชคัตตชัย ปัตตานัง ผู้ศึกษา
ตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่อยู่หน้าข้อความให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 30 ปี และต่ำกว่า () 2. 31 – 40 ปี () 3. 41 – 50 ปี
- () 4. 51 – 60 ปี () 5. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา
- () 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- () 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- () 4. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- () 5. ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส., ปวท.)
- () 6. ระดับปริญญาตรี
- () 7. สูงกว่าระดับปริญญาตรี

4. ตำแหน่ง

- () 1. ประธานกรรมการ () 2. รองประธานกรรมการ () 3. เลขานุการ
- () 4. เหน้ร้ญญิก () 5. กรรมการ

5. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ (ทั้งที่เป็นในอดีตและปัจจุบัน)

- () 1. น้อยกว่า 1 ปี () 2. 1 – 4 ปี () 3. 5 – 8 ปี
- () 4. 9 – 12 ปี () 5. มากกว่า 12 ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี

คำชี้แจง ท่านใช้สารสนเทศทางการบัญชีต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด เพื่อการบริหารงานสหกรณ์

ออมทรัพย์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางตามความเห็นของท่าน

สารสนเทศทางการบัญชี	การใช้สารสนเทศทางการบัญชี				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. งบการเงิน					
1.1 งบแสดงฐานะทางการเงิน					
1) งบแสดงฐานะทางการเงินมีประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในการวางแผนประจำเดือน					
2) งบแสดงฐานะทางการเงินมีประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในการวางแผนประจำปี					
1.2 งบกำไรขาดทุน					
1) ท่านได้ใช้งบกำไรขาดทุนนำไปบริหารเกี่ยวกับการจัดหากำไรให้แก่สหกรณ์					
2) ท่านคิดว่างบกำไรขาดทุนสะท้อนถึงประสิทธิภาพการบริหารผลกำไรให้แก่สหกรณ์					
1.3 งบกระแสเงินสด					
1) งบกระแสเงินสดช่วยให้การบริหารการเงินเกิดความยืดหยุ่นมากขึ้น					
2) งบกระแสเงินสดช่วยให้สามารถประเมินความสามารถและทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเพิ่มหรือลดของสินทรัพย์ และหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด					
1.4 หมายเหตุประกอบงบการเงิน					
1) หมายเหตุประกอบงบการเงินมีส่วนช่วยให้เกิดการแก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
2) หมายเหตุประกอบงบการเงินมีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญของสหกรณ์					

สารสนเทศทางการบัญชี	การใช้สารสนเทศทางการบัญชี				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2. รายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง					
2.1 รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน					
1) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนช่วยในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน					
2) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนเป็นข้อมูลที่ประยุกต์ใช้ในการวางแผนให้ดีขึ้น					
2.2 งบทดลองประจำเดือน					
1) งบทดลองประจำเดือนสามารถนำไปใช้ประยุกต์เพื่อวางแผนประจำเดือน					
2) งบทดลองประจำเดือนเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานได้อย่างดี					
2.3 รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี					
1) รายงานการสอบบัญชีฯ ทำให้มีความระมัดระวังในการบริหารงานมากขึ้น					
2) รายงานการสอบบัญชีฯ สามารถนำไปส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้น					
3. การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์					
3.1 ความเพียงพอของเงินทุน					
1) ข้อมูลความเพียงพอของทุนประยุกต์กับธุรกิจสินเชื่อได้อย่างดี					
2) ข้อมูลความเพียงพอของทุนช่วยให้การปฏิบัติในเรื่องการจัดสรรกำไรดียิ่งขึ้น					
3.2 คุณภาพของสินทรัพย์					
1) ข้อมูลคุณภาพของสินทรัพย์ช่วยในการประกันความมั่นคงทางการเงินให้แก่สหกรณ์ได้เป็นอย่างดี					
2) ข้อมูลคุณภาพของสินทรัพย์ช่วยลดความเสี่ยงในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี					

สารสนเทศทางการบัญชี	การใช้สารสนเทศทางการบัญชี				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3. การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์					
3.3 ชัดความสามารถในการบริหาร					
1) ข้อมูลชัดเจนความสามารถในการบริหารช่วยในการตัดสินใจในทางการบริหารได้เป็นอย่างดี					
2) ข้อมูลชัดเจนความสามารถในการบริหารช่วยให้เกิดแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานมากขึ้น					
3.4 การทำกำไร					
1) ข้อมูลการทำกำไรนำไปพิจารณาให้สหกรณ์ได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่ามากที่สุด					
2) ข้อมูลการทำกำไรทำให้การบริหารงานมีความปลอดภัยเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก					
3.5 สภาพคล่อง					
1) ข้อมูลสภาพคล่องนำไปประยุกต์ใช้ในบริหารด้านสินเชื่อลดอัตราการผิดนัดชำระหนี้ได้เป็นอย่างดี					
2) ข้อมูลสภาพคล่องนำไปพิจารณาถึงสภาวะการหมุนเวียนของเงินสดได้ดียิ่งขึ้น					
3.6 ผลกระทบต่อธุรกิจ					
1) ข้อมูลผลกระทบต่อธุรกิจนำไปพิจารณาเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนภายนอกได้ดี					
2) ข้อมูลผลกระทบต่อธุรกิจนำไปพิจารณาเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนภายในได้ดี					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการบริหารงานสหกรณ์

คำชี้แจง ท่านใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางตามความเห็นของท่าน

การบริหารงานสหกรณ์	ระดับของความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ด้านสินเชื่อ					
1.1 นโยบายสินเชื่อ					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การกำหนดนโยบายสินเชื่อได้ถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีทำให้มีนโยบายสินเชื่อที่สามารถได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดตามอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์					
1.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีพิจารณาการกำหนดอัตราดอกเบี้ยทำให้มีรายได้เหมาะสมกับการบริหารสภาพคล่องมากขึ้น					
2) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยโดยพิจารณาจากสารสนเทศทางการบัญชีประกอบช่วยให้อัตราดอกเบี้ยเหมาะสมกับระดับชั้นของลูกค้า					
1.3 การวางแผนกำหนดอัตราสินเชื่อ					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีประกอบการพิจารณาวางแผนกำหนดอัตราสินเชื่อทำให้การตัดสินใจมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีประกอบการพิจารณาวางแผนกำหนดอัตราสินเชื่อช่วยให้กำหนดอัตราสินเชื่อตามชั้นลูกค้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
1.4 การค้าประกัน					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีมีส่วนช่วยให้ได้รับข้อมูลการค้าประกันการขอสินเชื่อมีความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นอย่างมาก					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีทำให้ผู้ค้าประกันนี้ได้รับประโยชน์อย่างสูง					

การบริหารงานสหกรณ์	ระดับของความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ด้านสินเชื่อ					
1.5 การเก็บหนี้					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีมีส่วนช่วยให้การบริหารจัดการหนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีมีส่วนช่วยให้การเก็บหนี้ได้ตามกำหนดมากยิ่งขึ้น					
1.6 การให้สหกรณ์อื่นกู้					
1) การนำสารสนเทศทางการบัญชีมาพิจารณาประกอบการพิจารณาการให้สหกรณ์อื่นกู้ช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการก่อหนี้ซ้ำซ้อนได้ดีขึ้น					
2) การนำสารสนเทศทางการบัญชีมาประกอบการพิจารณาทำให้มีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอในการขยายวงเงินกู้แก่สหกรณ์อื่นได้ดี					
2. ด้านการลงทุน					
2.1 นโยบายการลงทุน					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการลงทุนทำให้การตัดสินใจมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการลงทุนทำให้ลดความเสี่ยงและมีความปลอดภัยในการลงทุนมากขึ้น					
2.2 การรักษาหลักทรัพย์การลงทุน					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การรักษาหลักทรัพย์การลงทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
2.3 การจัดทำทะเบียนคุม					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การจัดทำทะเบียนคุมเอกสารเกี่ยวกับการลงทุนมีระบบตามหลักการจัดการที่ดีมากยิ่งขึ้น					

การบริหารงานสหกรณ์	ระดับของความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3. ด้านเงินรับฝากและทุนของสหกรณ์					
3.1 เงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น					
1 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การวิเคราะห์และการวางแผนการจัดหาเงินทุนจากการให้บริการเงินรับฝากจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น					
2) ท่านคิดว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้กำหนดนโยบายจัดหาเงินทุน และการจัดสรรเงินปันผลให้แก่สมาชิกมีประสิทธิภาพขึ้น					
3.2 เงินทุนภายนอก					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัดหาแหล่งเงินทุนภายนอกที่มีต้นทุนต่ำยิ่งขึ้น					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การจัดหาแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้เงินทุน					
4. ด้านการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง					
4.1 การบริหารสภาพคล่อง					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีทำให้สหกรณ์มีหลักประกันความมั่นคงแม้มีการรับฝากเงินจากสมาชิกเป็นจำนวนมาก					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้การควบคุมปริมาณเงินทุนมีความเหมาะสมกับการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกดียิ่งขึ้น					
4.2 การดำรงสินทรัพย์ตามกฎกระทรวง					
1) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีทำให้สหกรณ์สามารถดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎกระทรวงที่กำหนดไว้					
2) การใช้สารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้สหกรณ์มีปริมาณเงินหรือสินทรัพย์สำรองในแต่ละเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งแห่งจำนวนเงินรับฝากทั้งสิ้นที่สหกรณ์รับฝากไว้					

ตอนที่ 4 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

คำชี้แจง ในการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของท่าน พบปัญหาและอุปสรรค
ดังต่อไปนี้เกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามความเห็นของท่าน

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.1 ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์					
1.2 บริหารสหกรณ์โดยไม่ให้ความสำคัญของประโยชน์จากสารสนเทศทางการบัญชี					
1.3 ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำงบการเงินไปใช้ในการบริหารงาน					
1.4 ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์					
1.5 พนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ไม่มีความรู้และทักษะนำเสนอรายงานทางบัญชี					
1.6 ระบบการจัดการเอกสารหลักฐานทางบัญชีไม่เรียบร้อย และไม่ เป็นปัจจุบัน					
1.7 ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีรายละเอียดไม่เพียงพอต่อการ นำมาบริหารงานได้					
1.8 รายงานทางบัญชีมีการแก้ไขความผิดพลาดบ่อยครั้ง					
1.9 ไม่สามารถนำงบการเงินมาเปรียบเทียบในระยะเวลาต่างๆ ได้					
1.10 งบการเงินและรายงานข้อมูลทางบัญช้นำเสนอไม่ตรงต่อความ ต้องการนำไปใช้ในการบริหารงาน					
1.11 ค้นหาข้อมูลงบการเงิน และรายงานจากระบบบัญชีของสหกรณ์ ค่อนข้างยาก					
1.12 ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือแก้ไขการบันทึกรายการบัญชีให้ ถูกต้อง					

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายชกัตตชัย ปัตถานัง
วัน เดือน ปีเกิด	3 สิงหาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ปริญญาธุรกิจบัณฑิต (คอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	นิคมสหกรณ์พร้าว สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ (สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

